

PEDAGÓGIAI PROGRAM

**Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola,
Speciális Szakiskola és Kollégium**

OM azonosító: 201177

Kecskemét

2013.

Tartalomjegyzék

Preambulum.....	5
1. Az intézmény arculata.....	8
1.1 A tagintézmények rövid történeti bemutatása és helyzetelemzése	8
1.1.1 Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium Gáspár András Szakközépiskola és Szakiskolája (6000 Kecskemét, Hunyadi János tér 2.).....	8
1.1.2 Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium Kandó Kálmán Szakközépiskola és Szakiskolája (6000 Kecskemét, Bethlen krt. 63.).....	9
1.1.3 Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium Speciális Szakiskolája (6000 Kecskemét, Erzsébet krt. 73.)	10
1.1.4 Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium Fiúkollégiuma (6000 Kecskemét, Hunyadi J. tér 4.).....	10
2. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	11
2.1 Intézményünk funkciói	13
2.1.1 A köznevelési törvényben meghatározott funkciók	13
2.1.2 A közvetlen társadalmi környezet - szülők, tanulók, települések, gazdálkodó szervezetek - igényei által meghatározott funkciók.....	13
2.1.3 Intézményünk és a Kecskeméti Térségi Integrált Szakképző Központ kapcsolata	14
2.1.4 Az intézmény kapcsolatai.....	14
3. A Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium alaptevékenysége.....	15
3.1 A szakmai alapküldetésben foglalt célok megvalósulása.....	16
3.2 Kiemelt pedagógiai feladat	17
3.3 A képzési irányok, továbblépés lehetőségei	18
3.4 Az intézmény képzési területei, szervezeti formái és kapcsolódásuk	19
3.4.1 Szakképesítés tanulmányi területei	19
3.4.2 Évfolyamai	19
4. A Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégiumban megszerezhető szakképesítések	24
5. Nevelési program	25
5.1 Az intézmény nevelési, oktatási céljai	25
5.2 Speciális célok	25
5.2.1 Az intézménybe belépő tanulók megismerésére irányuló tevékenység.....	25
5.2.2 Az intézményből kilépő tanulók véleményének megismerése	26
5.2.3 A tanulói, szülői igények felmérése a továbbhaladás útjának kiválasztása	26
5.2.4 Az iskola PR tevékenységével összefüggő tájékoztatások: tanulók, szülők és partnerek felé	26
6. A pedagógusok helyi feladatai	26
7. A nevelőtestületnek az iskola tevékenységeire, a helyi tanterv készítésére vonatkozó elhatározásai	28
7.1 A nevelés, képzés jellege társadalomközpontú.....	28
7.2 A pedagógiai megközelítés módja folyamatszempontú.....	28
7.3 A tanítás minőségének biztosítása	28
8. Általános pedagógiai követelményrendszer alkalmazása.....	29
9. Az eredmények mérhetősége	30
10. Iskolánk pedagógusai által alkalmazott nevelési eljárások	31
11. Sikereség	32
12. A személyiségfejlesztés kérdései	33
12.1 A tanulók képességeinek, készségeinek a kialakítása, fejlesztése.....	33
12.1.1 Célok: 9-10. évfolyam.....	33
12.1.2 Célok: 11-14. évfolyam.....	34
12.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	34
12.2.1 Feladatok, eszközök, módszerek: 9-10. évfolyam.....	35
12.2.2 Feladatok, eszközök, módszerek: 11-14. évfolyam.....	36
12.2.3 Általános emberi értékek, a személyiség fejlesztésének feladatai.....	37
12.3 A természet és környezet tisztelete, szeretete és védelme.....	37
12.4 Az ideológiai semlegesség biztosítása	37
12.5 Egészségvédelem, az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása.....	38
12.6 A teljes személyiségre ható fejlesztés	39

12.7.	A tanulók felkészítése közösségi, társas kapcsolatokra	39
12.8	Iskolai közösségi szolgálat	40
13.	A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	41
13.1	A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, irányítása	42
13.2	Fontos a tanulók életkori sajátosságainak a figyelembe vétele	42
13.3	Önkormányzás képességének a kialakítása	42
13.4	A tanulói közösség tevékenységének tudatos tervezése	42
13.5	A közösség egyéni arculatának, hagyományainak a kialakítása	42
13.6	Osztályközösségek fejlesztése	42
13.7	A közösségfejlesztés	44
13.8	Az intézményi/tagintézményi Diákönkormányzat	44
13.9	Diákkörök, szakkörök	44
13.10	A beilleszkedési és magatartási problémák feloldása	45
14.	Iskolai tevékenységek	46
14.1	Az iskola tevékenységi rendszere	46
14.1.1	A tanítással, tanulással összefüggő tevékenységek	46
14.1.2	Az iskola működését segítő tanulói tevékenységek	46
14.1.3	A szabadidő hasznos eltöltését szolgáló tevékenységek	46
14.1.4	Az intézményi közéleti tevékenységek	46
14.2	A kötelező tanítási óra	47
14.2.1	9-10. évfolyamok	47
14.2.2	11-12. évfolyam	47
14.2.3	Heti 5 testnevelés óra biztosítása	48
14.3	Tanórán kívüli foglalkozások rendje	48
14.3.1	Heti rendszerességű	48
14.3.2	Nem heti rendszerességű	48
15.	Éves munkatervekhez kapcsolódó, szabadon választható képességfejlesztő órák felhasználásának egy lehetséges változata (séma)	51
15.1	A tehetséggondozás alapelvei és feladatai	52
16.	Gyermek- és ifjúságvédelem, ifjúságvédelmi feladatok	53
16.1	Az ifjúságvédelmi munka főbb céljai:	54
16.2	Feladatok	54
16.3	A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladata	55
16.3.1	A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata	55
16.3.2	A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős törvény szerinti feladata	56
16.3.3	Az iskola, illetve az ifjúságvédelmi felelős tájékoztatási kötelezettsége	57
16.3.4	Kiemelt területek	57
17.	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	58
17.1	Kiemelten kezelt témák	59
17.1.1	A dohányzás, az alkoholfogyasztás és drogfogyasztás elleni védelem	59
17.1.2	Alkalmazott módszerek	59
17.1.3	Prevenációs lehetőségek	60
17.2	A szabadidő hasznos eltöltése	61
17.3	A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése	61
17.4	Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatási programja	62
17.5	Eszközrendszer	62
18.	A szülők és tanulók, valamint a pedagógusok együttműködésének, kapcsolattartásának formái	65
19.	A pedagógiai program és a minőségfejlesztés kapcsolata	67
19.1	Az intézmény minősítési és értékelési rendszere	69
19.2	Intézményi írásbeli beszámoltatások formái, az értékelésben betöltött szerepe	71
19.3	Tanulmányok alatti vizsgák	77
19.3.1	A tanulmányok alatti vizsgák eljárási szabályai a Kandó tagintézményben	78
19.3.2	A tanulmányok alatti vizsgák eljárási szabályai a Gáspár tagintézményben	80
20.	A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos iskolai feladatok	84
20.1	A fogyasztóvédelmi oktatás céljai	84
20.2	A fogyasztóvédelmi oktatás irányelvei	84
20.3	A fogyasztóvédelmi nevelés tartalmi elemei	84
20.4	A fogyasztóvédelmi nevelés oktatás színterei	85
20.5	A fogyasztóvédelmi nevelés módszerei	86
21.	Egészségnevelési program	86

21.1	Az egészségnevelési tevékenység általános feladatai	86
21.2	Megelőzés	86
21.3	Az egészségnevelés helyzete az intézményben	87
21.4	Egészségnevelési stratégiánk	88
21.5	Egészségnevelési tevékenységi területek	88
21.6	Az egészségnevelés átfogó feladatai	89
21.6.1	Egészségnevelési feladatok	89
21.6.2	Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	91
21.7	Mindennapos testmozgás	92
21.8	A tanulók fizikai állapotának mérése	93
21.9	Személyiségfejlesztés az egészségnevelés tükrében	95
22.	Környezeti nevelés	95
22.1	Környezeti nevelési program	95
22.2	A környezeti szemléletű gondolkodás szükségessége	96
22.3	Környezeti nevelési stratégiánk	97
22.4	Környezeti nevelés a közismereti tantárgyakban	98
22.5	Környezeti nevelés a szakmai tantárgyakban	100
22.5.1	Az alapképzés órakeretében megvalósítandó feladatok	100
22.5.2	Az alapképzésen kívüli környezeti nevelési feladatok	101
23.	A középiskolai oktatás kiterjesztése, átalakulása	101
23.1	Tantárgyi struktúra, órakeret, óraterv	102
23.1.1	Szakiskolai oktatás	102
23.1.2	Szakközépiskolai oktatás	107
24.	Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának általános elvei	109
25.	Az órarendkészítés szempontjai	110
26.	A felvétel és az átvétel helyi szabályai	111
26.1	Felvétel az intézménybe	111
26.1.1	Felvételi - alkalmassági követelmények (Kandó tagintézmény)	111
26.1.2	Felvételi - alkalmassági követelmények (Gáspár tagintézmény)	113
26.2	A magasabb évfolyamra lépés feltételei	115
26.3	Az évfolyamismétlés feltételei	115
26.4	Jogorvoslati lehetőség	115
26.5	Kedvezmények, mentességek érvényesítése	116
27.	Tárgyi és személyi feltételek, finanszírozás	117
27.1	Az oktatás óra- és teremszükséglete	117
27.2	Személyi feltételek	117
27.3	Órakeret, finanszírozás	117
28.	A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések	118
28.1	A pedagógiai program érvényességi ideje	118
28.2	A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata	118
28.3	A pedagógiai program módosítása	119
28.4	A program nyilvánosságra hozatala	119
29.	Pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása	120

Preambulum

Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése, 2008. február 28-án tartott ülésén úgy döntött, hogy „...két közös igazgatású közoktatási intézményt hoz létre. Egyet a humán szolgáltatások területén ... és egyet a műszaki szolgáltatások területén, a Gáspár András Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium, a Kandó Kálmán Szakközépiskola és Szakiskola, a Speciális Szakiskola, valamint a Központi Képzőhely összevonásával.”

A Közgyűlés a megszüntetett intézmények jogutódjaként 2008. július 1-jei hatállyal **Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium** néven új intézményt alapított, melynek intézményegységei:

- Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium Gáspár András Szakközépiskola és Szakiskolája
- Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium Kandó Kálmán Szakközépiskola és Szakiskolája
- Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium Speciális Szakiskolája
- Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium Fiúkollégiuma

2013. január 1-vel az intézmény fenntartását átvette az állam, megmaradt viszont az iskola neve és felépítése, intézményegység helyett tagintézmény formában.

Pedagógiai Programunk elkészítése és egyben módosításai során összehangoltuk a 2008 előtt önállóan, vagy részben önállóan működő egységek alapidokumentumait. Összesítettük a szervezeti átalakítás következtében kialakuló speciális területeket. Megjelöltük a nevelő és oktató munka folyamatának összehangolható területeit az eredményes tevékenység megvalósulása érdekében.

Ennek figyelembe vételével megalkottuk a közös igazgatású köznevelési intézmény feladatellátását átfogó és biztosító Pedagógiai Programot, oly módon, hogy az egyes tagintézmények szakmai tevékenysége a hagyományaik tiszteletben tartása mellett épülhessen be a Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium szakmai tevékenységét meghatározó alapidokumentumba, nevezetesen a Pedagógiai Programba.

Az iskola Pedagógiai Programja visszatükrözi a tagintézményi szinten elkészített, a kerettantervekhez illeszkedő helyi tanterveink megvalósíthatóságának követelmény- és feltételrendszerét.

A közös igazgatású iskolánk tevékenysége igen szerteágazó feladatkörének része a szakközépiskolai képzés, a szakiskolai képzés, a speciális szakiskolai képzés, az érettségi utáni szakképzés, a felnőttoktatás, a kollégiumi elhelyezés és nevelés. Ennek megfelelően az összehangolás nemcsak felelősségteljes, hanem időigényes feladat is.

A Pedagógiai Programunk kialakításában kiemelten fontos szerepet kaptak mindazok az oktatáspolitikai célok, amelyek meghatározóak napjainkban, így az esélyteremtés, a később érő tanulók esélykülönbségeinek csökkentése, a tehetséggondozás, a reintegráció.

Iskolánk sokszínű profiljának megfelelően az OKJ szerinti szakmai programok is elkészültek, figyelembe véve az OKJ képzés tartalmi- és szerkezetváltzásait.

A programkészítés során figyelemmel voltunk arra, hogy az iskola fenntartója, (2013. január 1-től a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ), az iskola jelenlegi és jövőbeni használói valamint az érdeklődők az iskolánkban, nevezetesen a Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégiumban folyó nevelő és oktató munkáról objektív képet kaphassanak. Bízva abban, hogy így, az érintettek teljes köre meggyőződhet arról, hogy a Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium minden tagintézményében korszerű, átgondolt és jól tervezett munka folyik.

Kecskemét, 2013. szeptember 17.

Leviczky Cirill

igazgató

A szakmai alapidokumentum szerint

Az intézmény neve:	Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium
Rövid név:	Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola
Székhelye:	6000 Kecskemét, Szolnoki út 31.
Típusa:	közös igazgatású köznevelési intézmény
OM azonosítója:	201177
Fenntartó neve és székhelye:	Klebelsberg Intézményfenntartó Központ 1051 Budapest, Nádor utca 32.
Működtető neve és székhelye:	Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Kecskeméti Tankerülete, 6000 Kecskemét, Deák Ferenc tér 3.
A költségvetési szerv:	KLIK
Gazdálkodási besorolása, jogköre:	jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egység (kód: 25007)

Engedélyezett férőhelyek száma:

Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium	3316 fő
<i>Gáspár András Szakközépiskola és Szakiskolája:</i>	<i>1500</i>
<i>Kandó Kálmán Szakközépiskola és Szakiskolája:</i>	<i>1450</i>
<i>Speciális Szakiskolája:</i>	<i>150</i>
<i>Fiúkollégiuma:</i>	<i>216</i>

Oktatható szakmák, szakképesítések:

Oktatható szakképesítések részletezése a tagintézmények helyi tantervénel található.

1. Az intézmény arculata

Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola Speciális Szakiskola és Kollégium olyan közös igazgatású köznevelési intézmény, mely szervezeti felépítéséhez négy tagintézmény tartozik. Ennek figyelembevételével alkottuk meg az intézmény Pedagógiai Programját, oly módon, hogy miközben megteremtjük az egységes arculatot, megtöltjük tartalommal az iskolai szintű Pedagógiai Programot, aközben megjelennek a tagintézmények speciális sajátosságai a helyi tanterveikben.

1.1 *A tagintézmények rövid történeti bemutatása és helyzetelemzése*

1.1.1 Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium Gáspár András Szakközépiskola és Szakiskolája (6000 Kecskemét, Hunyadi János tér 2.)

A kecskeméti szakképzés története 130 éves múltra tekint vissza, hiszen a szakképzés kezdetét az 1883-ban alapított Ipariskola jelentette. 1957-ben megünnepelték az intézmény fennállásának 75. évét, mely évforduló alkalmából rendezett ünnepségen az iskola felvette Gáspár András honvédtábornok nevét, a testület, a tanuló ifjúság javaslatára.

A Gáspár András Szakközépiskola és Szakiskola jelenlegi főépülete 1968-ban épült, korszerű tantermei, laboratóriumai, tornacsarnoka, tanműhelyei manapság tanévenként átlagosan 1300 tanítványnak biztosítanak szakmai képzést.

Szakmai képzést nyújt a közlekedés, építőipar, könnyűipar és szolgáltatások területén a szakiskolai képzés és technikusképzés vonatkozásában.

Mérföldkő az iskola utóbbi húsz évében a Világbank által támogatott középiskolai modellben való részvétel, melynek kialakításában, beindításában és fejlesztésében iskolánk kezdettől részt vállalt. E képzési forma korszerű középiskolaként széles alpműveltséget nyújtott, s egyenrangúan kezelte a közismereti, a szakmai előkészítő és a speciális szakmai képzést.

Az iskola részt vállal a felnőttképzésben/felnőttoktatásban, - a szakiskolások (10 osztállyal rendelkezők) részére nyújt két éves felkészítést érettségire nappali tagozaton.

Képzési kínálatunk a rendészeti pályákra előkészítő képzéssel bővült. Ezekben a szakközépiskolai osztályokban célirányos felkészítés folyik a rendőrség és a honvédség szakembereinek bevonásával. Célunk, hogy minél több diák érdeklődését felkeltsük a rendőri és katonai pályák iránt.

Az iskola felszereltsége a jelenlegi helyzetben korszerű, azonban a technika fejlődésével állandó felújításra, gondozásra szorul. Kiemelt szerepet szánunk a nyelvoktatásnak, informatika oktatásának. Öt számítógépes szaktantermünk a legmodernebb eszközökkel felszerelt, bekapcsolódtunk az Internet hálózatba.

Gépjármű közlekedési, autóelektronikai tanműhelyeink európai színvonalú képzést biztosítanak. Építőipari laboratóriumaink, tanműhelyeink szintje eleget tesz az ipar kihívásainak. A szolgáltatás területéhez kapcsolódóan korszerű fodrász tanműhelyt alakítottunk ki. Könnyűipar vonatkozásában könyvkötő, kárpitós, cipőipari szakmák képzéséhez rendelkezik az iskola modern tanműhellyel.

A beiskolázási hátrányokkal küzdő tanulóinkra az iskola nagy gondot fordít. Korrepetálási, felzárkóztatási programokon keresztül, valamint a szülőkkel történő szorosabb kapcsolattartással, önismereti foglalkozásokkal próbálunk ezen a gondon segíteni. Az esélyegyenlőség megteremtését szolgálja a felzárkóztató és reintegrációs képzésünk, valamint KEMU szinten a Speciális Szakiskolai képzés.

Figyelmet fordítunk a tehetséggondozásra is.

1.1.2 Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium Kandó Kálmán Szakközépiskola és Szakiskolája (6000 Kecskemét, Bethlen krt. 63.)

1968. augusztus 1-től önálló intézmény, a 623. számú Ipari Szakmunkásképző Intézet,- ekkor vált ki a 607. számú Ipari Szakmunkásképző Intézetből a Munkaügyi Minisztérium - akkori fenntartó - rendeletére. Elektromos, fémes, fás és szolgáltatás területhez kapcsolódó szakmák elméleti és gyakorlati oktatását kapta feladatul a kezdeti időben.

1980-ban indult a nappali szakközépiskolai oktatás elektroműszerész osztállyal. Ez bővült később számítástechnikai műszerész, épületvillamossági szerelő képzéssel, majd 1989-ben postai forgalomellátó szakközépiskolai oktatással. Ezt követően, 1993-ban a képző- és iparművészeti, 1995-ben a ruhaipari, valamint a faipari szakközépiskolai képzés indult. A technikus szakképző évfolyamok 2000-től adnak új lehetőséget a diákoknak.

Az iskola alapításakor 800 tanuló képzése folyt tanévenként, mely létszám a szakközépiskolai osztályok belépésével 1300 fölé emelkedett. A tanulók aránya a szakképzésben résztvevőktől fokozatosan eltolódott a szakközépiskolai képzés irányába.

A tagintézmény tantermei és gyakorlati műhelyei két telephelyen, a Bethlen krt. 63. szám és az István király krt. 24. szám alatt található.

A nem kecskeméti tanulókat, igény szerint, az intézmény fiúkollégiumában, illetve a leányokat a Széchenyivárosi Kollégiumban helyezük el, mintegy 140 férőhelyen.

A szakközépiskolások, illetve a technikusok gyakorlati felkészítése kizárólagosan az iskolai tanműhelyekben történik. A szakképzőseink nagy része a duális szakképzés elvárásainak megfelelően tanuló szerződés alapján gazdálkodó szervezeteknél tölti a gyakorlatot, de az iskolai tanműhelyeiben is történik képzés, főleg az 1/9. évfolyamon.

1.1.3 Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium Speciális Szakiskolája (6000 Kecskemét, Erzsébet krt. 73.)

A gyógypedagógiai nevelés történetének Kecskemét városában évszázados hagyománya van. 1965-ben készült el az új iskolaépület a Nyíri úton. 1969-ben, a normál pedagógia jogos igényét kielégítve, kezdődött meg a városi gyermekek, tanulók logopédiai fejlesztése. 1970. év szeptemberétől külön választottan történt az értelmileg akadályozott és a tanulásban akadályozott tanulók nevelése-oktatása.

A hetvenes években az intézet vezetősége segítséget nyújtott a városi iskoláknak abban, hogy kik járjanak korrekciós osztályokba. Az iskola-érettségi vizsgálatok elvégzésében – fővárosi tapasztalatok alapján – a gyógypedagógiai intézet munkatársai is részt vállaltak. A tanítók igényelték, elfogadták és hasznosították is a gyógypedagógusok szakértelmét, segítségét.

Az oktatott szakmák száma 7 volt, varrómunkás, parkgondozó, csőhálózat szerelő, kőműves, szobafestő-mázoló, bőrtárgy-készítő, szociális gondozó szakmákat tanítottunk.

A szakiskola speciális szakiskolaként működik, tanulóit szakmai vizsgára készíti fel, segítséget nyújt nekik a munkába álláshoz és az életkezdéshez szükséges ismeretek átadásában. Az iskola készségfejlesztő speciális szakiskolai feladatokat is ellát, biztosítja az önálló életvitelre való felkészülést, a munkába állást lehetővé tevő egyszerű betanulást igénylő munkafolyamatok elsajátítását.

1.1.4 Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium Fiúkollégiuma (6000 Kecskemét, Hunyadi J. tér 4.)

A kollégium története összeforrott a Gáspár András SZKI történetével, hiszen alapításától ezen intézmény kollégiuma. Később a kollégiumi férőhelyek és a város kollégiumainak racionalizálási folyamatai révén vált a város szakképző iskoláinak fiúkollégiumává.

A 2008-as átalakítás a kollégium tekintetében jelentős változást nem hoz, szervezetenként egy nagyobb intézmény tagintézményeként, ma tagintézményeként a város fiúkollégiumaként

működik tovább. Tárgyi és személyi feltételeiben egyaránt megfelel a jelen társadalmi és köznevelési igényeit kielégítő városi kollégiumnak. Személyközpontú környezet kialakítására törekszik. A kollégium külső és belső környezete biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, a kollégisták biztonságát, kényelmét. Felzárkóztató foglalkozások keretében segíti a tanulásban elmaradt és a sajátos nevelési igényű tanulókat.

Intézményünkben a tanárok képesítési követelményeik tekintetében egyetemi, főiskolai, gyógypedagógiai végzettségű pedagógusok. A műszaki jelleg miatt megfelelő létszámú mérnök-tanár és szakoktató oktatja a szakmai ismerteket, gyakorlatot. A tapasztalt idősebb kollegák mellett meghatározó a középkorú réteg, s elkötelezett fiatalok egyre nagyobb számban egészítik ki a tantestületet.

2. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium Pedagógiai Programja szakmai alapdokumentumként rögzíti a szakmai tartalmat, a nevelés és oktatás folyamatát, a fejlesztési stratégiát. Célja a szakmai alapdokumentum (alapító okirat) megvalósításának szakmai meghatározása.

A célok, amelynek meg kívánunk felelni, összhangban vannak az iskolahasználók igényeivel. A fiatalok munkanélkülisége ellen az egyik lehetséges eszköz az iskolázottság, a szakképesítés megszerzése. Erre épülhet másodszakra, tanfolyami képzés új ismeretekkel, de bekapcsolódás felsőfokú iskolai képzésbe is. Fontos törekvésünk, hogy az iskola felkészítő, nevelő-oktató munkája összhangban legyen a munkaerő-piaci igényekkel és követelményekkel.

A tudásalapú társadalom új kihívásokat, elvárásokat jelent intézményünk számára is.

A pedagógiai program legalapvetőbb célja, hogy a fenntartó által a szakmai alapdokumentumban foglaltaknak megfelelően az iskola számára meghatározott tevékenységeknek, feladatoknak a megvalósításához megfogalmazza, meghatározza a szükséges szakmai tartalmakat.

Célunk, hogy a sajátos nevelési igényű, tanulásban akadályozott, értelmileg – érzelmileg sérült és autista tanulók számára is elérhetővé váljon a szakmai oktatás. Ezen sajátos pedagógiai munka során a nevelés, oktatás, képzés komplexitása kiemelt pedagógiai cél. Az alapkompenciák fejlesztése, mint alapvető cél jelenik meg ezen a területen.

Célunk a másság elfogadására nevelés, a szociális érzékenységre, az empatikus - tanulók életkörülményeit figyelembe vevő- pedagógiára kiemelt figyelem fordítása. A lehetőségekhez képest minden felvett tanulónk számára szakmát, megélhetést jelentő szakképesítést kívánunk biztosítani. Törekszünk arra, hogy minél kisebb legyen a lemorzsolódás.

Célunk, hogy tanulóink olyan tudásra, erkölcsi normákra tegyenek szert, amely alkalmassá teszi őket a munkahelyen való beilleszkedésre, a közösségi életre, ahol alkalmazni tudják a kulturált viselkedés szabályait. Képesek legyenek érdekeik érvényesítésére, eredménnyel, sikeresen helyezkedjenek el a szakmájukban.

A speciális szakiskolának és pedagógiai tevékenységének első sorban a fiatalok szakemberré válásának előkészítését, a munkára, a szakmai hivatásra való nevelését kell szolgálnia, - a részképesség zavar kompenzációja, terápiája igen fontos cél.

Az intézményben folyó nevelés-oktatás alapvető célja, hogy teljesítse az intézménytípussal szemben támasztott társadalmi követelményeket, segítse elő a gondjaira bízott sérült fiatalok egyéni boldogulását, társadalmi beilleszkedését.

Célunk a sajátos tevékenységközpontú pedagógia és a gyermeki szabadság biztosítása, a szocializáció szempontjából fontos szokások, magatartások közvetítése, átadása.

Célunk, hogy küzdjünk a felületesség, a közömbösség ellen.

Mindezek és a vonatkozó jogszabályok tükrében határozottan körvonalazódik, hogy a tudásalapú társadalom új kihívásokat, elvárásokat jelent a közoktatás és így intézményünk számára is, melynek megfelelni:

- korszerű ismeretek átadásával,
- egész életen át tartó tanulás felismertetésével és tudatosításával,
- tanulók többoldalú motivációjával,
- tanítási módszerek folyamatos megújításával,
- értékelés folyamatosságával,
- munkahelyekkel való kapcsolattartással,
- munkahelyi elvárásoknak megfeleléssel,
- Európai Unió elvárások figyelembe vételével,
- diák – szülő - pedagógus partnerkapcsolatának fejlesztésével lehet.

2.1 Intézményünk funkciói

2.1.1 A köznevelési törvényben meghatározott funkciók

- Tanintézményünkben egymás mellett működnek, duális szakképző és szakközépiskolai évfolyamok.
- Középfokú tanintézményünk biztosítja: az általános műveltség megszerzését és a vizsgát; a szakképesítés megszerzésére történő pedagógiai szakaszban a szakmai vizsgára való felkészítést és szakmai vizsgát a szakiskolai tanulók körében; a szakközépiskolai tanulmányi feltételeket, annak befejeztével az érettségi vizsgát; illetve a szakközépiskolai szakképző évfolyamokon felkészítést az OKJ szerinti szakmai vizsgára.
- Szakképző évfolyamokon szakmai alapismertek nyújtása, amely biztosítja a munkába állás feltételeit, de lehetőséget teremt arra alapozva speciális elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítására.
- Biztosítjuk a beszámítást a szakközépiskolai érettségi utáni szakmai képzésbe, a szakmai alapozó szakaszban elsajátított szakmai tananyag tekintetében.
- Lehetővé tenni a tanulók érdeklődésének és képességeinek megfelelő felkészítést továbbtanulásra, elsősorban az iskola szakképzésére alapozott műszaki-, gazdasági-, művészeti- és tanárképző felsőoktatási intézményekben.
- Az intézmény biztosítja az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata és a Nemzetközi Egyezmény a Gyermekek Jogairól című deklaráció előírásait
- A személyiség kibontakozásának segítségével elősegíti nemcsak a szellemi és fizikai, hanem a magatartás, jellem, érzelmek összehangolt fejlesztését is.
- Fokozott ifjúságvédelmi funkció, különös tekintettel a szociális és mentálhigiénés veszélyekre.

2.1.2 A közvetlen társadalmi környezet - szülők, tanulók, települések, gazdálkodó szervezetek - igényei által meghatározott funkciók

- Műszaki jellegű középfokú tanintézményként a műszaki innováció folyamatos beépítése a szakképzésbe, a számítástechnika teljes térhódítása alapján megfelelő ismeretek nyújtása a szakmunkástanulók részére is, valamint az internet használat beépítése a helyi tantervekbe.

- Munkaerő-piaci és nemzetközi integrációs törekvések, Európai Unió tagságunk is indokoltá teszik az idegen nyelv tanításának, tanulásának előtérbe helyezését, szakképző évfolyamokon szakmai idegen nyelv tanítása.
- Továbbtanulási esélyeknek, lehetőségeknek a növelése érdekében felzárkóztató és tehetség gondozó foglalkozások szervezése.
- Magas színvonalú általános műveltség, konvertálható és fejleszthető szakmai elméleti és gyakorlati tudás, valamint az önfejlesztés képességének kialakítása.
- A speciális szakiskolának a feladata elérhetővé tenni a szakmai képesítések megszerzésén a tanulóknak a munka világába történő integrálódását.
- A vidéki és a rászoruló tanulók kollégiumi elhelyezése.

2.1.3 Intézményünk és a Kecskeméti Térségi Integrált Szakképző Központ kapcsolata

- Intézményünk a Kecskeméti Térségi Integrált Szakképző Központ partnerintézménye
- Ebben a szervezeti keretben folyó tevékenység/képzés segítségével tanulóink a térség magasan kvalifikált, korszerű ismeretekkel rendelkező, a technológiai igényekhez rugalmasan alkalmazkodni képes munkaerejévé válhatnak. A korszerűen felszerelt képzőhely gyakorlatorientált szakképzési lehetőséget nyújt mind a KEMU, mind a többi partner intézmény tanulóinak.
- A szakképző iskolák, a TISZK partner iskoláinak diákjai elméleti és gyakorlati képzésben, pályaaorientációs foglalkozásokon vesznek részt a kialakított informatikai termekben, csoporttermekben, laboratóriumokban 2007 szeptembere óta folyamatosan.
- Az intézmény és a TISZK együttműködése meghatározó a munkaerő-piaci igények összegyűjtésében.

2.1.4 Az intézmény kapcsolatai

- Kiemelkedő fontossággal bír a szülőkkel történő kapcsolattartás éppen a nevelő - oktatómunka színvonalának figyelemmel kísérése szempontjából.
- Az iskola szoros kapcsolatot és szakmai konzultációkat tart a vállalkozókkal, kisiparosokkal, kamarákkal, valamint minden olyan szervezettel, amely információval szolgál a szakképzés tartalmi elemeinek meghatározásához, illetve információt hordoz a térség munkaerő piacával kapcsolatosan.

- Tanáraink szakoktatóink továbbképzése szempontjából kapcsolatot tartunk az Nemzeti Munkaügyi Hivatal Szakképzési és Felnőttképzési Igazgatóságával, és a szakminisztériumokkal.
- Tanulóink nyelvi és szakmai ismereteinek gyarapítása érdekében kapcsolatot építettünk ki külföldi partner iskolákkal, intézményekkel.
- Kapcsolatot tartunk tanulóink lakhelyein található civil szervezetekkel a közösségi szolgálat teljesítése érdekében.

3. A Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium alaptevékenysége

A szakmai alapidokumentumban és a köznevelési törvényben meghatározott alaptevékenységekkel összhangban közös igazgatású köznevelési intézményben egymás mellett működnek alapképzési és középiskolai évfolyamok, valamint szakképző évfolyamok.

- A jóváhagyott pedagógiai program alapján:
  - nappali rendszerű szakközépiskolai nevelés, oktatás,
  - nappali rendszerű szakiskolai nevelés, oktatás,
  - sajátos nevelési igényű tanulók általános műveltséget megalapozó oktatása, szakiskolai oktatás,
  - felnőttoktatás, vizsgáztatás,
  - felnőttképzés, vizsgáztatás,
  - kollégium működtetése.
- Nappali rendszerű, általános műveltséget megalapozó iskolai oktatás.
- Nappali rendszerű oktatásban résztvevő középiskolai tanulók kollégiumi ellátása.
- Könnyített testnevelés (gyógytestnevelés).
- Felzárkóztató oktatás. / Kt. 27.§. (8) szerint /
- Nappali rendszerű szakképzés (alternatív/előrehozott/duális szakképzés)
- Sajátos nevelési igényű, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos, tartós és súlyos rendellenességével küzdő tanulók nevelése, oktatása valamint a szakértői bizottság javaslata alapján integrálható értelmi-, beszéd-, látás-, hallás-, mozgássérült és autista gyermek, tanuló integrált nevelése, oktatása igény szerint utazó gyógypedagógiai szolgáltatás igénybevételével
- Sajátos nevelési igényű (értelmi fogyatékos, halmozottan sérült), tanulók szegregált oktatása a Speciális Szakiskolában

- Előkészítő szakiskola
- Nappali rendszerű szakképesítés megszerzésére felkészítő iskolai oktatás.
- Általános műveltséget megalapozó iskolarendszerű felnőttoktatás.
- Szakképesítés megszerzésére felkészítő iskolarendszerű felnőttoktatás.
- Iskolai könyvtári tevékenység.
- Tanulók tankönyvellátása.
- Tanulók szociális helyzetétől függő ingyenes tankönyvellátás.

3.1 A szakmai alapdokumentumban foglalt célok megvalósulása

Középfokú tanintézményünk biztosítja a szakmai alapdokumentumban foglaltak szerinti célok megvalósulását:

- Az általános műveltség megszerzését, a szakképesítés megszerzésére történő pedagógiai szakaszban a szintvizsgára, szakmai vizsgára való felkészítést és a szakmai vizsgát a szakiskolai tanulók körében; a szakközépiskolai tanulmányi feltételeket, annak befejeztével az érettségi vizsgát; illetve az érettségire épülő szakképző évfolyamokon felkészítést a technikus minősítő vizsgára, szakmai vizsgára.
- Szakképző évfolyamokon szakmai alapismertek nyújtása, amely biztosítja a munkába állás feltételeit, és egyben lehetőséget teremt speciális elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítására.
- Törekszünk egészséges önbizalommal rendelkező, becsületes embereket nevelni, akik képesek a társadalmi beilleszkedésre és saját életsorsuk alakítására, egyéni adottságaiknak megfelelő szinten.
- A szakképző évfolyamon arra törekszünk, hogy a szakképzési törvényeknek megfelelően, az Országos Képzési Jegyzékben szereplő szakképzési formákat felkínálva, lehetőséget biztosítsunk tanulóinknak a pályaválasztáshoz.
- Kialakítjuk és fejlesztjük a tanulóknál a kulturált magatartás, a viselkedés, a kapcsolattartás, az együttműködés alapkészségeit, az egészséges életmódhoz kapcsolódó ismereteket, szokásokat.
- Fejlesztjük a tanulók önismeretét, reális énképének kialakítását, értelmi és érzelmi képességeiket.
- Gondoskodunk a különböző képességű, illetve eltérő szociális háttérrel rendelkező, eltérő ütemben fejlődő tanulók egyéni fejlődéséről. Ennek érdekében az osztályok kialakításával, figyelembe vesszük a tanulók egyéni képességeit, valamint a

tananyag kiválasztásában a tanórai és a tanórán kívüli munkában nélkülözhetetlen módszerként kell alkalmaznunk a differenciálást.

- A tanulókat sújtó többszörös hátrány miatt a tanmenetekben a minimum követelményszint meghatározására is törekszünk.
- Tanterveink figyelembe veszik a tanulási, magatartási problémákkal küzdő, lassabban haladó tanulókat.
- A nevelő-oktató munka alapvető feladata, hogy hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához, segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakítását.
- Készítse fel a tanulóinkat a szakmunkás hivatásra, nevelje a szakma szeretetére, és ezáltal a munkával való azonosulásra. Alakítsa ki a tanulóknak a munkához való viszonyt, fejlessze ki a tanulóknak a szakmai tudás folyamatos megújításának igényét, és az ehhez szükséges képességeket.
- Az iskolának vállalni kell a tanuló személyiségének minél teljesebb fejlesztését. Ennek érdekében az iskolában folyó nevelés, a képességek és készségek fejlesztése, a közismereti oktatás, valamint a szakmai képzés szerves egységet alkot. Iskolánk e fejlesztési területek egyesítését akkor végezheti eredményesen, ha követelményeiben a tanulók adottságaihoz igazodik.

3.2 Kiemelt pedagógiai feladat

- Az egész személyiség harmonikus és differenciált fejlesztése.
- Beszámítás biztosítása az érettségi utáni szakképzésbe a szakmacsoportos szakmai előkészítő képzés tananyagtartalma alapján.
- Lehetővé tenni a tanulók érdeklődésének és képességeinek megfelelő felkészítést a továbbtanulásra, elsősorban az iskola szakképzéseire alapozott műszaki-, gazdasági-, művészeti- és pedagógusképző felsőoktatási intézményekben.
- A tanulók értelmi képességének csökkenéséhez vezető fejlődési rendellenességek korrekciója.
- Az ép, vagy a kevésbé sérült funkciók továbbfejlesztése.
- Az eltérő értelmi fejlődés személyiségkárosító következményeinek megelőzése, korrekciója
- Szükség esetén a társuló fogyatékoságok korrekciója.
- A tanulók társadalmi beilleszkedésének segítése.

- Az életkezdesi, életviteli technikák elsajátítása, „Tanuld meg!” helyett „Készítsd el!” alapelv érvényesítése, a végzett tanulók munkaerő-piaci érvényesülésének elősegítése érdekében „Semmit rólunk, nélkülünk! „ alapelv alapján.
- A különböző ismeretek gyakorlati alkalmazásának elsődlegessége.
- A tanulási folyamatok hatékonyságának elősegítése, új oktatási, tanulásszervezési eljárások alkalmazása.
- Az egyéni adottságokra építő, az egész életen át tartó tanulás attitűdjeinek kialakítása.
- A tanulás iránti motiváltság elősegítése, a tanulás tanítása.
- Az iskoláról kialakult élő „közvéleménykép” javítása, az iskola kapcsolatainak bővítése, ápolása, a nyitott intézmény működésének biztosítása.
- Az iskolai fegyelem és tisztaság színvonalának megőrzése, illetve javítása.
- A családokkal való együttműködés, szoros kapcsolat kialakítása.
- Az iskolai közösségi szolgálat megszervezésével lehetővé tesszük a diákok számára, hogy tapasztalati tanuláson keresztül fejlesszék demokratikus készségeiket, személyes és szociális kompetenciáikat, szociális érzékenységüket.

3.3 A képzési irányok, továbblépés lehetőségei

- szakiskolai képzés felé
- érettségi felé
- középfokú szakmai képzés felé
- felsőfokú szakmai képzés felé
- Biztosítani kívánjuk a képzési területek egymásra épülését
- Lehetővé kívánjuk tenni, hogy tanulóink különböző úton, életszakaszban jussanak el igényeik szerint az érettségig, a választott szakmáig.
- Rendelkezzenek azon képességekkel, melyek segítségével képesek saját életkarrierjük megtervezésére. Ki tudják választani a számukra legmegfelelőbb, sikeres utat.
- A környezet- és az egészségvédelem alapértékeinek aktív megismerése révén felelős döntéseket tudjanak hozni a környezetük állapotának és egészségük megőrzése érdekében.
- A tanulóknak és a gazdaság szereplőinek széles szakmai kínálatot kívánunk biztosítani, segítve a szakmák kiválasztásának lehetőségeit.

- Beiskolázáskor a tanulói szükségletek és a gazdaság szereplőinek igényei szerint indítjuk a szakmákat, évente, vagy a szükséges időben, összhangban a fenntartó elvárásaival is.

3.4 Az intézmény képzési területei, szervezeti formái és kapcsolódásuk

A szakmai alapidokumentumban foglaltaknak megfelelő szakmacsoportokban és szakmákban képezzük a tanulókat.

A nappali rendszerű szakképzés új eleme a 2010/2011-es tanévtől bevezetett alternatív szakképzés, a 2011-2012-es tanévtől bevezetett előrehozott, ill. a 2012-2013-as tanévtől indított duális szakképzés, valamint a 2013/2014-es tanévtől kezdődően két tanítási nyelvű mechatronikai szakközépiskolai képzés.

3.4.1 Szakképesítés tanulmányi területei

1. Oktatás,
2. Humán tudományok és művészetek,
3. Társadalomtudományi, gazdasági, jogi képzések,
4. Matematika, számítástechnika és egyéb természettudományos képzések
5. Műszaki, ipar és építőipari képzések,
6. Mezőgazdaság
7. Szolgáltatások

3.4.2 Évfolyamai

3.4.2.1 Szakközépiskola

- 9-12. évfolyam (érettségire felkészítés)
- 9-13. évfolyam (nyelvi előkészítővel kiegészített érettségire felkészítés)
- 1/13-2/14. évfolyam (szakképzés)
- 1/13-3/15. évfolyam (technikus szakképzés)
- 10-12. évfolyam (nappali oktatás)
- 1/13-3/15. évfolyam (felsőfokú szakképzés)
- 9-13. évfolyam (művészeti szakközépiskola, párhuzamos oktatás)

Szakközépiskolai képzés jellemzői a Kandó tagintézményben:

- Közismereti tantárgyakból felkészítés a 12. évfolyam utáni érettségi vizsgára;
- A szakközépiskola kilencedik-tizenkettedik évfolyamán az ágazathoz tartozó érettségi végzettséghez kötött - a Nemzeti alaptantervre épülő kerettanterv szerinti közismereti

oktatással párhuzamosan - a szakképesítések közös tartalmi elemeit magában foglaló szakmai elméleti és gyakorlati oktatás folyik az ágazati szakképzési kerettanterv szerint.

- Párhuzamos oktatásban közismereti és képző- és iparművészeti képzés.
  - Két tanítási nyelvű mechatronikai szakközépiskolai képzés.
- Az innováció-kutatók szerint a világ a tudásalapú társadalmak kialakulása felé halad, megnövekszik az információk mennyisége. Aki nem lesz képes ezeket megszünteni, feldolgozni, az hátrányba kerül. Ezért a változó értékek korában felértékelődik a kommunikációs képesség. A kommunikáció legfontosabb eszköze a nyelv, a magyar és az idegen nyelvek ismerete. Metakommunikációs követelményként lép fel a nyitottság és a tolerancia, mert több nemzet képviselői dolgoznak egymás mellett és a globalizációs közegben képesnek kell lenni csapattagként tevékenykedni. A két tanítási nyelvű képzés bevezetésével arra is számítunk, hogy a Kecskeméten jelen lévő és a jövőben idetelepülő cégeknek, vállalkozásoknak német nyelvi ismertetésre is szüksége van ill. lesz a munkavégzéshez. Így a munkaadói és a munkavállalói oldal igényeinek, piaci elvárásainak meg kívánunk felelni.

A kéttannyelvű képzéssel tanulóink alkalmassá válnak a különböző kultúrák értékeinek felismerésére, a különbözőségek elfogadására, a nemzetközi kapcsolatok fontosságának megértésére. Továbbfejleszthető, korszerű tudásuk birtokában esélyük lesz arra, hogy megtalálják helyüket a munka világában és a változó körülményekhez alkalmazkodni tudjanak. A 2013/2014-es tanévben kívánjuk először elindítani a kéttannyelvű (német) mechatronikai technikus képzésünket német nyelvi előkészítő évfolyammal.

A kéttannyelvű képzés kialakításánál a helyi tantervek elkészítésénél figyelembe vettük a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvében foglaltakat. Ezen a tagozaton végzett diákjaink kéttannyelvű érettségi bizonyítványt szereznek, amely felsőfokú nyelvvizsga bizonyítvánnyal egyenértékű, amennyiben német nyelvből jeles eredményű az emeltszintű érettségi vizsga és két tantárgyból német nyelven sikeres vizsgát tesz az érettségiző. Az ötéves képzés első évfolyamán a Ktv.29. §-a által szabályozott nyelvi előkészítő képzés folyik. A 10-13. évfolyamokon a nyelvtudás továbbfejlesztése történik közismereti és szakmai órák keretében is. A szókincsbővítésre, az árnyalt nyelvi kifejezőmód fejlesztésére a német nyelvterület irodalmának, történelmének, kultúrájának megismerésére a célnyelvi civilizáció tantárgy keretében nyílik lehetősége diákjainknak. Az ötéves képzésünkre olyan tanulókat is várunk, akik eddig nem tanulták a célnyelvet.

Szakközépiskolai szakképző 1/13, ill. 2/14. évfolyamok

Felkészítés szakmai vizsgára az alábbi szakmacsoportokban:

- Informatika
- Elektrotechnika-elektronika, mechatronika
- Gépészet
- Faipar
- Könnyűipar
- Kereskedelem-marketing üzleti adminisztráció
- Művészet

A szakmacsoportos alapozó oktatásban megszerzett szakmai elméleti és gyakorlati ismereteket az érettségi utáni technikus képzés idejébe beszámítjuk, ha a tanuló a tantárgyak követelményeit sikeresen teljesítette, és a szakképesítés SZVK-ben meghatározott összefüggő nyári gyakorlatot elvégezte. Ha a szakképzésre jelentkező tanulók létszáma meghaladja a felvehető létszámot, előnyben részesülnek azok, akik szakmai alapozó tantárgyból érettségi vizsgát tettek.

Érettségizettek részére a művészeti szakmák kivételével minden általunk oktatott szakmában biztosítjuk a szakképző évfolyamba történő bekapcsolódást.

Szakközépiskolai képzés jellemzői a Gáspár tagintézményben:

- Közismereti és szakmai tantárgyakból felkészítés a 12. évfolyam utáni érettségi vizsgára;
- Szakmai orientációs és szakmacsoportos alapozó képzés a műszaki szakterület építészeti és közlekedési szakmacsoportokban;
- Szakmai orientációs képzés közszolgálat szakterületen (rendészeti pályákra előkészítő képzés);
- Érettségi vizsgára felkészítés a 10. osztályos bizonyítvánnyal vagy szakmunkás végzettséggel rendelkező 16. életévét betöltött, fiatalok részére

Szakközépiskolai szakképző 1/13, ill. 2/14. évfolyamok

Felkészítés szakmai vizsgára az alábbi szakmacsoportokban:

- Közlekedés
- Építészet
- Nyomdaipar
- Egyéb szolgáltatás

Érettségizettek részére biztosítjuk a szakképző évfolyamba történő bekapcsolódást.

3.4.2.2 Szakiskola

- 9-10.évfolyam (általános műveltséget megalapozó képzés, valamint szakmai orientációs és szakmai alapozó ismeretek oktatása.)
- 1/11-2/12. évfolyam (szakképzés)
  - 16 évet betöltöttek és 8 osztályt végeztek számára felkészítés szakmai vizsgára hegesztő és gépi forgácsoló szakmákban (Kandó tagintézmény), kőműves, kőfaragó, műköves és épületszobrász, géplakatos, szerkezetlakatos, könyvkötő, motorkerékpár-szerelő, karosszerialakatos, járműfényező szakmákban (Gáspár tagintézmény)
  - 10 osztályos végzettségűek számára felkészítés szakmai vizsgára finommechanikai műszerész, bútorasztalos és épületasztalos, villanyszerelő, női szabó szakmákban (Kandó tagintézmény), ács-állványozó, burkoló, festő-mázoló és tapétázó, fodrász, kárpitos, épületgépeszeti csőhálózat- és berendezés-szerelő és irodai asszisztens szakmákban (Gáspár tagintézmény)
- 9. évfolyam (szakképzésre felkészítő- reintegrációs osztály)
- 1/9-3/11. évfolyam (alternatív/előrehozott szakképzés)
- 1/9-3/11. évfolyamon duális szakképzés
  - kőműves és hidegburkoló, szárazépítő, festő, mázó és tapétázó, ács, központifűtés- és gázhálózat-rendszerszerelő, víz-, csatorna- és közmű-rendszerszerelő, ipari gépész, épület- és szerkezetlakatos, motorkerékpár szerelő, járműfényező, járműkarosszéria előkészítő, felületbevonó, karosszerialakatos, gépjármű mechatronikus, könyvkötő és nyomtatvány-feldolgozó, kárpitos (Gáspár tagintézmény)
  - asztalos, női szabó, mechatronikus-karbantartó, villanyszerelő, finommechanikai műszerész, gépi forgácsoló, hegesztő, szerszámkészítő (Kandó tagintézmény)
  - -1/11-2/12. évfolyam 2013. szeptemberétől, azoknak az iskolánkba jelentkezőknek, akik rendelkeznek legalább 10 osztályos végzettséggel, vagy duális szakképzés keretében már van szakképesítésük.

Szakterületek:

Gépészeti szakmacsoport	Közlekedési szakmacsoport
Faipari szakmacsoport	Nyomdaipari szakmacsoport
Elektrotechnika szakmacsoport	Ügyviteli szakmacsoport
Könnyűipari szakmacsoport	Egyéb szolgáltatás szakmacsoport
Építészeti szakmacsoport	

3.4.2.3 Speciális szakiskola

A köznevelési tv. 13.§ (6) bekezdés szerint: (6) Az értelmi fogyatékos tanulók képességét fejlesztő szakiskola előkészítő szakiskolaként működik, ha a nevelés-oktatás kizárólag a kilencedik-tizedik évfolyamon folyik. A tanuló a kilencedik-tizedik évfolyamon felkészülhet a speciális szakiskola szakképzési évfolyamán történő, vagy a készségfejlesztő szakiskolai továbbtanulásra.

Ezért működtetjük az előkészítő szakiskolát, és a készségfejlesztő szakiskolai képzést.

9-10. évfolyam (alapozó képzés, előkészítő szakiskola)

1/11-4/14. évfolyam (szakképzés)

11.-12. évfolyam (önálló életvitelre felkészítő osztály, készségfejlesztő szakiskolai képzés)

- Felkészítés szakmai vizsgára textiltermék-összeállító, fűszernövény termesztő, kerti munkás, lemezlakatos, festő, -díszítő, -mázoló és tapétázó, építményvakoló kőműves OKJ szerinti rész-szakképesítés szerinti szakmákban.
- Értelmileg akadályozott tanulók részére a Dolgos Dani program alapján kertész asszisztens képzés.

A speciális szakiskolában oktatható szakmák:

- 21 622 01 Kerti munkás
- 21 811 01 Konyhai kisegítő
- 21 542 01 Lakástextil-készítő
- 21 622 02 Parkgondozó
- 21 582 01 Szobafestő
- 21 542 02 Textiltermék-összeállító
- 31 723 01 Betegkísérő
- 31 542 01 Bőrtárgy-készítő
- 21 623 01 Erdőművelő
- 31 582 02 Építményszaluzat és fémállvány-szerelő
- 31 521 06 Gépi kovács
- 31 525 01 Kerékpárszerelő

31 622 01 Kertépítő- és fenntartó
21 215 01 Kosárfonó
21 621 02 Mezőgazdasági munkás
21 541 02 Sütőipari és gyorspékési munkás
31 215 02 Virágkötő
31 582 06 Zsaluzóács
34 582 03 Épület- és szerkezetlakatos
34 582 04 Festő, mázoló, tapétázó
34 582 08 Kőműves és hidegburkoló

3.4.2.4 Kollégium

A város valamennyi önkormányzati fenntartású szakképző iskolájának fiútanulói részére teremti meg a feltételeket a családi otthontól távol eső iskolai tanulmányok, szakmák elérésére.

A Fiúkollégium tagintézmény részletezett programja, melynek átdolgozása megtörtént az új alapprogramra vonatkozó 36/2009. (XII.23.) OKM rendelet alapján, a jelen Pedagógiai Program külön fejezetét képezi.

4. A Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégiumban megszerezhető szakképesítések

A Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégiumban megszerezhető szakképesítések jegyzékét a 2008-2009-es tanévtől az alapító okirat szerint, ill. 2009-2010-es tanévtől a többször módosított, legutóbb a Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése a 177/2011. (V.26.) KH. határozatával jóváhagyott, 2011. augusztus 31-én hatályba lépett, alapító okirat szerint az tagintézmények helyi tantervei tartalmazták.

A fenntartóváltás miatt 2013-ban módosított szakmai alapidokumentum már tartalmazza a szakképesítéseket 2012-2013. tanévtől felmenő rendszerben és kifutó rendszerben a szakiskolai képzésben és a szakközépiskolai rendszerben egyaránt.

A beiskolázás a gazdaság igényei és a tanulók igényeitől és számától függ, figyelemmel a fenntartó elvárásaira.

A 9. évfolyamra jelentkezők, illetve a szakiskolai, szakközépiskolai képzésekre jelentkezők az indításra kerülő szakmáknál a beiskolázás előtt az intézménytől és a tagintézményektől tájékoztatást kapnak, valamint minden információ elérhető az iskola honlapján.

5. Nevelési program

5.1 *Az intézmény nevelési, oktatási céljai*

Az intézmény tevékenységét az alábbi nevelési célok határozzák meg:

- A munkánk során célunk, hogy az iskolába felvételt nyert és beiratkozó tanulókat, akik adottságaikban, képességeikben, életkörülményeikben jelentősen különböznek, felkészítsük az érettségire (közép- és emeltszint), továbbtanulásra, a szakmai vizsgákra.
- Kiemelten fontos a munkába álláshoz, életkezdéshez szükséges korszerű ismeretek átadása és elsajátíttatása.
- A szakképzést a munkaerő-piaci igényekhez való rugalmas alkalmazkodás és az élethosszig tartó tanulás elvének figyelembe vételével működtetjük.
- Egészségtudatos és környezettudatos magatartás kialakítása és fejlesztése, a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.
- A motiválás, a differenciálás fő irányai a tehetség, a képesség kibontakoztatását, illetve a szociális hátrányok, beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek enyhítését szolgálják.
- A pedagógiai tevékenység megtervezésével nemcsak a tanulók fejlődésének, eredményeinek a figyelemmel kísérését, hanem egyéni vonásaik feltárását, aktivitásuk kibontakoztatását kívánjuk elérni.
- Az átjárhatóság rugalmas kereteinek a megteremtésével a pályaaorientáció, pályakorrekció biztosítása.
- A kollégiumban lakó tanulók humánus légkörben nevelése, iskolai tanulmányainak segítése, személyiségük kibontakoztatása.

5.2 *Speciális célok*

A stratégiai célok megvalósítását szolgáló éves operatív tervezés (munkaterv) készítéséhez szükséges évente ismétlődő folyamatokhoz rendelt célok.

5.2.1 **Az intézménybe belépő tanulók megismerésére irányuló tevékenység**

- az előzetes tudás felmérése,
- az iskolaválasztás motívumainak, életkörülményeik, tanulói, szülői szándékok megismerése,

- tanulási szokásaik megismerése,
- a fejlesztéshez szükséges projektek indítása a célcsoport kiválasztása érdekében.

5.2.2 Az intézményből kilépő tanulók véleményének megismerése

A végzett tanulók elhelyezkedését figyelő, utókövető vizsgálatokat folytatunk. Ennek érdekében felhasználunk minden médiát és fórumot mindaddig, amíg egy központi, egységes pályakövetési rendszer ki nem épül.

5.2.3 A tanulói, szülői igények felmérése a továbbhaladás útjának kiválasztása

A jelentkezőktől függően:

- A különböző okok miatt hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatását szolgáló speciális programok kialakítása. Minőségfejlesztési program működtetése.
- A tehetséges, jó képességű tanulók részére emeltszintű érettségire, továbbtanuláshoz, szakmai specifikációhoz felkészítő programok kialakítása és indítása.

5.2.4 Az iskola PR tevékenységével összefüggő tájékoztatások: tanulók, szülők és partnerek felé

Fejlesztési programok és intézményi rendezvények, vizsgákkal kapcsolatos tájékoztatások adása a partnereknek.

6. A pedagógusok helyi feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A legfontosabb helyi feladataik a következők:

- A tanítási órákra való felkészülés.
- A tanulók dolgozatainak meghatározott időre történő javítása.
- A tanulók munkájának rendszeres szóbeli és érdemjeggyel történő értékelése.
- A megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése az elektronikus naplóban.
- Érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása.
- Kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése.
- Tanulmányi versenyek lebonyolítása.

- Tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok.
- Felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken.
- Iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése.
- Szülői értekezletek megtartása és részvétel a fogadóórákon.
- Részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken.
- Részvétel a munkaközösségi értekezleteken.
- Részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken.
- A tanulók felügyelete óráközi szünetekben.
- Tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése.
- Iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel.
- Tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés.
- Iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés.
- Sztartárendezés, a szakelektárak és szaktantermek rendben tartása.
- Osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, közösségi szolgálati koordinátori, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása.
- Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- Közösségi szolgálattal kapcsolatos feladatok ellátása.

A pedagógusok helyi feladatai a Speciális Szakiskolában:

A pedagógusok az órarend szerinti tanítási feladatok mellett az alábbi feladatok megvalósításában vesznek részt:

- Olyan élettér kialakítása és biztosítása, melyben a gyerekek nyitottak maradnak, feszültségtől mentes, derűs légkörben gazdagodik személyiségük..
- Hagyományaink, ünnepeink megismertetése, átörökítése, élővé tétele (kézműves foglalkozások, stb.).
- Más népek, kultúrák megismertetése által erősítsük az Európához tartozás tudatát. (Comenius pályázatokban való részvétel)
- Magyarságunk gyökereinek megismertetése (nyelv, történelem, magyarságtudat), szakkörökön, versenyeken, ünnepélyeken
- A családi életre nevelés: védőnő feladata/ az osztályfőnöki munka szerves része is
- A testi és lelki egészség igényének kialakítása.
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése.
- Pályaorientáció.

7. A nevelőtestületnek az iskola tevékenységeire, a helyi tanterv készítésére vonatkozó elhatározásai

Tapasztalatink szerint az iskolát választó tanulókra jellemző:

Érdeklődésük, képességeik, beállítottságuk, családi indíttatás alapján elsősorban szakmai képesítés megszerzésére törekednek.

(A felsőfokra jelentkező szakközepes tanulók többsége a szakképesítés megszerzése után jelentkezik a felsőoktatásba.)

Ez befolyásolta a műveltségterület kiválasztását a nevelés, a képzés jellegének, pedagógiai megközelítésének a meghatározását.

7.1 A nevelés, képzés jellege társadalomközpontú

Fontosnak tartjuk, hogy a tanítás anyaga élet közelebb legyen. A társadalmi, gazdasági folyamatokba való részvétel képességének a kialakítását szolgálja. Tevékenység közben szakképesítéshez szükséges kompetenciák kialakítását szolgálja.

7.2 A pedagógiai megközelítés módja folyamatszempontú

A cél a gondolkodási műveletek, technikák megtanítása, tanulói tevékenység közben.

Értékeléskor a tanulót önmaga képesség- vagy személyiségfejlődéséhez képest minősítjük és tekintjük eredményét sikeresnek vagy kudarcnak.

A tanulás eredményességét a tanulók két jellegzetes belső tulajdonsága: a tanulási feladatok megtanulásához szükséges előzetes tudás (kognitív tulajdonság) és az előzetes motiváció (affektív tulajdonság), valamint a tanítás minősége határozza meg.

7.3 A tanítás minőségének biztosítása

- a megfelelő képzettségű tanári, szakoktató személyi állomány,
- a képzési feltételek folyamatos fejlesztése (felújítások, szertárak, szaktantermek, eszközök)
- a megfelelő minőségfejlesztési rendszer kialakítása, működtetése,
- a továbbképzések, átképzések átgondolt tervezése és szervezése.
- A tanítási és tanulási stílusok összeegyeztetése a napi munkában. (Nem minden módszer működik minden helyzetben és minden diáknál egyforma hatékonysággal. A módszereket ötvözni kell, a tanár személyiségének megfelelően.)

8. Általános pedagógiai követelményrendszer alkalmazása

A tanítás eredményességének a biztosítása érdekében a szakmai, szaktárgyi továbbképzések mellett fontos, hogy tanáraink jól ismerjék a tanulással összefüggő affektív, pszichomotoros és kognitív követelményeket.

Ismerjék fel ezeket a tanulóikban, tanítási módszereikben alkalmazzák a tanítás minőségi folyamatai érdekében.

Az iskolába felvett 14 éves tanulóinkra nagyon jellemző, hogy gyakran nem a képességeikkel van a probléma, hanem a tanulás eredményességét befolyásoló affektív tulajdonságaikkal.

Ez a szakiskolai tanulóknál halmozottan jelentkezik. Ezért maradnak le a korcsoportjukhoz képest, felhalmozzák a hiányosságokat a szükséges ismeretekből. Nem rendelkeznek a továbbhaladáshoz szükséges kompetenciákkal.

Affektív tanulással összefüggő követelmények:

- Befogadás (készség az attitűdök, értékek befogadására, tanulására),
- Válaszadás (reagálás az érdeklődések, értékek szerint)
- Értékek kialakítása (értékbeli különbségek érzékelése),
- Értékrendszer kialakítása, belső jellemzővé válása az értékeknek

Pszichomotoros követelmények:

- A tanulóinknak a gyakorlati ismeretek elsajátításához szükséges képességeik általában fejlettek. Gyorsan tanulnak, sokkal eredményesebbek a gyakorlatban, mint az elméletben.
- Utánzás, manipulálás, artikuláció, automatizálás.
- Munkavégzésükben kialakul a különböző mozgások koordinálása, hasonló mozgások szimultán és egymást követő végzésének a képessége, a rutin és a spontán mozgások végrehajtása.

Kognitív követelmények:

- 17-18 éves korban már meghatározóbban jelentkezik a motiváltságukban. Látványosan fejlődnek. Az eredményességüket a korábban kialakult ismereteik hiányosságának a pótlása hátráltatja.

Ismeret:

- Tények és elemi információk ismertetése
- Fogalmak, törvények, konvenciók, szabályok ismerete
- Alapelvek, elméletek, rendszerek ismerete

Megértés:

- Egyszerű összefüggések megértése
- Bonyolultabb összefüggések megértése (értelmezés, átkódolás,transzformálás)

Alkalmazás: ismert szituációban, új szituációban.

Magasabb rendű műveletek elvégzése:

- analízis,
- szintézis,
- értékelés

9. Az eredmények mérhetősége

- a teljesítményben (tartalom és szint szerint)
- a tanulás ütemében (időtényező)
- a további tanulás iránti motivációkban (továbbtanulók) felsőfokra jelentkeznek, a szakiskolások leérettségiznek, (nappali vagy levelező formában) a szakiskolások második szakmát is választanak, munkaerő piaci helyzetük szilárdabbá válik.
- Az eredmények mérését részletesen szabályozza az IMIP, és az éves munkaterv.

10. Iskolánk pedagógusai által alkalmazott nevelési eljárások

Közvetlen módszerek, amelyek alkalmazása során a nevelő közvetlenül személyes kapcsolat révén hat a tanulókra.

Közvetett módszerek, azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségeken keresztül érvényesül.

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	<ul style="list-style-type: none"> – követelés – gyakoroltatás – önértékelések – segítségadás – ellenőrzés – ösztönzés 	<ul style="list-style-type: none"> – a tanulói közösség tevékenységének a megszervezése. – közös célok kitűzése, elfogadása. – hagyományok kialakítása, – követelés, – ellenőrzés, – ösztönzés
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	<ul style="list-style-type: none"> – beszélgetések, – tények, jelenségek bemutatása, – művészeti alkotások bemutatása, – személyes példamutatás 	<ul style="list-style-type: none"> – a tanár részvétele a tanulói közösség tevékenységében, – követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből
3. Tudatosítás, a meggyőződés kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> – magyarázat, érvelés, beszélgetés, – a tanulók önálló elemző munkája 	<ul style="list-style-type: none"> – felvilágosítás a betartandó magatartási normákról, – vita

11. Sikeresség

Akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha:

- végzős diákjaink legalább kilencven százaléka megfelel a középfokú nevelés-oktatás tanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek,
- a tanulók több, mint 50 %-a a minimális követelmények teljesítésén túl, az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg a helyi tantervben megfogalmazott követelményeknek,
- rendelkezik olyan bővíthető, biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel, jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt a munkába állásra, továbbtanulásra felső és középfokon,
- ismeri és alkalmazza a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, a közösségekben éléshez szükséges viselkedési és magatartásformákat,
- határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

Megfelelünk a fenntartó intézményre vonatkozó elvárásainak, melyek a következők:

A középiskolai feladatellátás területén:

- A gyakorlati képzés megszervezése során – a szakmai sajátosságok figyelembevételével – hatékonyra tesszük a TISZK tanműhelyi képzési formát.
- Fenntartónk támogatja a munkaerőpiac igényeivel összefüggő új képzési profilok, szakmák indítását.
- Együttműködési rendszert kell kialakítanunk a megyével, a gazdasági kamarákkal és más - szakképzéssel – foglalkozó szervezetekkel a képzések területi összehangolása érdekében. Törekednünk kell arra, hogy két azonos képzés Kecskeméten és a város vonzáskörzetében ne induljon.
- Célunk, hogy a szakközépiskolát elvégző tanulók legjobbjai, középiskolai tanulmányai befejezéséig egy idegen nyelvből szerezzenek középfokú nyelvvizsgát, a szakiskolai tanulók minél nagyobb %-a alacsonyabb nyelvvizsgát szerezzen.
- Megteremteni annak a feltételeit, hogy a szakközépiskolai képzés végén legalább egy idegen nyelvet képes legyen használni a végzetek 80 %-a.
- El kell érni, hogy intézményi szinten sikeresen fejezze be tanulmányait:
  - a szakközépiskolai tanulók 80 %-a,
  - a szakiskolai tanulók 70 %-a.

- A szakképző intézményekben
  - a szakközépiskolai tanulók 50 %-a rendelkezzen ECDL vagy OKJ szintű számítástechnikai ismeretekkel.
  - a szakiskolai tanulók 30 %-a rendelkezzen ECDL start modul szintű számítástechnikai ismeretekkel.
- El kell érniük, hogy az érettségi vizsgateljesítmények növekedjenek a jelenlegi állapothoz képest.
- Biztosítjuk a középiskolások számára az emelt szintű érettségire való felkészítés lehetőségét.

A fenntartói elvárásokkal összhangban figyelembe vesszük a regionális fejlesztési elképzeléseket, a regionális ágazati célokat igyekszünk beépíteni intézményünk célrendszerébe.

12. A személyiségfejlesztés kérdései

A különféle iskolai tevékenységek megszervezésével a tanulók személyiségét széleskörűen kívánjuk fejleszteni.

Ehhez szükséges a jó diagnózis, a kiindulási helyzetek megismerése. Az iskolai szocializáció kezdő, alapozó, végső kimeneti szakaszáról.

12.1 A tanulók képességeinek, készségeinek a kialakítása, fejlesztése

- A tehetséges tanulók továbbfejlesztése.
- A gyengébb képességű tanulók felzárkóztatása, segítségük a számukra sikeres út kiválasztásában.
- Az önálló ismeretszerzés, a tanulás tanítása, a tanulás módszereinek az elsajátíttatása 9-10. évfolyamon.
- Az élethosszig tartó tanulás megalapozás kulcskompetenciák fejlesztése révén.

12.1.1 Célok: 9-10. évfolyam

- a tanulók segítése önismeretük fejlesztésében
- a tanulók önnevelés iránti igényének felkeltése
- szociális képességeik (kapcsolatteremtés, kommunikáció, empátia, tolerancia, együttműködés, konfliktuskezelés) fejlesztése
- a személyiségben rejlő lehetőségek és gátak feltárása
- az önálló döntéshozatalhoz szükséges képességek kialakítása

- a személyiségjegyekkel összehangolt egyéni tanulási módszerek, eljárások kialakítása
- készség és képesség fejlesztése a tartalmas és harmonikus kapcsolatok kialakítására, ápolására
- a konfliktusok konstruktív módon történő kezelésének képességét elsajátíttatni
- a lelki egészség (mentálhigiéné) iránti igény felkeltése, ennek kialakításához szükséges készségek és képességek kialakítása
- az egészségnek, mint alapértéknek elfogadtatása, az egészségmegőrzés igényének felkeltése, az egészségkárosító szokások, szenvedélyek kialakulásának megelőzése
- a mindennapos együttéléshez szükséges civilizációs szokások kialakítása
- a jogok és kötelességek ismerete

12.1.2 Célok: 11-14. évfolyam

- a tanulók segítése életpályájukra való felkészülésükre, képessé tenni a tanulókat a munkaerőpiacon történő eligazodásra, az egyéni vágyak és törekvések összehangolása a lehetőségekkel
- a szociális képességek megerősítése
- a konfliktusok konstruktív módon történő kezelésének erősítése
- a mindennapi együttéléshez szükséges szokások megszilárdítása
- a világ problémái iránti egyéni felelősség tudatosítása, a világ dolgai iránti érdeklődés, a folyamatos tájékozódás iránti igény felkeltése
- alakuljon ki a tanulóknál az önálló szakmai tanulás, feladatmegoldás igénye
- váljon tudatos döntéssé a szakmaválasztás
- erősödjön a tanulás iránti és a szakmai motiváció

12.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiség teljes kibontakoztatása intézményünkben nevelésfilozófiai alapelv és gyakorlat. Az értelem kiművelése egyaránt alapfeladat a szakközépiskolai és szakiskolai képzésben. Az intézmény sokszínű képzési rendszerével összefüggésben, a szakmacsoportonkénti eltérő célok igazodnak a szakképzés megalapozásához szükséges közismereti tantárgyi feladatok megjelenéséhez.

Pedagógiai feladatainkban kiindulópontként figyelembe vesszük, hogy iskolánk tanulóinak képzési struktúrája, korösszetétele, motiváltsága folyamatosan változó az elmúlt években.

- a szakiskolai és a szakközépiskolai tanulók aránya a demográfiai mutatók, valamint a képzési struktúra változásai miatt változó, de *tagintézményenként* jól meghatározható keretek között mozog,
- megnőtt a technikus évfolyamok teljes körűvé válásával a tizennyolc éven felüli tanulók száma és aránya,
- a többség lelkiileg egészséges, nyitott a személyes és közösségi kapcsolatok felé, de növekszik a mentálisan problémás, a motiválatlan, az alacsonyabb képzettségű tanulók száma,
- alapvetően érdeklődők – korosztályos szintjüknek megfelelően – a szűkebb és tágabb társadalmi környezetük iránt, de ez gyakran beszűkült, a sekélyes értékek felé forduló,
- megvan bennük az elemi gondolkodásra való képesség, amely tanórai és tanórán kívüli tevékenységekkel fejleszthető,
- mindenki felelős saját döntéseiért, aminek a tanulásban, szorgalomban, magatartásban, egymáshoz való viszonyukban folyamatosan meg kell jelenni pedagógiai tevékenységünk eredményeként,
- képesek a változásra, ezért hibáikat, hibázásukat, ha csak lehetséges, ebben a környezetben kell kijavítaniuk pedagógusi segítséggel is, a szülők aktívabb közreműködésével.

12.2.1 Feladatok, eszközök, módszerek: 9-10. évfolyam

Serdülőkorban a tanuló képességei és iskolai teljesítménye között jelentős eltérés lehet. A tanulói teljesítmény növelhető a belső motiváció fejlesztésével, melynek eszköze a saját tanulási stílus megismerése, és az ahhoz alkalmazkodó tanulási technikák elsajátítása.

A diákra jellemző tanulási stílus lehet:

- az információfeldolgozás módja szerint vizuális, auditív, mozgásos és társas tanulás;
- az igénybevett képességek szerint értelmes, impulzív, mechanikus tanulás;
- a tanuló magatartása szerint befogadó és mérlegelő tanulás.

Az osztályfőnök és a pedagógusok fontos feladata, hogy feltérképezzék a tanulók sajátos tanulási típusát, stílusát, tanulási szokásait, erősségeit, előnyös tulajdonságait, illetve gyöngéit. Ezek ismeretében a tanulók egyénre szabott fejlesztési stratégiáját dolgozhatják ki. A tanulási stílus felismertetését és fejlesztését különböző *gyakorlatsorok* segítségével érjük el.

Ezt a munkát tanulás-módszertani foglalkozásokon kezdjük el, majd (szükség szerint) tanórai keretek között folytatjuk. („tanulás tanítása” program)

Serdülőkorban a figyelem dekoncentrálttsága, a befelé forduló figyelem és a feszült idegállapot gyakran tanulási zavarokhoz vezet, melyek megoldása pedagógiai segítséget igényel.

Megkülönböztetett figyelmet fordítunk a lényegkiemelés, a szelekció, a fogalomalkotás, a vázlatkészítés, a megszokottól eltérő keresése készségek fejlesztésére.

A tanulási kudarc mögött igen gyakran szorongás van. A tanulók szorongásának oldása, csökkentése érdekében a követelmények tartalmának reális, pontos kialakításával tanulóinkat minél több sikerélményhez igyekszünk juttatni. Csökkenti szorongásukat, ha elismerésünk, *jutalmazásunk* nagyobb arányú az *elmarasztalás*nál, a büntetésnél. Iskolánkban a tanév végén díjat adunk legeredményesebb diákjainknak. Oklevelekkel és jutalomkönyvekkel értékeljük legjobb tanulóink munkáját. Ezeket a Karácsonyi illetve a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt veszik át.

A kamaszkor az énkép kialakulásának fontos szakasza. Az egyén magáról kialakított képét a környezet visszajelzései befolyásolják, ezek a visszacsatolások a kortárs csoport és a felnőtt társadalom felől eltérőek lehetnek, így komoly zavart okozhatnak az énképben. Ezért fontos az önismeret fejlesztése, melyet a tanuló úgy érhet el, hogy megtanítjuk arra, hogy ő és minden ember értékes, hasznos és a maga helyén fontos tagja a közösségnek és hibáit felismerve képes változni.. Ezt elsősorban az osztályfőnökök segítik megfigyelési, elemzési szempontrendszer adásával és személyes beszélgetésekkel, de segítséget nyújthat az iskola minden dolgozója is. Krízishelyzetbe került diákokkal mentálhigiénés szakember, iskolapszichológus foglalkozik.

12.2.2 Feladatok, eszközök, módszerek: 11-14. évfolyam

Az iskola befejezése után a tanulók jelentős része a megszerzett tudás birtokában munkába áll. A pályaorientációval kapcsolatos *beszélgetések*, *csoportmegbeszélések* a tanulók önismeretét, önértékelését erősítve segítenek a reális jövőkép kialakításában, és abban, hogy a tanulók megismerjék saját képességeiket.

Az iskola által képviselt normák, közös szabályok elfogadtatásával, a szabályok felállításába való bevonással kívánjuk kialakítani a felnőtt társadalomba való beilleszkedéshez szükséges mintákat, képességeket.

Empátiás és metakommunikációs képességük fejlesztése. Minden alkalmat megragadunk arra, hogy a különböző társas helyzetek kezelésének technikáit megismertessük, gyakoroltassuk. Az intim kapcsolatok, mint barátság, szerelem, család személyiséggazdagító szerepét konkrét példákból kiindulva, pl. filmelemzés, irodalmi részletek stb.-beszélgetésekkel tudatosítjuk.

12.2.3 Általános emberi értékek, a személyiség fejlesztésének feladatai

- Humanizmusra, az emberi méltóság tiszteletére nevelés.
- A hazafiasság érzésének elmélyítése, a nemzeti identitás tudatos vállalásának megértetése.
- Nyitottságra, más nemzetek iránti toleranciára, kultúrájuk, szokásaik és hagyományaik elfogadására, tiszteletére nevelés.
- Felkészítés a saját érdekek érvényesítésére, az érvek megfogalmazására, illetve annak megértetése, hogy azokat csak mások érdekeivel összevetve és tudomásul véve valósíthatjuk meg. Megértetése annak, hogy az érdekérvényesítésnek az agresszióhoz nincs köze.
- Az ember társas lény, ezért elősegítjük, egymás segítése természetes magatartásformává váljon, fejlesszük az együttérzés képességét.
- Annak felismertetése, hogy minden ember más, az egészséges személyiségben levő másság elfogadása, a meglévő értékek iránti tisztelet a tanuló társakban és a baráti kapcsolatokban.
- Önállóság, önnevelés és felelősség önmagunkért, diáktársainkért, embertársainkért
- A társadalom legfontosabb alapegysége a család. Diákjaink ismerjék meg és helyesen értékeljék a családdal kapcsolatos fogalmakat, mint a szeretet, szerelem, elkötelezettség, felelősségvállalás, szexualitás, gyermeknevelés stb.

12.3 A természet és környezet tisztelete, szeretete és védelme

- A természeti környezet védelmének fontossága.
- A környezet és az emberi élet szoros összefüggése.

12.4 Az ideológiai semlegesség biztosítása

Az ideológiai semlegesség biztosításával egyben a különböző nézetrendszerek megismerésének lehetővé tétele.

12.5 Egészségvédelem, az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Fontos az egészséges életmód iránti igény kialakítása, az egészségvédelem tudatosítása. (egészség és környezetvédelmi nevelés részben, bővebben) Ezen belül az egészséges étkezés, élvezeti cikkek fogyasztásának mellőzése, a pihenőidő és munkaidő hasznos eltöltése, a rendszeres testedzés, személyi higiénia, az orvosi vizsgálatokon, szűrővizsgálatokon megjelenés, nyugodt, kiegyensúlyozott életvitel.

Az ismeretek tantárgyakhoz rendelve, iskolai és városi rendezvények, ismeretterjesztő előadások révén sajátíthatók el.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon (osztályfőnöki, biológia, természetismeret, elsősegélynyújtás és testnevelés) valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb céljai:

- mindenki elsajátíthassa az alapvető elsősegély nyújtási ismereteket
- egészségtudatos magatartás, felelősségteljes gondolkodásmód alakuljon ki a diákokban, érzékenység embertársaink iránt
- szociális érzékenység fejlesztése

Az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- elméleti képzés a különböző sérülések megismerése és azok ellátásának lehetőségei
- gyakorlati képzés társaikon és az AMBU MAN speciális oktató modellen

A Speciális Szakiskolában az elsősegély-nyújtási ismeretek célja, hogy a tanuló megismerje az elsősegély jelentőségét. Ismerje a baleseti helyszínen a tevékenység szabályait és sorrendjét. Ismerje fel az életveszélyt. Súlyossági sorrendet tudjon felállítani.

Az elsősegély-nyújtási ismeretek részben tananyagba ágyazottan (munkavédelem tantárgy) jelennek meg, részben a védőnő vagy egészségtan tanár által tartott előadások alkalmával.

Bevezetése a 10. évfolyamon történik.

Lehetséges témakörök:

- Az elsősegélynyújtásról általában.
- Az elsősegélynyújtási kötelezettség törvényi szabályozása.
- A szabvány szerinti elsősegély-felszerelések.
- Teendők a baleset helyszínén.
- A betegek/sérültek osztályozása súlyosság szerint.
- A segítségkérés módjai.
- Az újraélesztés alapismeretei.
- Az eszméletlenség felismerése és ellátása.
- A vérzések típusai és ellátása.

- Légzési és keringési elégtelenségek felismerése és ellátása.
- Csont és ízületi sérülések tünetei és ellátása.
- Hő okozta sérülések.
- Mérgezések.
- Egyéb rosszullétek (epilepszia, cukorbetegség, ájulás).

A programhoz felhasználjuk az interneten elérhető anyagot: Modulfüzet tanulók számára

Összeállította: Kovácsné Kozma Katalin

elérhető:http://www.arpatdizsk.hu/Documents/Tananyagok/KOvacsne/elseosegely_Judit_maj_2_SZBM.pdf

12.6 A teljes személyiségre ható fejlesztés

Ehhez *eszköz* a különböző *ismeretek* (nem csak a tananyag) életkori sajátosságokhoz igazodó kiválasztása, elrendezése, elsajátíttatása. Az *ismeretek* (minták) szükségesek a tanulók értelmi, önálló ismertszerzési, kommunikációs és cselekvési képességeik kialakításához, fejlesztéséhez. A *differenciálással*, a tanulásszervezési folyamatokkal önismeretüket, együttműködési készségüket, akaratukat, életmódjukat, értékekkel történő azonosulásukat kell fokozatosan fejleszteni.

12.7. A tanulók felkészítése közösségi, társas kapcsolatokra

Be kell láttatni, hogy az életviszonyok rendjét az írott és íratlan szabályok biztosítják. Mint állampolgárnak, diáknak, leendő munkavállalónak, vállalkozónak, leendő szülőnek, *alapvető állampolgári jogai és kötelezettségei* vannak.

Az *erkölcsi* normák egy része írott, más része íratlan szabály, de azonos fontosságú az ember életében. (pl.: az élet tisztelete, a becsület, a megbízhatóság, pontosság, önuralom stb.)

Az együttélés íratlan szabályainak; az *illemszabályoknak* a betartása, a család, az iskola, a munkahely, a társas kapcsolataink egyéb színterein alapvető a jó közérzetünk, a megbecsültség érzésének a kialakulásában és sikereinkben is fontos.

Fontos: Tanulóink bevezetése az alapvető illemszabályokba úgy, hogy belássák annak szükségességét: a köszönés, a megszólítás, a társalgás, a problémás helyzetek megoldására vonatkozó illemszabályok.

Lényeges: az alkalomhoz illő megjelenés, viselkedés, környezetünk védelme, tisztántartása; a kommunikációs kapcsolataik fejlesztése, természeti értékek védelme, tájékozódás képessége, döntési helyzetekre való felkészülés.

12.8 Iskolai közösségi szolgálat

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 6.§ (4) bekezdése rendelkezik arról, hogy az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele 50 óra közösségi szolgálat teljesítése. Ennek igazolását először a 2016. január 1-je után megkezdett érettségi vizsga esetében kell megkövetelni. [97.§ (2)].

A közösségi szolgálat megszervezése érdekében a szakközépiskolai osztályok nagy száma miatt tagintézményenként közösségi szolgálati koordinátor segíti a munkát.

Közösségi szolgálat keretein belül végezhető tevékenységek:

- egészségügyi (minden esetben mentort kell biztosítani ezen a tevékenységi területen)
- szociális és játékonysági
- oktatási
- kulturális, közösségi
- környezet- és természetvédelmi
- katasztrófavédelmi
- sport- és szabadidős tevékenységek (óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, idős emberekkel közösen).
- iskolában végezhető tevékenységek (festés, környezet rendezése, az oktatás feltételeinek javítása)

A közösségi szolgálat felosztása a tanévek során (Kandó tagintézmény):

A középiskola 9-11. évfolyamán, lehetőség szerint arányosan elosztva, amelytől indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni. Eloszlás: 9.évf: 5+15 óra, 10.évf: 15 óra, 11.évf: 10+5 óra.

Tanévenként legalább 3 órát az iskolában, az iskolai környezet megújításával kell tölteni.

A közösségi szolgálat felosztása a tanévek során (Gáspár tagintézmény):

A 9. évfolyam az érzékenyítés időszaka; előkészítő foglalkozás után lehetőséget biztosítunk önkéntesen részt venni iskolai közösségi szolgálati tevékenységben, 10-11. évfolyamon pedig kötelezően választani kell a felkínált közösségi szolgálati feladatok közül.

- A közösségi szolgálatot az adott tanuló esetében koordináló pedagógus az 50 órán belül (szükség szerint a mentorral közösen) legfeljebb 5 órás felkészítő, majd legfeljebb 5 órás záró foglalkozást tart.
- Egy órán 60 perc közösségi szolgálati idő értendő. A helyszínre utazás és a hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe.
- A közösségi szolgálat alkalmanként legkevesebb 1, legfeljebb 3 órás időkeretben végezhető.

- Az iskolai közösségi szolgálat közvetlen hozzátartozónál, rokonnál csak közvetítő szervezetten keresztül valósulhat meg.
- Vidéki diákok tevékenysége: lehetőség van arra, hogy a tanuló eldöntse, hol látja el a feladatot. Eltérő helyszínek esetén a szülőnek és tanulónak aktívan részt kell vennie a tevékenység megszervezésében.

A közösségi szolgálat dokumentálása:

- A tanulónak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát.
- A közösségi szolgálat során a tanuló köteles naplót vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.
- Az osztálynaplóban és a törzslapon az osztályfőnöknek dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését.
- Az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy példány az intézménynél marad.
- Az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a mentor nevét és feladatkörét.

13. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének a megszervezése, irányítása alapvető feladat. Ez az iskolánkban a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén, másrészt a tanulói közösségek ráhatásán keresztül érvényesül.

Fontos pedagógiai feladat, hogy tanulóinkban továbbfejlesszük, illetve kialakítsuk a szűkebb és tágabb társadalmi környezetük iránti érdeklődést. Megértsék, hogy céljaik megvalósításához elengedhetetlen az alkotó közösségbe való tartozás. Elő kell segíteni a diákok kisebb-nagyobb közösségi csoportjának kialakulását, elsősorban a kultúrához, a tudomány különböző területeihez, a testedzéshez kötődően.

Feladataink:

13.1 A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, irányítása

Az iskolai tevékenységekhez kapcsolódó közösségek tervszerű kialakítása, fejlesztése. (tanórákhoz és tanórán kívüli tevékenységekhez)

13.2 Fontos a tanulók életkori sajátosságainak a figyelembe vétele

A nevelőknek az irányításnál alkalmazkodni kell az életkorral változó magatartáshoz, érdeklődéshez. A felnőttek elvárásainak megfelelni akaró személyiség fokozatosan, autonóm, önmagát értékelni és irányítani képes személyiséggé válik. A közösség is az autonóm jegyek tiszteletben tartása szerint fejlődik pozitív irányba.

13.3 Önkormányzás képességének a kialakítása

Tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, és a elvégzett munkát értékeljék.

13.4 A tanulói közösség tevékenységének tudatos tervezése

A tanulók a kisebb vagy nagyobb közösség által szervezett tevékenységbe kapcsolódnak be. Azokban aktívan részt vesznek, magatartási, viselkedési formákat, tapasztalatokat gyűjtenek.

13.5 A közösség egyéni arculatának, hagyományainak a kialakítása

Az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válása és ápolása.

13.6 Osztályközösségek fejlesztése

Az osztályközösségek fejlesztésében az osztályfőnökök munkája elsődleges.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.

- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: elektronikus napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok és törzslapok megírása, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- Szervezi és figyelemmel kíséri az osztálya közösségi szolgálatát, elvégzi az iskolai szabályzat szerinti adminisztrációs feladatait.

Segítségükkel választják meg az osztályközösség önkormányzatának tagjait, miután megismerték a kiválasztás szempontjait, meghatározták a programhoz igazodó felelősök körét. Cél, hogy egyre nagyobb önállósággal végezzék munkájukat az osztály-diákbizottság tagjai. Ezzel párhuzamosan a felelősségük fejlesztésére is megfelelő figyelmet fordítunk.

A Speciális Szakiskolában minden osztályfőnök feladata

- A tanulók személyiségének, képességeinek megismerése
- A tanulók családi hátterének megismerése
- Kapcsolattartás a családdal
- A személyre szóló fejlesztés kialakítása és megvalósítása
- A tanulási nehézségeket figyelembe vevő differenciált oktatás támogatása
- A szociális hátrányok csökkentése, szükség esetén beavatkozás
- A normalizáció elvéhez igazodó nevelés feltételeinek megteremtése
- A tehetséges gyermekek felkarolása, támogatása
- Az életkori és értelmi képességeket, sajátosságokat figyelembe véve az infokommunikációs technológia alkalmazása
- Egészséges életmód kialakításának ösztönzése

- A szociális és önismereti kompetenciák fejlesztése
- Az iskolai élet minden terén a személyiségfejlesztés előtérbe helyezése
- A tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatását szolgáló tanulásszervezési eljárások alkalmazása
- Évente egyszer egy tartalmas osztálykirándulás szervezése lehetőség szerint 9. évfolyamtól felmenően
- Kapcsolattartás a gyermekvédelmi ellátó rendszer intézményeivel
- Kapcsolattartás a TKVSZRB-vel.
- Tankönyv és taneszköz biztosítása tartós tankönyvek vásárlásával és kölcsönzésével a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók segítésére
- Minden veszélyeztetett, hátrányos helyzetű gyermek részére biztosítani kell a napközis és tanulószobai foglalkozás lehetőségét, amelynek keretében biztosítjuk egyrészt a gyermek napközbeni ellátását, másrészt a tanulók felkészítését a másnapi tanítási órákra.
- A nevelési program keretében elkészített egészségnevelési –kábitószer ellenes - program kidolgozásában közreműködnie kell (elsősorban a védőnő feladata), végrehajtását figyelemmel kell kísérnie.
- Iskolai ünnepélyekre felkészítés (évnnyitó, évvzáró, ballagás stb.)

13.7 A közösségfejlesztés

A közösségfejlesztésben fontos szerepe van az intézményi szintű diákönkormányzatnak. Pedagógus segítségével tevékenykednek. Ez a segítség kiterjed a diákképviselők felkészítésére, rendszeres informálásukra, döntési helyzetbe hozásukra, a különböző korosztályúak együttműködésének elősegítésére, az önállóság fokozására, de a kollektív beszámoltatásra is. Ebben kitüntetett szerepe van a diákönkormányzat munkáját segítő tanárnak.

13.8 Az intézményi/tagintézményi Diákönkormányzat

A diákönkormányzat havonta, illetve szükség szerint tart megbeszélést, állásfoglalásairól a vezetője havi rendszerességgel vagy szükség szerint egyeztető megbeszélést folytat a diákönkormányzatot segítő tanárral és az iskola igazgatójával, a tanulókat érintő kérdésekről.

13.9 Diákkörök, szakkörök

A közösségfejlesztéshez hozzájárulnak a különböző diákkörök, az énekkar, kamarakórus, hangszeres csoport, a sportkör, érdeklődési köröknek megfelelő szakkörök, kulturális rendezvényeken való részvétel, kulturális intézmények programjain történő csoportos részvétel, valamint az osztálykirándulások, az osztálykeretben lebonyolított szakmai

programok, osztályközösségek közötti sportversenyek, Fecske-báli/Gólya-báli osztálybemutató összeállítások, az évente megszervezésre kerülő diákfórum.

A közösségfejlesztésben az egymás megismerése, a másság elfogadása, a személyiség fejlődése tudatos nevelőmunkával valósul meg, amelyben szerepe van:

- a magatartási szabályok megismertetésének,
- a megtanult szabályok iskolában és iskolán kívüli alkalmazásának,
- a különböző vélemények megismerésének,
- a közösségi szerepek elsajátításának.

A beilleszkedési és magatartási problémákkal összefüggő pedagógiai tevékenység:

A beilleszkedési problémák elsősorban a normaszegők körül alakulnak ki, és mint ilyenek egyértelműen negatív, megelőzendő, megváltoztatásra váró jelenségek. Ez irányú pedagógiai tevékenységünkben kiindulópont az, hogy a folyamat irányítása nem csupán az egyik fél: a felnőtt, a szülő, a pedagógus dolga és felelőssége, a megoldás a felek egyenrangúságán alapuló interakciója során alakul ki.

13.10 A beilleszkedési és magatartási problémák feloldása

Sikerességének elengedhetetlen feltétele a kölcsönös tisztelet, empátia, tolerancia, kooperativitás. Olyan pedagógiai megoldást kell találni, hogy ne érezze magát egyik fél sem vesztesnek.

A humánus, barátságos, ugyanakkor határozott pedagógiai munkában fontos a tapintat, valamint a bizalmasság és a távolságtartás, a kölcsönös tisztelet pedagógiailag megfelelő aránya. Ugyanakkor érvényesítjük a titoktartásra vonatkozó törvényi előírásokat.

A pedagógiai gyakorlat az adott szituációból kiindulóan mindig egyéni. A konkrét helyzet ismeretében: verbális helyreutasítás, négy szemközti beszélgetés az érintettel, beszélgetés osztálykeretben, bizalom érzékeltetése próbaidő adásával, az eset kellemetlen következményeinek tudatosítása, anonim jóvátétel lehetősége, konkrét jóvátétel a leggyakrabban eredményre vezető megoldás. Szükség szerint a szülő bevonása a beszélgetésbe.

Egységes nevelőtestületi fellépés elengedhetetlenül szükséges. Ennek érdekében időközönként indokolt a tapasztalatcsere, értékrendbeli és észlelésbeli különbségek feloldásához tisztázó megbeszélések, viták, közös elhatározás.

14. Iskolai tevékenységek

A köznevelési törvényben a differenciálás általános megfogalmazással kap helyet. Hangsúlyozzák a differenciálás főbb irányait, amelyek a képességek kibontakoztatását, szociális hátrányok enyhítését szolgálják.

A fentiek szellemében készült pedagógiai programunk biztosítja, hogy az intézményben a tanulás, mint fő tevékenység mellett más tevékenységek elsajátítására, tanulására is lehetőség legyen.

14.1 Az iskola tevékenységi rendszere

14.1.1 A tanítással, tanulással összefüggő tevékenységek

Ezek a kötelező és a nem kötelező tanítási időben tanítási órák, szakkörök, önképző körök, korrepetálás, könyvtár, informatika szaktantermek és tornacsarnok szolgáltatásai.

14.1.2 Az iskola működését segítő tanulói tevékenységek

A Diákönkormányzattal megegyezve a házirend részeként szabályozott tevékenységek. Ügyeleti rend, környezetvédelmi tevékenység, tanulói ügyintézkések, prevenciók tevékenységek az egészség megóvása érdekében, közösségi szolgálat keretében végzett tanulói segítő tevékenységek.

14.1.3 A szabadidő hasznos eltöltését szolgáló tevékenységek

Iskolai sportkör, sport, tánc, dráma, játék, zenélés, énekkar, művészeti csoportok, kirándulás, városi rendezvények, színház, mozi látogatása.

14.1.4 Az intézményi közéleti tevékenységek

Osztály, vagy egyéb csoport szintjén részvétel az iskolai önkormányzati munkában. Az intézmény hagyományaihoz kapcsolódó rendezvények szervezésében való részvétel. Gólyabál, évfolyam estek, Gáspár napok, ifjúsági nap, iskola nemzetközi kapcsolatainak ápolása, az intézmény ergonómiai feltételeinek fejlesztését szolgáló ötletek, tanulók által készített tervek, pályázatok.

Iskolarádió, iskola újság szerkesztése,

Házi versenyek szervezése.

14.2 A kötelező tanítási óra

14.2.1 9-10. évfolyamok

9-10.évfolyamon, osztálykeretben, azonos körülmények között, azonos tárgyakat tanulnak, viszonylag homogén csoportok.

A differenciálás:

- az osztályba sorolás (előzetes tudás alapján)
- szándék alapján (szakközepes, szakiskolai)
- órák bontásával (informatika és nyelv óra)
- a szaktanár tanórai, tanulás-szervezési módszereiben valósul meg.
- speciális fejlesztések projektjei

Nem kötelezően igénybe vehető foglalkozások:

- Felzárkóztatás,
- korrepetálás,
- tehetség-gondozás,
- szabadidő hasznos eltöltése.

14.2.2 11-12. évfolyam

A differenciálás már nem csak osztálykeretben, hanem évfolyamszinten is érvényesül.

- A kötelezően választható tárgyak köre indokolja
- A tanulónként eltérő haladási ütem,
- A különbözően választott érettségi szint (közép- és emelt szint),
- A felvételire készülés,
- Nyelvvizsgára készülés
- Fakultációs sávok épülnek az órarendbe.
- A nem kötelező, szabadon választott órákra is a fokozott differenciálás válik jellemzővé
- A szakképző évfolyamokon a differenciálás elsősorban a szakmaválasztás alapján történik. Azonos érdeklődési körű tanulók kerülnek egy osztályba, vagy csoportba.

Szabadon választható és képességfejlesztő órák (Köznevelési Törvénynek megfelelően).

A tanórán kívüli iskolai tevékenységeket foglalja össze, másrészt kiegészíti a tantárgyi rendszerben megfogalmazottakat.

A nem kötelező tanítási órákat különböző szervezeti formákban és tanítási módszerek alkalmazásával kívánjuk megoldani az elkövetkező időszakban, évente a szükségletekhez igazítva.

- Tanítási órák bontásával (kötelező órák)
- Tehetség és képesség kibontakoztatását segítő tevékenységekkel
- A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek
- Beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek enyhítését segítő tevékenységek
- A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység
- A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program
- Sport és kulturális tevékenységi körök kialakításával
- A felkészülést szolgáló szabadon választható tárgyak körének a kialakításával

14.2.3. Heti 5 testnevelés óra biztosítása

lásd. 21.7. fejezet

14.3 *Tanórán kívüli foglalkozások rendje*

14.3.1 Heti rendszerességű

- tanulószoba, szaktantermi ügyeletek,
- felzárkóztatás,
- szakkörök, önképzőkör, tehetséggondozás,
- énekkar, művészeti, kulturális tevékenység,
- sportkör

14.3.2 Nem heti rendszerességű

- tanulmányi versenyek,
- szakmai versenyek,
- sport versenyek,
- tanulmányi kirándulás,
- egyéb rendezvények,

A tanév előkészítését szolgáló tevékenység a programban rögzített elvek és táblák szerint.
(Táblák a mellékletben)

Természetesen ez a tanév előkészítő munkája során az adott tanévre, évfolyamra, csoportra jelenik meg a munkatervben, a tantárgyfelosztásban, az iskolai, az osztály és a tanár órarendjében.

A csoportokhoz csatlakozás lehet:

- Önkéntes jelentkezés alapján,
- Kiválasztás alapján,
- Tanuló- szülő kezdeményezésére,
- Egyéb szempont szerint.

A fogyatékból eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális tevékenységek/habilitációs, rehabilitációs tevékenységek:

- Az iskola célkitűzései között kiemelt helyen szerepel – a társadalmi beilleszkedés elősegítése érdekében – a tanulók képességfejlesztése, a rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység. Fontos a nem, vagy csak kevésbé sérült funkciók továbbfejlesztése, az értelmi fejlődés rendellenességeinek korrigálása, az eltérő értelmi fejlődés személyiségkárosító következményeinek megelőzése, illetve ellensúlyozása.
- A tanítás-tanulás folyamatában a fogyatékból eredő hátrányok csökkentése, a tanulási nehézségek enyhítése céljából a tanórákon és azokon kívül is elengedhetetlen a következő szempontok érvényesülése:
  - Lassabb ütemű, kis lépésekben való haladás
  - Következetesség, hézag nélkülség az ismeretek elsajátításában
  - Szemléletesség
  - Cselekvéssel, tevékenységgel egybekötött ismeretelsajátítás
  - Differenciálás, egyéni adottságokhoz való alkalmazkodás
  - Gyakori és intenzív ismétlés
  - Változatos gyakorlás.

A megismerő tevékenység, a különböző kognitív képességek fejlesztése minden tantárgy keretében.

- A megismerő tevékenység (érezékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás) fejlesztése.
- Az akaratlagos cselekvés szabályozására való képesség kialakítása, az érzelmi-akarat szféra alakítása.

- Fejlesztő eszközök, játékok folyamatos beszerzése szükséges. Fontos tevékenység a hydroterápia, a vízben való mozgás. Hazánkban még kevés helyen alkalmazzák, viszont rendkívül jó eredményeket lehet elérni az EEG Biofeedback – technológiával, technikával. Szeretnénk szakiskolánkban is alkalmazni ezt a módszert. Egy rehabilitációs, relaxációs terem kialakítása speciális felszereléssel (fény-, hangtechnika, vízágy) a tanulók és a dolgozók mindennapi teljesítményét javítaná. Ennek kialakítására megpróbálunk pályázati forrásból támogatást szerezni.

15. Éves munkatervekhez kapcsolódó, szabadon választható képességfejlesztő órák felhasználásának egy lehetséges változata (séma)

I. Képességfejlesztés	Tanórai keretben tantárgy, osztály	Óra- szám	Évfolyam szinten nem osztály, nem kötelező, választható egyéb tevékenységre.	Óra- szám
1. Bontás (osztály, tantárgy)	Informatika Idegen nyelv Szakmai tárgy Gyakorlat Kommunikáció Életvitel gyakorlat Drogprevenció			
2. Részleges bontás	Természettudományos tárgyak témaköreihez, tanulókísérletekhez, fizika, kémia, biológia, földrajz			
3. Korrepetálás	9-12. évfolyamon igény szerint, matematika, fizika, kémia, egyéb tantárgyak			
4. Felzárkóztatás	Magyar nyelv, idegen nyelv, szövegértési gyakorlatok kommunikáció, stb.			

5. Tehetséggondozás	Az évfolyam szüksége szerint, tantárgyhoz, témakörhöz, szakmai területhez kötött, nem arányos,			
II. Felügyelet	Tanulószoba 9-10.évfolyam, bejárók informatika szaktanterem, tornacsarnok, edzőtermek, napi testedzés lehetőségének biztosítása			
III. Diákkörök, önképző körök, szakkörök	Érdeklődés szerint			
IV. Szabadidős tevékenység	Sport, Énekkar, Művészeti és egyéb csoportok, színházlátogatás			
V. Emeltszintű vizsgára felkészítés, felvételire	Igény szerint.			

15.1 A tehetséggondozás alapelvei és feladatai

- Lehetőség szerint már a felvételizés időszakában ismerjük fel a tehetségeket.
- A tanulmányi munka, a szakkörök támogatása, segítése, koordinálása, eredményeik bemutatása, propagálása.
- Az általános műveltség fejlesztése érdekében, amit a tehetség teljes kibontakozási alapjának tekintünk, önképző köröket indítunk.
- Folyamatosan érvényesítjük a tehetséggondozás komplexitását:

- az általános intelligencia, az általános intellektuális képességek, az általános műveltség fokozott fejlesztése,
  - a felismert speciális képességek fejlesztése differenciált foglalkozások keretében egyénileg és csoportosan,
  - kreativitás fejlesztése, benne a logikus gondolkodás, az újat alkotási kedv erősítése, a más úton létrehozási vágy kibontakoztatása,
  - folyamatos motiváció az ambíció, a tettekkészség, a kitartás, az egyéni energiák mozgósítására.
- Fakultációk, szakkörök, egyéb tanórán kívüli lehetőségek: számítástechnikai szakkör, énekkar, nyelvi tanfolyamok, táncoktatás, diáksportkör (labdarúgás, röplabda, rögbi, kosárlabda, tenisz, testépítés, tollaslabda sportágakban), felvételi előkészítők.

16. Gyermek- és ifjúságvédelem, ifjúságvédelmi feladatok

A társadalom makro- és mikroszintű működési zavaaraiból következik az a veszély, amely az egyes gyermeket, illetve a gyermekek egyes csoportjait fenyegeti.

A gyermekvédelem mindazoknak a pedagógiai, jogi, egészségügyi és szociális tennivalóknak az összessége, amelyek a veszélyeztetett gyerekek nevelését, eltartását, munkába állását, érdekvédelmi és egészségügyi gondozását biztosítják.

Intézményünkben és tagintézményekben a feladatot tanári munkakör mellett ifjúságvédelmi felelős koordinálja. A nevelőtestület minden tagjának felelősségteljes tennivalója van, különösen az osztályfőnököknek és kiemelten az ifjúságvédelmi felelősnek. Ösztönözzük a tanárok szakirányú képzésbe kapcsolódását a feladatok hatékony elvégzése érdekében.

Tanulóink többsége nem veszélyeztetett, de szép számmal akad veszélyeztetett, vagy ahhoz közeli állapotban lévő.

Nehéz felismerni a hozzá nem értőknek a veszélyeztetett helyzetben élő ifjút, a pedagógus továbbképzés részeként tanárainkat fel kívánjuk készíteni a feladatokra.

Veszélyeztetettség lehetséges okai:

- családi háttér (bűnöző, szenvedély beteg, ill. betegszülők, testvérek)
- környezeti okok (baráti kör)
- egészségügyi okok (szenvedély betegségek, mentális betegségek,)

A veszélyeztetett gyermek felderítése kiemelten az osztályfőnök, a mentálhigiénikus, és drogkoordinátor feladatai.

Minden pedagógus közreműködik a veszélyeztető körülmények feltárásában, megelőzésében, megszüntetésében.

- Kapcsolattartás a szülőkkel (személyesen, telefonon)
- Szükség esetén családlátogatás

Fontos az osztályfőnökök, szaktanárok, ifjúságvédelmi felelős folyamatos együttműködése.

Szükség esetén az iskola kezdeményezi és tartja a kapcsolatot:

- Az illetékes önkormányzatokkal,
- a gyámügyi hatóságokkal,
- a rendőrséggel,
- a nevelési tanácsadóval
- a gyermekjóléti szolgálattal

16.1 Az ifjúságvédelmi munka főbb céljai:

- A fiatakorúak oktatásának, szellemi-, erkölcsi-, testi-, lelki-, esztétikai-, egészségi fejlődésének előmozdítása.
- Szülői házzal, osztályfőnökökkel szorosan együttműködve a tanulóink nevelésével, neveltségével kapcsolatos problémák felismerése, a megoldási módszerek és eszközök megkeresése, jelzése és alkalmazása.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, a veszélyeztetett tanulók életkörülményeinek, iskolai munkájának figyelemmel kísérése, a szervezett segítség megvalósításával

16.2 Feladatok

- A kapcsolódó jogszabályok és változások figyelemmel kísérése,
- A munkaterv részeként tanév elején el kell készíteni a gyermek- és ifjúságvédelem munkatervét (teendők, programok, idő, felelős).
- Tájékoztatni kell a tanulókat és szülőket, milyen jellegű problémákkal, mikor, hol kereshetik fel az ifjúságvédelmi felelőst, igazgatót, osztályfőnököt, milyen iskolán kívüli lehetőségek vannak.
- A tanulók részére egészségvédő, mentálhigiénés és szenvedélybetegség megelőző programok szervezése,

- A pályázati lehetőségeken részvétel, források teremtése,
- Gyermekvédelmi támogatás kezdeményezése

Az iskolában a gyermekek évenként egészségügyi szűrővizsgálatokon vesznek részt. Az alapítványban (csekély) szociális keretet különítünk el a rászorulóknak támogatására. Szükség esetén kollégiumi elhelyezést tudunk biztosítani, délutáni tanulási lehetőségüket segíteni tudjuk. Rendelkezésükre áll a könyvtár, tankönyvkölcsönzéssel.

Célunk a pozitív gondolkodás kialakítása.

A prevenciós tevékenység részben tanórai keretben, egy-egy témához kapcsolódóan, részben megelőző programok keretében folyik az alábbi témákban:

- Egészséges életmód
- Szenvedélybetegségek,
- Mentálhigiénés önévelés,
- Bűnmegelőzés,
- Környezetvédelem

A prevenciós tevékenységünkbe a témához értő, abban jártas külső szakemberek bevonását is tervezzük. Rendelkezünk képzett pedagógussal, aki segíti a feltérési munkát, és a speciális témák feldolgozását.

Intézményünkben valamennyi pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények feltérzésében, megszüntetésében. Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős is tevékenykedik.

16.3 A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladata

16.3.1 A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata

- A pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkájának segítése
- A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról az intézményekről, személyekről, akikhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak
- A veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a Gyermekjóléti Szolgálatot
- Segíti a Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységét
- A tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi.

- Együttműködik az osztályfőnökökkel és osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével
- Együttműködik az Iskolai Diákbizottsággal és a Diákönkormányzatot segítő tanárral
- Együttműködik a kollégiumi nevelőtanárokkal Az intézménybe járó gyermekek és fiatalok testi, lelki fejlődésének figyelemmel kísérése
- A családok folyamatos segítése a gyermeknevelésben (családlátogatások, segítségnyújtás hivatalos ügyeik intézésében, mentálhigiénés felvilágosítások szervezése, anyagi segítségnyújtás)
- A veszélyeztetett és hátrányos szociális körülmények között élő, nevelési nehézségeket okozó tanulók felkutatása, nyilvántartásba vétele.
- A veszélyeztetettség megszüntetésének, a rászoruló tanulók szociális támogatásának szorgalmazása.
- Folyamatos együttműködés a helyi önkormányzatok gyámügyi és szociális osztályával, és a Családsegítő Központtal.
- Rendszeres kapcsolattartás az illetékes elsőfokú gyámhatósággal és - a nevelőszülőnél élő állami gondozott tanulók tekintetében - a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat nevelőszülői felügyelőivel.
- A tankötelezettség teljesítésének - iskoláztatási támogatás biztosításának - segítése, ellenőrzése.
- Személyes beszélgetések, lelki segélyszolgálat, tájékoztatás, felvilágosítás.

16.3.2 A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős törvény szerinti feladata

A 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 6.§.(5). bekezdése szerint:

- Az osztályokat felkeresve tájékoztatja a tanulókat arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy az iskolán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel.
- A pedagógusok, szülők vagy tanulók jelzése, a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett tanulóknál – a veszélyeztető okok feltárása érdekében – családlátogatáson megismeri a tanuló családi környezetét.
- A gyermekbántalmazás elleni védelem vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy az igazgató értesítse a gyermekjóléti szolgálatot.
- A gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken.
- A tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az iskola igazgatója indítson eljárást a tanuló lakó-, illetve ennek hiányában tartózkodási helye szerint

illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében.

- Az iskolában a tanulók és a szülők által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények (pl. gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, drogambulancia, ifjúsági lelki segély telefon, gyermekek átmeneti otthona stb.) címét, illetve telefonszámát.

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről a következőképp rendelkezik:

’69. § (2) A nevelési-oktatási intézmény vezetője felel

f) a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért’

16.3.3 Az iskola, illetve az ifjúságvédelmi felelős tájékoztatási kötelezettsége

- A tanulókat tájékoztatja: az iskola ifjúságvédelmi tevékenységéről, lehetőségekről az ifjúságvédelmi felelős személyéről (mikor, hol érhető el) az iskolán kívül igénybe vehető ifjúságvédelmi szakellátó intézményekről (Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, Nevelési Tanácsadó) az iskolán kívüli segítő szervezetekről
- A szülőket értesíti: az iskolai ifjúságvédelmi felelős személyéről (mikor és hol érhető el) az iskolai és iskolán kívüli segítő, szakellátó szervezetekről
- A pedagógus kollégákat tájékoztatja: gyermekvédelmi segítő és szakellátó intézményekről, továbbképzési lehetőségekről, pályázati lehetőségekről, szakirodalomról

16.3.4 Kiemelt területek

A serdülőkorú tanulókkal és a speciális szakiskolás fiatalokkal való törődés az előzőeken túl nagyobb hangsúlyt kell, hogy kapjon a következő területeken

- Fokozott figyelmet kell fordítani a családi élet körülményeinek, életformájának felderítésére, szükség esetén segítséget nyújtani a megfelelő erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődés kialakításához.
- Figyelemmel kísérni a tanulók társas kapcsolatait nemcsak az iskolában, iskolán kívül is, különös tekintettel a kortárs csoportokra.
- Egészségügyi felvilágosító előadásokat tartani az egészséget károsító anyagokról, szenvedélyekről, egészséges életmódról, figyelemmel kísérni, megelőzni a tanulók ilyen irányú negatív megnyilvánulásait (önismereti, személyiség fejlesztő klubfoglalkozások).

- Kulturált szórakozási, sportolási lehetőségeket biztosítani a szabadidő tartalmas eltöltése érdekében.
- Olyan légkört teremteni, amelyben a gondokkal küszködő serdülő és fiatal meg mer nyilatkozni, feltárja gondjait, őszinte bizalommal van.
- Különös hangsúllyal figyelni, segíteni a hátrányos körülmények között és a cigány etnikumban élők otthoni helyzetét a szociális és kulturális hátrányok csökkentése érdekében (segélyezések, tehetséggondozó illetve felzárkóztató foglalkozásokon való részvétel).
- Gyakori, esetleg indokolatlan hiányzás esetén az okokat felderíteni, ha kell a szükséges intézkedést megtenni a sikeres pályaválasztás és a tanulmányok eredményes befejezése céljából.
- Segíteni a végzős tanulók, fiatalok elhelyezkedését, társadalmi beilleszkedését, egyéni boldogulását (utógondozás/nyomonkövetés).

17. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A tehetség, képesség kibontakoztatását, a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek (szolgáltatások):

Mindannyiunk „közös ügye”, feladata és felelőssége a tanulók alapos megismerésén keresztül a kiemelkedő képességek felismerése és továbbfejlesztése, a tehetség kibontakoztatása.

A tehetség, a képesség kibontakoztatását - a tanórai differenciált foglalkoztatás mellett - jól szolgálják a különböző tanórán kívül szervezett tevékenységek, a nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások.

E tevékenységek - melyek szervezésénél a tanulói és szülői igényeket is figyelembe vesszük - a tehetség kibontakoztatásán, a gyengébb képességű tanulók felzárkóztatásán túl szociális szolgáltatásokat is nyújtanak.

Az osztályfőnök és minden szaktanár, kollégiumi nevelő kiemelt feladata:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanulás megszervezése
- Felzárkóztatás - tehetséggondozás személyre szabott szervezése, motiválás, továbbtanulás irányítása
- Zavartalan tanulás feltételeinek biztosítása az iskolában tanulószoba szaktantermi könyvtári szolgáltatások stb szükség szerint kollégiumi elhelyezés
- Diákétkeztetés
- Tankönyvvásárláshoz segély, tankönyvtámogatás (pl. nagycsaládosoknak)

- Alapítványi és egyéb családtámogatási segélyezés, ajándékozás, jutalmazás, stb. támogatása.
- Szoros kapcsolat a fenntartóval, gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek (pályázatok, kérelmek beadása)
- Lehetőségekhez mérten a család, szülők életvezetési gondjainak segítése
- A gyermek és ifjúságvédelmi feladatok részeként koordináló szerepet tölt be az ifjúságvédelmi felelős.

17.1 Kiemelten kezelt témák

17.1.1 A dohányzás, az alkoholfogyasztás és drogfogyasztás elleni védelem

- Primer drogprevenció a kommunikációs, önismereti és osztályfőnöki órák keretében,
- Témától függően részleges bontás megoldható (éves munkaterv)
- Önismereti körök működtetése (tanulói igények szerint szervezve) (éves munkaterv)

A prevenciónak ez az első lépcsőfoka a személyiség erősítésén keresztül kíván segíteni a fiatalnak. Ne a droghoz nyúljon akkor, ha problémái vannak, ne a drogban keresse a választ kérdéseire. Önmagát megismerve értelmes elérhető, reális céljai legyenek.

A droggal találkozáskor tudja azt elutasítani, ne váljon befolyásolhatóvá, áldozattá.

Lehetőség nyílik (életkorhoz igazodó módon):

- A kommunikációs kultúra magasabb szintre hozására
- Konfliktusok kezelésére
- A feszültségek egészséges szinten tartására
- A fiatalok szorongásainak az oldására
- Saját értékeinek a megismerésére
- Reális pozitív életkép kialakítására, pozitív döntéshozás segítése, erkölcsi fejlődés segítése

17.1.2 Alkalmazott módszerek

- Ismeret
- Strukturált gyakorlatok
- Készségfejlesztés
- Szituációs gyakorlatok
- Szituációelemzés

- Csoporthatások

Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, valamint megszüntetésére.

17.1.3 Prevenációs lehetőségek

- személyiségfejlesztés, reális önértékelés, önbizalom kialakítása
- közösségfejlesztés
- egészséges életmódra nevelés (osztályfőnöki órák, meghívott előadókkal)
- drog-prevenció (meghívott előadókkal osztályfőnöki órák)
- egészségügyi ellátás, egészségügyi szűrés (iskolaorvos)

A hátrányos helyzetű fiatalok segítése érdekében az osztályfőnökök segítségével évente *fel kell tárni a veszélyeztetettség okait:*

- családi problémák (válás, elhanyagoló nevelés vagy éppen a túlságosan korlátok közé szorítás, devianciák a családban)
- tanulási problémák (gyenge vagy közepes képességű tanulók tanulási nehézségei, pszichés zavarok)
- szociális problémák (szülő elvesztése, munkanélkülivé vált szülők)
- egészségügyi problémák

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetése érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- Gyermekjóléti Szolgálattal
- Családsegítő Központtal
- Polgármesteri Hivatallal/KLIK-kel
- gyermekorvossal
- ÁNTSZ-szel
- a Rendőrség Ifjúságvédelmi Osztályával
- továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, alapítványokkal

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermek- és ifjúságvédelem céljainak megvalósítását:

- Differenciált oktatás és képességfejlesztés, tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások
- Tanórán kívüli szabadidős programok szervezése
- Indulási hátrányok csökkentésére irányuló foglalkozások

- A pályaválasztás segítése
- Egészségügyi szűrővizsgálatok
- Egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése
- Drogprevenció
- Szülőkkel való együttműködés
- Tájékoztató családsegítő és gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról

17.2 A szabadidő hasznos eltöltése

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére az iskola az alábbi lehetőségeket kínálja

- Rendszeres délután sportolási lehetőségek,
- Helyet biztosítunk a játékoknak (pl. sakk,) a táncnak, szakköröknek, művészeti és hobbi tevékenységeknek.
- Segítjük a hasonló érdeklődésű tanulók egymásra találását, az értelmes és hasznos szabadidő eltöltése érdekében.
- Figyelembe vesszük az iskolai diákönkormányzat javaslatait, észrevételeit, közösségek, egyének javaslatait

17.3 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

- A kudarc okainak a feltárása (beszélgetés módszere, feltáró kérdőív, megfigyelés)
- Az okok lehetnek: a képesség és a figyelem hiányossága, kommunikációs zavarok, gátoltság, magatartásai zavarok, kulturális hátrányok, gyermek- és ifjúságvédelem körébe tartozó okok.
- A kudarc általában hosszú időn át követi a tanulót.
- Fontos a fejlesztésben a sikerélmény, ami pozitív motiváció, tanulási nehézségek leküzdéséhez. Ehhez egyénre szabott differenciálás, felzárkóztatás szükséges tanítási órákon és azon kívül
- Segíthet a reális, helyes képzési irány kiválasztása (a tanuló-szülő-tanár megegyezésével)
- Rugalmas iskolai szerkezet, 16 év felett átirányítás a szakképzési évfolyamra. (Ez a lemorzsolódási helyzetben lévőkön segíthet)
- Tanulószoba, egyéni foglalkozások, képességekhez igazodó tanulásszervezéssel, pályaaorientációval.

17.4 Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatási programja

A tanulásban elszenvedett kudarcok okai igen változatosak. Gyakran nehéz diagnosztizálni azokat. A pedagógiai tevékenységünknek alapvetően kétirányúnak kell lennie. A tanulási akadályok leküzdését kell megcélozni, és a tanulást kell megtanítani.

Fontos tennivaló az unalom, a fizikai gyengélkedés, az olvasni nem tudás, az érdektelenség, mint hiányosság, illetve kudarcok megszüntetése.

- Szülőkkel együttműködve egyéni tanulmányi tervet indokolt készíteni a tanulási konfliktus-helyzetben levő tanulóknak, féléves intervallumra. A tervezés a hatékony tanulás és problémamegoldás kulcsa. Fontos eleme a nyomon követés és az egyéni értékelés. Ezzel szorosan összefügg, hogy tanulóinkat arra ösztönözzük, meglévő képességeik határát kissé kitágítsák. Egyéni bánásmóddal elérhető segítséget kell adni a terv végrehajtásához.
- Rendszeres korrepetálás, ahol órarendszerű beosztásban, a szülőkkel történt egyeztetés után vesznek részt a tanulók. Ezeket a foglalkozásokat az adott osztályban tanító tanárok vezetik osztálykeretben, vagy évfolyamkeretben összevontan.
- Tanulópárok kialakulásának elősegítése, ezáltal a tanulóknak az egymás segítése természetességének kialakítása, az egymásért érzett felelősség erősítése.
- A számítógépek elterjedése új lehetőségként kínálja, hogy egyes tantárgyakból a felkészüléshez készítsen magának önállóan vázlatot a diák, a számítógép felhasználásával. Ezzel kedvelt időtöltés társul a gondolkodási készség fejlesztésével, a lényegkiemeléssel, a rendszeres tanulással.

17.5 Eszközrendszer

Intézményünk cél- és feladatrendszerét elsősorban a kerettantervi előírások és az egyes szakmák szakképzési előírásai határozzák meg. Ez egészül ki az intézmény szakmai alapdokumentumában megfogalmazottakkal, az iskolahasználók elvárásaival.

Az összetett intézményünk hagyományaiból adódóan

- A nemzeti műveltséganyaghoz kapcsolódó helyi hagyományok ápolása, amelyek az általános és szakmai műveltség emeléséhez, az ismeretek bővítéséhez, valamint a szabadon rendelkezésre álló idő hasznos eltöltéséhez kapcsolódnak.
- A műszaki hagyományok ápolása, újdonságok megismertetése.
- A legkiválóbbak felkészítése tanulmányi versenyekre, nyelvvizsgára, sportversenyekre.
- Szorosabb kapcsolat kiépítése a műszaki felsőoktatással, kamarákkal, tudományos egyesületekkel, nyelvvizsga bizottsággal.
- Kiállítások és tárlatok szervezése, amely keretében a tanulók bemutathatják az általuk készített alkotásokat, eszközöket, tárgyakat.
- Az összetett intézményünk hosszú múltjából eredő - nevelési célokhoz kapcsolódó - haladó hagyományainak ápolása, új hagyományok kialakulása.
- Tagintézményi napok (Kandó Nap, Gáspár Nap) programja diákoknak, tanároknak, szülőknek.
- Képzőművészeti szakközépiskolás tanulók alkotói kiállítása.
- Szakmai gyakorlatokon készített eszközök, tárgyak kiállítása.
- Öregdiákok találkozója.
- Szülők és Pedagógusok Estje
- **Start Nap/Gólya Nap**

A Kandó tagintézményben a tanév az osztályok számára **START nappal** kezdődik. Célja az iskolai házirend, az iskola hagyományainak, megismertetése, a tanulók összeismerkedése, csoportszabályok felállítása, az osztályközösség építése. Felelősök az osztályfőnökök és az osztályban tanító önként jelentkező pedagógusok.

A Gáspár tagintézményben augusztus utolsó hetében a 9. évfolyamosoknak **GÓLYA napot tartunk**.

Célja, hogy a tanulók megismerkedjenek új iskolájukkal, osztálytársaikkal osztályfőnökükkel. A közösségépítő foglalkozást képzett pedagógusok vezetik.

A pedagógiai munka színvonalának emelése

- Nevelőmunkánk fő célja a tanuló személyiségének fejlesztése.

- A differenciált oktatás minél magasabb színvonalával a felzárkóztatás és a tehetséggondozás hatékonyabbá tétele.
- A módszerek és eszközök változatosságával a tanulók ismereteinek fejlesztése.
- A pedagógiai szabadság a gyermek szeretetével párosuló felelős szabadságot jelentse a tantestület minden tagjának.
- A szakmai munkaközösségek munkájának színvonalasabbá tétele.

A nevelőtestület pedagógiai kultúrájának folyamatos igazítása az elvárásokhoz, egységes nevelési és oktatási eljárások, követelményrendszerek kialakítása.

- Továbbképzések szervezése az iskolában.
- Az alkalmazott pedagógiai módszerek megismerése, megvitatása.
- Az intézmény valamennyi tanárának számítógépes alapismeretek elsajátításának biztosítása.
- A szakmai munkaközösségek bevonásával a tudásszint, a teljesítmény és eredmény vizsgálatok. A munkaközösség vezetők heti fogadóóráin biztosítjuk a szülőkkel való kapcsolat bővítését is.(pl. a Kandó tagintézményben)
- Az osztályfőnöki munkaközösség közvetlen részvétele a nevelési feladatok megoldásában. Javaslatai alapján bízta meg a tagintézmény vezetője az osztályfőnököket.(Kandó tagintézményben)
- Részvétel a Pedagógiai Intézet által szervezett továbbképzéseken, új eljárások megismerése.
- Országos szervek által szervezett továbbképzésekbe bekapcsolódás, amelyek a köznevelési törvény, a kerettantervek bevezetésének és megvalósításának teljessé válásával függnek össze.

A tanulók számára szabadon rendelkezésre álló idő helyes eltöltésének biztosításában közreműködés.

- Tanulmányi versenyek és kulturális programok rendezése.
- Sportversenyek, diáksport szervezése, erőnlét fejlesztése, hogy természetes igényné váljon a testmozgás.
- Az egészséges életmódra nevelés céljaival összhangban túrák, kirándulások szervezése.
- Az egészséges test és lélek személyiségfejlesztő, drog- és alkoholmegelőző program klubfoglalkozás keretében, osztályfőnöki órán.

- Rendszeres könyvtárhasználat, állandó és időszakos kiállítások megtekintése, ismerjék a kecskeméti kiállítóhelyeket, alkotóműhelyeket, színházlátogatás Kecskeméten és Budapesten.

18. A szülők és tanulók, valamint a pedagógusok együttműködésének, kapcsolattartásának formái

A szülőkkel való rendszeres kapcsolattartásnak nagy jelentősége van az értékközvetítő és képességfejlesztő programokra egyaránt. A nevelő- oktató munka sikerességét alapvetően meghatározza, befolyásolja a képzésben érdekeltek együttműködése:

- az iskola és az igazgatótanács
- az intézmény és tagintézmények közösségei
- a tagintézmények és kollégium közösségei
- a diákönkormányzat
- a szülői munkaközösség
- a szakmai munkaközösségek intézményi és tagintézményi szinten.

Jogaik érvényesítése és kötelességük teljesítése közvetlenül és közvetve gyakorolható.

Fontos számunkra, hogy folyamattá szerveződjenek, rendszeressé váljanak az információs, a kommunikációs kapcsolatok, bővüljenek fórumai, hagyományai.

Törekszünk a harmonikus együttműködésre.

Ennek feltételei:

- A tájékoztatás és tájékozottság:
az intézmény pp.-ban ht-ben éves munkarendjében foglaltakról, az intézményi szabályozókról (SzMSZ, házirend, IMIP)
- A nyilvánosság feltételeinek biztosítása:
ez betekintést jelent az intézményi munka mindennapjaiba
- Fontos az intézményi célok elfogadása:
segíteni kell minden eszközzel, hogy az egyének, (tanulók, szülők) és szervezeteik aktív résztvevőjévé formálóivá váljanak az intézményi munkának.

Mindez *humánus* közegben, az emberi méltóság kölcsönös tiszteletben tartásával együttműködve valósuljon meg.

Fórumok, hagyományos formák:

- Szülői értekezletek - osztály -(tagintézmény szintű és évfolyamszintű, alkalom és igény szerint)
- Fogadóóra, az iskolai szintű az iskolai házirend, és a tagintézmények saját házirendje szerint egyénileg egyeztetett időpont
- SZMK értekezletei, iskolai szintű és tagintézmény szintjén
- Diákközgyűlés, iskolai szintű és tagintézmény szintjén
- Pályaválasztási nap, az iskola éves munkaterve szerint, a tagintézményekkel egyeztetve

Fejlesztendő formák:

- Szülők által tartott ismeretterjesztő előadások
- Szakkörök, osztályfőnöki órai témák vezetése
- Klubok vezetése szülők által
- Kiállítások szervezése tanulók és szülők munkáiból
- Javító, szépítő alkotómunkák
- Közös sportprogramok

Intézményi és kollégiumi hagyományok ápolása, rendezvények, alkalmak, amelyekre a szülők is meghívást kapnak.

- Gólyabál/Fecske avató
- Szalagavató
- tagintézmények szintjén a tagintézmény névadóihoz kapcsolódó megemlékezések
- Diáknapok
- Tanévnyitó- és záró rendezvények, iskolai és tagintézményi szinten is (pl. Szülők – pedagógusok jótekonysági estje)
- A vizsgák nyilvánossága

19. A pedagógiai program és a minőségfejlesztés kapcsolata

A Nkt. elvárásainak megfelelően a pp-ban a ht-ben a szakmai programokban, a kollégiumi programban, az ellenőrzésre, mérésre, értékelésre, a minőségfejlesztésre vonatkozó feladatainkat megfogalmaztuk és áttekintettük.

Az IMIP intézményi programba illesztéssel felfogásunk szerint fontos stratégiai és szervezeti elemek rendszerbe foglalása jelenik meg.

Ez határozza meg a folyamattá szerveződő éves operatív tervek (munkatervek) kimunkálásával kapcsolatos feladatainkat, ezekkel válik teljessé a program.

Fontos, hogy azonos módon értelmezzük a fogalmakat.

Ellenőrzés

Az intézmény működésének az ellenőrzése a hatályos jogszabályok és a pp.alapján. Az írott szabályokhoz képest a megfelelést vizsgálja. (ágazati, fenntartói, intézményi szinten).

- Feladata:

Az adatok, a tények feltárása a tevékenységekről, a tevékenységek által elért eredményekről.

- Célja:

A feltárt adatok alapján intézkedések hozása, a hibák, problémák kijavítása érdekében. Ehhez szükséges az elemzés, értékelés.

- Módszere: a mérés

Mérés

Az ellenőrzés módszere. A teljes körű minőségirányítás részeként az intézmény valamennyi területén alkalmazni kell valamely formáját.

Mérhető: tantervi követelményeknek való megfelelés, neveltségi szint, a teljesítmények háttérét megvilágító eljárások.

A mérés tervezésekor az éves munkaterv készítésekor meg kell határozni:

- Ki, melyik évfolyamon, melyik tantárgyból, témakörből, milyen követelmények teljesítését, mikor és milyen módszerrel, eszközzel, célból méri.
- A mérés eredménye mibe számít be, és hogyan?
- A tantárgyi helyi tantervben részletesen megfogalmazva. Egyeztetés a tanév előkészítő munkája. Munkaközösségek feladata az IMIP és MÉCS útmutatása szerint.

A tantárgyi teljesítmények mérése a tanár és a diák befektetett munkájáról akkor nyújt pontosabb eredményt, ha a teljesítmények hátterét is ismerjük. Kiegészítjük a személyiség vizsgálatokkal, klímavizsgálatokkal, szociometriai felvételekkel, attitűd vizsgálatokkal.

A cél teljesítésére alkalmas képzett tanárokkal rendelkezünk, illetve továbbképzésük folyamatban.

Értékelés

A különböző dokumentumokban megfogalmazottakat hasonlítjuk össze a célkitűzéssel.

Ez szembesítés, az elért eredmények összevetése a célokkal.

Szerepe lehet:

- megerősíti az eddigi tevékenység helyességét,
- feltárja a hibákat, hiányosságokat,
- a korrekció, a fejlesztés, az újragondolás szükségességét hozza felszínre.

Követelmény:

- nyilvánosság - értékelés szempontja és eredménye minden érintett számára ismert legyen.
- személyre szóló - figyelembe kell venni az egyén jellemzőit
- szakszerű eszközei, módszerei megfeleljenek a pedagógiai, metodikai követelményeknek (továbbképzések, szakértők bevonása a kezdeti időszakban)
- ösztönző - megerősítő hatású legyen a követelményekhez való közelítést szolgálja
- folyamatos és kiszámítható legyen.

Típusai: funkció és viszonyítási szempontból

Funkciója szerint

- tájékozódás, diagnosztizálás
- formatív - folyamat közbeni pótlások érdekében
- lezáró minősítő szummatív - az elért eredmények

Viszonyítási szempontból

- kritériumra irányuló - a tantervi követelményekhez képest értékelünk. Ezt alkalmazzuk rendszeresen.
- normára irányuló - esetenként alkalmazzuk. Hasonló körülményű csoportok teljesítményének a mérését jelenti, standardok alapján.

19.1 Az intézmény minősítési és értékelési rendszere

Magatartás

Példás (5) magatartású az, aki a következő szempontok mindegyikének megfelel:

- felelősségérzettel van az iskola, a közösség iránt, megtartja az iskola házirendjét, tevékenységében, feladatkörében igyekszik arra, osztálytársai és diáktársai is megtartsák,
- önként vagy megbízásból munkát vállal a közösségért, és ezt megbízhatóan teljesíti,
- iskolán kívüli magatartásával öregbíti iskolánk jó hírnevét
- önállóan, meggyőződéssel és felelősségteljesen nyilvánítja ki véleményét, emberi kapcsolataiban, viszonyulásaiban őszinte, művelt fiatalhoz illő hangnemet használ,
- nincs fegyelmi büntetése, ill. fegyelemsértésre vonatkozó tanári bejegyzése,
- nincs igazolatlan mulasztása (Gáspár tagintézmény.), legfeljebb 2 óra igazolatlan mulasztása van (Kandó tagintézmény)

Jó (4) magatartású az, aki a házirendet általában betartja,

- a rábízott feladatokat elvégzi
- legfeljebb 1 szaktanári figyelmeztetése van
- max. 2 igazolatlan órája van (Gáspár tagintézmény), 4 óra (Kandó tagintézmény)

Változó (3) magatartású, aki gyakran megszegi a házirend előírásait

- osztályfőnöki, vagy igazgatói figyelmeztetése van
- max. 8 óra igazolatlan hiányzása van

Rossz (2) magatartású, aki a házirendet semmibe veszi és társait is akadályozza ennek megtartásában

- aki nevelőtestületi figyelmeztetést, illetve ennél súlyosabb büntetést kapott,
- aki 8 óránál többet mulasztott igazolatlanul.

Szorgalom

Példás (5) szorgalmú az, aki a következő szempontok mindegyikének megfelel:

- aki kötelességeit pontosan teljesíti (írásbeli feladatait mindig elkészíti, indokolt készségtelenségét időben jelenti, hiányzása miatti elmaradását rövid időn belül pótolja, az órákra képességének megfelelően és megbízhatóan készül),
- aki tevékenyen részt vesz az egyéni fejlődését szolgáló tanórán kívüli tevékenységekben, diákkörök munkájában, illetve tanulmányi versenyeken, pályázatokon,

- aki rendben tartja iskolai, tanműhelyi felszerelését padja, könyvei, füzetei tiszták, felszerelését mindig elhozza az órákra.

Jó (4) szorgalmú, aki képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes teljesítményt nyújt,

- órákon való aktivitása, munkához való viszonya a tőle elvárható szint alatt marad
- többletfeladatot nem vállal
- max. 2 tizedet rontott átlageredményén

Változó (3) szorgalmú az, akinek tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől

- tanulmányi munkája ingadozó
- tanulmányi átlaga legalább 4 tizedet romlott
- félévi vagy év végi osztályzata egy tantárgyból elégtelen

Hanyag (2) szorgalmú, aki a követelményeknek csak minimális szinten felel meg

- feladatait sorozatosan nem végzi el
- félévi vagy év végi osztályzata több tantárgyból elégtelen

A tanulók elismerésének és az elismerés nyilvánosságának formái:

- szaktanári, szakoktatói, osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi dicséret,
- tárgyjutalom,
- Kandó Plakett adományozása (külön szabályzat alapján a Kandó tagintézményben).

Az osztályfőnöki, szaktanári, szakoktatói dicséretet az osztályközösségben, az igazgatói, nevelőtestületi dicséretet, vagy az azt meghaladó szintű elismerést a tanulóifjúság előtt kell nyilvánosan ismertetni.

A tanulók előmenetelének, szorgalmának, magatartásának értékelése

A tanév folyamán rendszeresen értékelni kell a tanulók tanulmányi munkáját, szorgalmát, magatartását. Az ellenőrzés legáltalánosabb formái:

- szóbeli, illetve írásbeli számonkérés egy-két órai anyagból,
- szóbeli, illetve írásbeli számonkérés négy-öt órai anyagból,
- egy nagyobb egység, téma lezárásakor íratott dolgozat,
- azon tantárgyakból, amelyek kötelező vagy választott érettségi tantárgyak, és az írásbeli forma kötelező, félévente annyi dolgozatot kell íratni, amennyi a tantárgy heti kötelező óraszámára.

Tantárgyak, résztantárgyak, tananyagegységek érdemjeggyel vagy szóveges minősítéssel történő értékelésének szabályait a mellékletek tartalmazzák.

Célunk, hogy a tanulókat rendszeres, folyamatos munkára készítsük, de a félévi, illetve az év végi osztályzat megállapításakor a nagyobb anyag rész számonkérése során szerzett osztályzat

súlyozottabb. A félévente sorra kerülő értékeléshez tantárgyanként legalább három érdemjegy szükséges, amelyből kettőnek írásbeli témazáró dolgozatnak kell lennie, amely igazolja az előírt ismeret elsajátításának szintjét. A nagyobb témákat lezáró dolgozat megírását a tanulókkal előre kell közölni (pl. az e-naplóban jelezve), kiküszöbölve ezzel, hogy egy napra kettőnél több ilyen dolgozat megírására kerüljön sor.

A Szakközépiskolai „szakmai orientáció” és „szakmacsoportos alapozás”, továbbá a szakiskolai „szakmai előkészítés” és „szakmai alapozás” közös érdemjegyeinek megállapítását az alábbiak szerint határoztuk meg:

- Minden résztantárgyra külön-külön osztályzatot állapítunk meg. Amennyiben valamelyik résztantárgy elégtelen, akkor a közös osztályzat is az. Eredményes osztályzatok esetében a közös jegy a résztantárgyak kerekített óraszám szerinti súlyozott átlaga. Amennyiben az átlag 2,50 vagy 3,50 vagy 4,50, akkor a kerekítés a legmagasabb óraszámú tantárgy felé történik.
- Elégtelen közös jegy esetén csak az adott résztantárgyból vagy résztantárgyakból szükséges javítóvizsgát tenni, amely(ek) miatt elégtelen a közös jegy. Gyakorlati résztantárgy esetén javítóvizsga a szakmai gyakorlat idejében tehető.
- Azokon a szakokon, ahol a szakmai előkészítés beszámítható a szakképzésbe, minden tantárgyra külön jegyet kap a tanuló.

19.2 Intézményi írásbeli beszámoltatások formái, az értékelésben betöltött szerepe

Alapelvek:

- A pp és minőségfejlesztés kapcsolata részben megfogalmazottak érvényesüljenek minden szaktanár és munkaközösség írásbeli beszámoltatásra vonatkozó elhatározásaiban.
- Az éves munkatervben az írásbeli beszámoltatások idejét, témakörét és az értékelésben betöltött szerepét tervezni kell.
- Ismertetni kell a tanulóval (év elején, szeptember közepéig a füzetükbe be kell írni)
- A munkaközösségnek meg kell egyeznie a rajzos tárgyak értékeléséről, a féléves, komplex és elméletigényes gyakorlati feladatok számonkéréséről.
- A munkaközösségeknek meg kell egyezni az írásbelik rendjéről. A munkaközösségi és iskolai munkatervben fel kell tüntetni.
- Egy napon maximum kettő írásbeli dolgozat íratható.

- Minden évben egy dolgozat - közös követelmények alapján, témakör lezárásaként és az értékelésben - súlyozott mértékben szerepeljen.
- Év elején szövegértésre, számolási készségekre vonatkozó felméréseket jeggyel nem értékeljük.
- Februárban a 12. évfolyam próba érettségi dolgozata szövegesen értékelhető, osztályzattal nem.

A tantárgyak helyi tantervében szerepelnek az írásbeli beszámoltatásokra vonatkozó elképzelések.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok a tanulónak rendelkezésre álló tankönyvekből, segédletekből adhatók fel, korlátozott mértékben.

Elsősorban a készségek, kompetenciák fejlesztését szolgálja.

A Kandó tagintézmény-ben megfogalmazott részletezés:

Tanév végi záródolgozat:

- A kétszintű, elsősorban írásbelire épülő érettségi vizsga bevezetése teszi indokolttá. Célja, hogy egy teljes évfolyam tananyagára épülő dolgozatra felkészüléssel a tanulók elegendő tapasztalatot szerezzenek az érettségi vizsga előtt.
- A kitűzött cél alapján a dolgozat anyaga az érettségi témaköreire épül, szerkesztése, a feladatok típusának meghatározása, a dolgozatok értékelése az érettségi szabályzat mintája alapján történik. A tanulókkal ismertetni kell a dolgozat témaköreit, a feladattípusokat, az értékelés szempontjait és módját, a dolgozatírás időpontját. Tanári útmutatással, felkészítő órával segíteni kell a tanulók felkészülését.
- A dolgozat anyagának összeállítása, megíratása, értékelése, osztályozása az adott tantárgyat tanító pedagógus feladata. A szakmai munkaközösségek megállapodás alapján egységes feladatsort és értékelést is összeállíthatnak.
- A tanév végi záródolgozatokat az érettségi vizsga befejezéséig a szaktanárnak meg kell őriznie. Ellenőrzéshez vagy elemzéshez az iskolai vezetőség rendelkezésére kell bocsátani. Amennyiben az adott tantárgy tanítását a nevelőtestület másik tagja veszi át, úgy a záródolgozatot az új tanárnak át kell adni. Ha a pedagógus munkaviszony az iskolában megszűnik, úgy az illetékes intézményvezető helyettesnek kell a dolgozatokat átadni. Érettségi vizsga után nem kell őrizni.
- A záródolgozatokat a szorgalmi időszak - munkaközösségek által - előre meghatározott idején kell megírni mindazokban a tantárgyakban, amelyek a kötelező vagy a választható érettségi tantárgyak körébe tartoznak.

- Egy tanítási héten legfeljebb két dolgozat íratható meg. Egy-egy záródolgozat időtartama két tanítási óránál nem lehet hosszabb.

Témazáró dolgozat

- Az tagintézmény pedagógiai gyakorlatában hosszabb ideje jelen levő beszámoltatási forma. A pedagógusok a tanmenetük szerinti ütemterv alapján íratják azokat, félévente azok időpontját ismertetik a tanulókkal.
- A dolgozatok értékelése tanóra keretében történik. Az értékelés során a tanulók figyelmét fel kell hívni a közös, az adott tanulócsoportra jellemző, erényekre és hibákra, valamint az egyéni hiányosságokra is. Szaktanári útmutatással kell meghatározni a fejlesztendő területeket, módszereket.
- Egy tanítási napon legfeljebb két témazáró dolgozat íratható. A szaktanárok egymás között egyeztetik az ütemtervet.
- Indokolatlanul gyenge eredmény esetén a témazáró dolgozat egészében vagy részében megismételhető, a pedagógus döntése alapján. Amennyiben a témazáró ismeretanyagának elsajátítása nem kellő mértékű, úgy korrepetálás szervezhető, hogy a további ismeretek ráépíthetők legyenek.
- A témazáró dolgozatot tanév végéig kell megőrizni, majd a tanulóknak átadni.

Több anyagrészt átfogó dolgozat

- Olyan írásbeli beszámoltatási forma, amelynek ismeretanyaga a témazáró dolgozathoz képest szűkebb terjedelmű. Célja, hogy a tanár meggyőződjön egy időben fontosabb tananyagrészek elsajátításának szintjéről.
- Tudatosítjuk ezzel a formával az adott tananyag rész fontosságát, beépülését az érettségi követelményekbe. A dolgozatírás szükségessége a tanári szabadság témakörébe tartozik.
- Lehet mérni vele feladatmegoldás eredményességét, írásbeli kifejezőkészség állapotát, típushibák gyakoriságát.
- A dolgozatíratását előre be kell jelenteni a tanulóknak, legkésőbb az előző órán. Egy tanítási napon kettőnél több ilyen jellegű dolgozat nem íratható egy osztályban. Az értékelés szempontjait előre ismertetni kell. A dolgozat tapasztalatait a tanulókkal ismertetni szükséges, a tanulságokat a pedagógiai munkába be kell építeni.
- A dolgozatot a tanév végéig kell megőrizni.

Röpdolgozat

- A "röpdolgozat" célja a tanulók tudásának mérése egy kisebb terjedelmű anyagrészből. A röpdolgozatban a tanulónak egy témát kell röviden kifejteni, vagy néhány kérdésre kell tömören válaszolnia, vagy feladatlapot kell megoldania. A röpdolgozat nem veheti igénybe a teljes tanítási órát, jellegéből következik, hogy az óra felénél rövidebb időtartamú lehet.
- A röpdolgozat elemzésének, értékelésének mélységéről a tanár dönt, a dolgozat minősége és eredménye alapján.
- Bár az írásbeli számonkérésnek ezt az eszközét, előre nem kell bejelenteni, nem lehet a tanulók fegyelmezésének eszköze, esetleg büntető vagy megtorló jellegű. A dolgozatírás időpontjában azonban a pedagógus nincs korlátozva, az óra bármelyik szakaszában megíratható, ha az pedagógiailag előre megtervezett.
- Az adott órán tanult tananyagból is lehet röpdolgozatot írni, ha a pedagógus valamilyen módszer, feladattípus eredményességét kívánja ellenőrizni. Ez esetben viszont a dolgozat diagnosztikus. Ilyen céllal íratott dolgozatot is kell értékelni, és a tanulókat tájékoztatni az eredményről. Ez lehet érdemjegy nélküli szöveges értékelés is.
- A röpdolgozatot a tanév végéig kell megőrizni.

Írásbeli felelés

- A tanuló bármely órán, előzetes bejelentés nélkül felelhet írásban egy adott anyagrészből. A felelet szerkezete megegyezik a röpdolgozatéval. Attól abban különbözik, hogy nem az egész osztály vagy tanulócsoport felel írásban, hanem a pedagógus által kijelölt tanuló vagy tanulók.
- Az írásbeli felelés alatt a többi tanuló is kaphat írásbeli feladatot, folyhat szóbeli feleltetés, de a tanár nem magyarázhat el új tananyagot, mert az írásbeli felelők abból kimaradnának, mert a magyarázatra nem tudnak figyelni. A feladatok meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy az írásbeli felelt korlátozott idejű. Nem szabad olyan feladatot adni, ami az adott időben egy átlagos képességű és felkészültségű tanuló számára nem oldható meg.
- A tanárnak ügyelnie kell arra, hogy az írásbeli felelés lehetőleg egyensúlyban legyen egyes tanulók esetében a szóbeli feleletekkel.

- Az írásbeli feleletet érdemjeggyel értékeli a tanár, a naplóba a szóbeli feleltől megkülönböztető módon írja be. Értékelése, a tanuló tájékoztatása a szóbeli feleletek értékeléséhez hasonló jellegű és mélységű.
- Az írásbeli feleletet nem kell megőrizni, értékelése után átadható a tanulónak.

Pótló dolgozat

- Dolgozatírásakor hiányzó tanulók számára biztosítjuk, havonta egy alkalommal a tanár döntése alapján, kötelezően. A dolgozatírás ideje a tanóra, ennek ismeretében kell a feladatsort összeállítani. Szervezett formában a tanulót egy alkalommal egy tantárgyból kötelezhetjük pótló dolgozat megírására. A tanulónak az adott tantárgyakat tanító tanárokkal kell egyeztetni a tantárgy kiválasztásáról. Rövidebb dolgozat esetén a tanuló önként vállalhatja két írásbeli számonkérés pótlását is.
- A pótló dolgozatok értékelése ugyanazon szempontok érvényesek, mint általában a dolgozatok értékelésére.
- A dolgozat megőrzési ideje típusától függ.

Itemesen összeállított mérések

- Újdonságként jelennek meg az **itemesen** összeállított mérések, amelyeket félévente íratni kell, minden tantárgyból. Ezek összeállításához nélkülözhetetlenek a tantárgyfelelősök által összehangolt szakmai műhelymunkák.

Az írásbeli számonkérésre vonatkozó általános szabályok:

- Előre bejelentett dolgozat esetén, ha a tanuló igazolatlanul hiányzik, akkor elégtelen osztályzatot kap.
- A dolgozatíráshoz megfelelő körülményeket és időt kell biztosítani, ez a tanár feladata. Ha felmerül a tanulók részéről, hogy nem kaptak elegendő időt a feladatok megoldásához, akkor a munkaközösség bírálja el a felvetés jogosságát.
- A dolgozatot előkészítő órán a tanár egyértelműen meghatározza és a tanulók tudomására hozza, hogy dolgozatírásakor milyen segédeszközök használhatók.
- A dolgozatokat a tanár két héten belül kijavítja, az érdemjegyet beírja a naplóba és közli a tanulóval. Ha a tanárt betegsége vagy egyéb ok gátolja a javítási határidő betartásában, akkor azt közli az illetékes igazgatóhelyetttel, megállapodnak a módosított határidőben.
- A helyettesítő tanár által íratott dolgozatokra is az általános szabályok érvényesek. Egy vagy néhány órai helyettesítés esetén az eredetileg a tantárgyat tanító pedagógus

javítja és minősíti a dolgozatokat. Tartós távolléte esetén a javítás és értékelés a helyettesítő tanár feladata.

- A tanuló a kijavított és értékelt dolgozatot megtekintheti. Azzal kapcsolatban kérdést tehet fel tanárának. Ha úgy érzi, hogy nem kapott kielégítő választ, akkor az iskola igazgatójához vagy helyetteseihez fordulhat kérdéseivel. A tanár engedélyével a tanuló hazaviheti a dolgozatát. Erre a tanár akkor adjon engedélyt, ha biztosítottnak látja, hogy a megőrzendő dolgozatot a meghatározott határidőre visszakapja.
- A szülő, kérésére az iskolai fogadóórán vagy előre egyeztetett időpontban megtekintheti gyermeke dolgozatát. A dolgozatok fénymásolását szervezett formában nem biztosítja az iskola.
- A dolgozatíráskor hiányzó tanulók a tanár által meghatározott formában, tanítási órán vagy pótló dolgozat keretében tesznek eleget kötelezettségüknek. A tanár dönti el, hogy a tanulónak melyik dolgozatot kell kötelezően pótolnia.
- Tanuló előzetes jelzése esetén, hogy hiányzása miatt nem tud vagy nem tudott felkészülni a dolgozatíráásra, a tanár naplőbejegyzések alapján mérlegeli, hogy mikor, milyen formában kéri számon a tanulótól az ismereteket. Döntéséről a tanulót tájékoztatja.
- Röpdolgozatot, írásbeli feleletet az előző tanórán hiányzó tanulóval is lehet íratni. Ebben az esetben más feladatot kaphat, mint tanulótársai. Ez azért indokolt, hogy a jogszabályban meghatározott mulasztási órák számát el nem érő de sokat hiányzó tanulónak legyen elegendő érdemjegye a félévi és év végi osztályzatának kialakításához.
- A tanár javítási lehetőséget adhat azoknak a tanulóknak, akik rosszabb érdemjegy miatt meg szeretnék ismételni a dolgozatírást. A lehetőség megadásáról vagy elutasításáról pedagógiai szempontok alapján kell döntenie a pedagógusnak.
- A dolgozatok érdemjegyeit úgy kell beírni a naplóba, hogy a tanár a félévi és év végi osztályozásnál meg tudja különböztetni a szóbeli és írásbeli teljesítményre, a különböző dolgozattípusokra adott jegyet.
- Egy dolgozatra egy érdemjegy adható egy tantárgyból. Nem lehet egyszerre több témakört számon kérni és osztályozni. Kivételt képez a magyar tantárgyi dolgozat, amelynél irodalomból és nyelvtanból is kaphat a tanuló érdemjegyet.
- A diszgráfias vagy átmenetileg írni nem képes tanulónak a pedagógus engedélyezheti a szóbeli feleletet dolgozatírás helyett. A részképeség-hiányos tanuló esetében a tanár az iskolaorvos diagnózisával, a szakorvosi feladat-

meghatározás ismeretében egyeztet az tagintézmény vezetővel az érettségi tantárgyak esetében az írásbeliség alóli felmentésről. A felmentésről az tagintézmény vezető határozatban dönt.

- Az írásbeli dolgozatok súlya a tanulók tudásszintjének értékelésében azonos. Abban az esetben, ha a tanuló félévi és év végi teljesítménye két jegy közötti értéket mutat, akkor a záródolgozat, illetve a témazáró dolgozat érdemjegye dönti el a végleges osztályzatot.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei:

- A tanulóknak a hét bármelyik tanítási napjára adható írásbeli és szóbeli házi feladat. Ezek megoldása, teljesítése bármelyik órán, számon kérhető. A feladatok mennyiségének a tanulói képességek alapján, a pedagógiai ésszerűség határain belül kell maradni.
- A feladatok mennyiségével és minőségével kapcsolatban észrevételeikkel és kérdéseikkel a tanulók és szülők a tantárgyat tanító pedagógushoz, az tagintézmény vezetőjéhez vagy helyetteseihez fordulhatnak. A felvetésekre érdemi választ kell kapniuk, akár tájékozódás vagy vizsgálat alapján.
- Nézetkülönbség esetén munkaközösségi, szakértői állásfoglalás is kérhető. Ez utóbbi osztály vagy tanulócsoport jelzése alapján, igazgatói döntésre.
- Az őszi, a téli és a tavaszi tanítási szünetre csak annyi házi feladat adható fel kötelező jelleggel, mint egyik tanítási nappól a másikra. A tanulók önként vállalhatnak szorgalmi feladatot. Vállalásukat teljesíteni kell, amit érdemjeggyel is értékelhet a pedagógus. Nem lehet hátrány, ha a tanuló nem vállal szorgalmi feladatot.
- A nyári szünidő idejére sem írásbeli, sem szóbeli házi feladat nem adható, semmilyen indokkal, még tananyagban való lemaradás esetén sem.
- A következő tanévben, a tantárgyi követelményhez kapcsolódó kötelező olvasmányok listáját a szorgalmi időszak befejezés előtt meg kell adni a tanulóknak. Az elolvasásuk határidejét a szaktanár határozza meg, a kötelező olvasmányok elolvasásának számonkérése ehhez igazítható.

19.3 Tanulmányok alatti vizsgák

Amennyiben a pedagógus tanév során valamilyen ok miatt nem tudja a tanuló teljesítményét értékelni, minősíteni, akkor azt a tanév során szervezett vizsga keretében – a tanulmányok alatti vizsgán – kell megtennie.

19.3.1 A tanulmányok alatti vizsgák eljárási szabályai a Kandó tagintézményben

Különbözeti és beszámoltató vizsgákra tanévenként legalább kettő vizsgaidőszakot ki kell jelölni.

Javítóvizsga letételére az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban kerülhet sor. Ha az tagintézmény az osztályozó-, különbözeti- beszámoltató vizsgát nem a tanév végén szervezi, és a tanuló ilyen vizsgán elégtelen minősítést szerez, a vizsgát követő három hónapon belül jelöli ki a javítóvizsga időszakot.

Az tagintézményben tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az tagintézmény vezető, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a vizsgáztatásra kijelölt intézmény vezetője engedélyezheti, hogy a tanuló a meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát. Az új időpontnak azonban benn kell maradnia a kijelölt vizsgaidőszakban.

A vizsgakövetelményeket és a vizsga részeit az tagintézmény határozza meg, ezt a Pedagógiai Program mellékletei tartalmazzák.

19.3.1.1 Osztályozóvizsga

A nevelőtestület határozata alapján osztályozóvizsgát tehet, teljesítményének értékelése céljából, ha a tanuló a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű **igazolt és igazolatlan hiányzást** gyűjtött össze, és emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudtuk megállapítani.

Az osztályozóvizsgálathoz vezető hiányzás mértéke:

- szakiskola és szakközépiskola általános műveltséget megalapozó szakaszában 250 óra;
- szakiskola és szakközépiskola szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában az elméleti tanítási órák 20%-a;
- egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30%-a.

Osztályozóvizsgát kell tennie félévkor és év végén továbbá, ha:

- az tagintézmény vezetője felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, mint magántanulót,
- az tagintézmény vezetője felmentette – kérelmére – a kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól, a jogszabály szerinti sajátos helyzete miatt,
- az tagintézmény vezetője engedélyezte számára, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

Osztályozóvizsgát kell tennie a tanulónak abban az esetben, ha élni kíván az érettségivizsgaszabályzat által adott lehetőséggel, és **előrehozott érettségi vizsgát** kíván tenni olyan tantárgyból, amelynek a tanítása az iskola helyi tanterve szerint csak magasabb évfolyamon fejeződik be. A választható tantárgyakból akkor kell osztályozó vizsgát tennie a tanulónak amennyiben az adott évfolyamon van vagy volt felkészítés abból a tantárgyból. Ilyenkor a nem tanult tananyagból kell az érettségi vizsga megkezdéséig osztályozóvizsgát tennie a tanulónak. Ebben az esetben az tagintézmény az adott érettségi tantárgyból a tanulmányok megrövidítését is engedélyezi a tanulónak.

A tanítási év végén osztályozatlan tanuló augusztusban nem tehet osztályozóvizsgát. Ha egy tanuló a tanév végéig, június 15-ig nem tesz osztályozóvizsgát, abból a tantárgyból nem osztályozható, de augusztusban már csak javítóvizsgával szerezhethet osztályzatot. Ha szabályosan megtartott javítóvizsgája elégtelen, azt nem ismételheti meg, tanévet kell ismételnie.

19.3.1.2 Különbözeti vizsga

Iskolaváltoztatás, iskolatípus változtatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként az tagintézmény előírja a különbözeti vizsga letételét. Olyan tantárgyból vagy tananyagrészből kell különbözeti vizsgát tenni a tanulónak, amelyet az tagintézmény a megkezdett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, és amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározására mindig egyedileg hoz határozatot az tagintézmény vezetője, a jelentkező tanuló esetében. Ezt indokolja, hogy a jelentkező tanulók eltérő tanulmányi múlttal kívánnak ilyen vizsgát tenni.

19.3.1.3 Javítóvizsga

„Ha a tanuló tanév végén maximum 3 tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet.”

- Javítóvizsgára a tanulónak jelentkeznie kell, a tanév utolsó napját követő öt munkanapon belül. A jelentkezési szándékát írásban kell megtennie, az tagintézmény Titkárságán.
- Javítóvizsga letételével folytathatók a tanulmányok akkor, ha a tanuló az osztályozóvizsgáról, a különbözeti vizsgáról igazolatlanul távol marad, vagy azt nem fejezte be, illetve az előírt időpontig nem tette le.

- Szakmai gyakorlatból akkor lehet javítóvizsgát tenni, ha azt a nevelőtestület – a gyakorlati képzés szervezőjének egyetértésével – engedélyezte.
- A tanuló, amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból, tantárgyakból megbukott, és a nevelőtestület döntése szerint javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt teljesíthesse. Az iskola a kérelmet hét napon belül továbbítja az Oktatási Hivatal/Kormányhivatal által vizsgáztatásra kijelölt intézménynek.

A vizsgatárgyak részletes követelményeit a Melléklet tartalmazza.

19.3.2 A tanulmányok alatti vizsgák eljárási szabályai a Gáspár tagintézményben

19.3.2.1 Általános rendelkezések

1. A KEMU Gáspár András Szakközépiskola és Szakiskolája vizsgaszabályzata a 20./2012 EMMI rendelet előírásai szerint valamint a CXC/2011. Köznevelési törvény alapján készült.

2. A vizsgaszabályzat a javítóvizsga (pótvizsga), különbözeti vizsga, osztályozó vizsga (továbbiakban vizsga) általános elveit, részletes szabályait foglalja magába.

3. A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehet meghatározni.

4. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

5. Osztályozóvizsga:

Felsőbb évfolyamba lépéshez szükséges osztályzatainak megállapításához, vagy egy adott tantárgyból az osztályzat megszerzéséhez a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie, ha

- előrehozott érettségire kíván jelentkezni, de még nem teljesítette az adott tantárgy helyi tantervben előírt tanulmányi követelményeit;

- összesen 250 tanóránál többet mulasztott és a nevelő testület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet;

- külföldi tartózkodás, magántanulói státusz, illetve egyéb ok miatt az igazgató engedélyezte számára az osztályozóvizsga letételét;

- tanulmányi idejének megrövidítését engedélyezték;

- egy adott tantárgyból az éves tanítási órák harminc százalékánál többet mulasztott.

6. Különbözeti vizsga:

Azok a tanulók, akik más iskolából, más képzési formából érkeznek, ahol nem tanulták az iskolánkban tanulandó valamennyi tantárgyat, kötelesek különbözeti vizsgát tenni.

7. Javítóvizsga:

Ha a tanuló a tanév végén az előírt tanulmányi követelményeknek nem felelt meg (legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott) javítóvizsgát tehet.

19.3.2.2 Az osztályozó vizsga menete

- Osztályozóvizsga időpontját az aktuális tanév munkaterve határozza meg. A vizsga pontos napjáról a vizsgázó, illetőleg a szülő minimum a vizsga előtt két héttel értesítést kap.
- Egy vizsgaidőszakban legfeljebb 2 évfolyam tananyagából tehető osztályozóvizsga. A vizsga letételét az igazgató engedélyezi.
- Az osztályozóvizsga követelményeit az iskola nevelőtestülete határozza meg, a helyi tantervben szereplő, az adott tanévre vonatkozó tananyag alapján. A vizsga részletes követelményeiről a tanuló írásbeli tájékoztatást kap.
- Az osztályozóvizsga formája a tantárgy jellegétől függően írásbeli vagy szóbeli részből illetve gyakorlati számonkérésből áll.
- Az írásbeli vizsga időtartama tantárgyanként 45 perc.
- Az írásbeli vizsgát a szaktanárok felügyelik. Az írásbeli befejezése után a dolgozatokat a szaktanár és a kérdező tanár kijavítja.
- A szóbeli vizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni, melynek összetétele: kérdező tanár (lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította), szaktanár, elnök (igazgató vagy igazgató helyettes vagy az igazgató által megbízott tanár).
- A tanulónak az általa kihúzott tétel kidolgozására min. 20 percet kell biztosítani (kivéve az idegen nyelv, ahol nincs felkészülési idő). A feleletek maximális időtartama 15 perc. Az a tanuló, aki feladatát nem tudja megoldani, még egy feladatot húz további felkészülési idővel.
- Azt a vizsgázót, aki az írásbeli vagy szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja,- vizsgája elégtelen. Az önhibán kívüli indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni annak megismétlésére.
- Az osztályozóvizsgán nyújtott tanulói teljesítmény értékelése az adott tantárgy munkaközösség által elfogadott értékelési rendszere szerint történik.
- Az osztályozóvizsga nem ismételhető meg.
- Az osztályozóvizsgáról jegyzőkönyvet kell készíteni, melyben rögzíteni kell a vizsga témaköreit, kérdéseit, a vizsga eredményét. A jegyzőkönyvet a vizsgabizottság tagjai

hitelesítik. A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a megfelelő záradékkal be kell vezetni.

-A magántanulóknak készsége tárgyakból nem kell osztályozó vizsgát tenniük.

- Előrehozott érettségi vizsgához osztályozó vizsga letételének engedélyezését a tanuló az igazgatónak címzett kérvényben kérheti. A kérvény beadásának határideje: az őszi érettségi vizsgákra szeptember 1., a tavaszi érettségi vizsgákra február 10.

19.3.2.3 A javító vizsga menete

- A javítóvizsga időpontja augusztus 21. és 31. között, az éves munkatervben megállapított napokon szervezhető meg.

- A vizsga idejét a tanév végén a helyben szokásos módon nyilvánosságra kell hozni.

A javítóvizsga követelményeiről a tanuló a tanév végén, a bizonyítvány átvételekor írásbeli tájékoztatást kap.

- A javítóvizsgát megelőzően az iskola korrepetálási lehetőséget biztosít.

- A javítóvizsga igazolatlan elmulasztása vagy szabálytalanság miatti eltiltás osztályismétlést jelent.

- A tanuló bizonyítványával jelenik meg a vizsgabizottság előtt.

- A javítóvizsga formája a tantárgy jellegétől függően írásbeli és szóbeli részből vagy gyakorlati számonkérésből áll, a mellékelt táblázat szerint.

- Az írásbeli vizsga időtartama tantárgyanként 45 perc.

- Az írásbeli vizsgát a szaktanárok felügyelik. Az írásbeli befejezése után a dolgozatokat a szaktanár és a kérdező tanár kijavítja.

- A szóbeli vizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni, melynek összetétele: kérdező tanár (lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította), szaktanár, elnök (igazgató vagy igazgató helyettes vagy az igazgató által megbízott tanár).

- A tanulóknak az általa kihúzott tétel kidolgozására min. 20 percet kell biztosítani (kivéve az idegen nyelv, ahol nincs felkészülési idő). A feleletek maximális időtartama 15 perc. Az a tanuló, aki feladatát nem tudja megoldani, még egy feladatot húz további felkészülési idővel.

- Azt a vizsgázót, aki az írásbeli vagy szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, vizsgája elégtelen. Az önhibán kívüli indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni annak megismétlésére.

- A javítóvizsgán nyújtott tanulói teljesítmény értékelése az alábbi százaléktételek szerint történik. (Ettől való eltérést a tantárgyak helyi tanterveiben szabályozzuk.)

0-29%-elégtelen

30-54%- elégséges (szakiskolai idegen nyelvnél: 30-49%)

55-69%- közepes (szakiskolai idegen nyelvnél: 50-69%)

70-84%- jó

85-100%- jeles

- Szóbeli vizsga akkor tehető, ha az írásbeli eredménye legalább 10%!

- A javítóvizsgát nem lehet megismételni.

- A javítóvizsgáról jegyzőkönyvet kell készíteni, melyben rögzíteni kell a vizsga témaköreit, kérdéseit, a vizsga eredményét. A jegyzőkönyvet a vizsgabizottság tagjai hitelesítik. A javítóvizsga eredményét az osztályfőnök írja be a törzskönyvbe és a bizonyítványba. Az eredményhirdetés a bizonyítvány kiosztásával történik, legkésőbb az utolsó vizsgát követő napon.

19.3.2.4 A különbözeti vizsga menete

- Különbözeti vizsga egyéni elbírálás alapján a tanév során bármikor szervezhető.

- A különbözeti vizsga lebonyolítása az osztályozó vizsga előírásai alapján történik.

19.3.2.5 Melléklet

Javító vizsgák felépítése

Tantárgy	Vizsgarész	Kiegészítő megjegyzés
Közismereti tantárgyak	írásbeli és szóbeli	matematikából csak akkor kell szóbeli vizsgát tenni, ha az írásbeli eredménye 10-29% között van
Készség tárgyak	írásbeli vagy szóbeli vagy gyakorlat	
Szakmai elméleti tárgyak	írásbeli és szóbeli	

20. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos iskolai feladatok

A Nemzeti alaptanterv értelmében a helyi tanterveknek biztosítani kell, hogy egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására.

20.1 A fogyasztóvédelmi oktatás céljai

- Fogyasztói kultúra fejlesztése
- A tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása

20.2 A fogyasztóvédelmi oktatás irányelvei

- Alapvető szükségletek kielégítéséhez való jog
- A különböző termékek és szolgáltatások közötti választás joga
- A megfontolt választáshoz szükséges tények ismerete
- Jogos kifogások tisztességes rendezése
- Egészséges környezethez, élethez való jog

20.3 A fogyasztóvédelmi nevelés tartalmi elemei

Társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakításának elősegítése

Szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése

Vállalkozási, gazdálkodási, cselekvési kompetenciák fejlesztése

Az iskolai programban a pszichológiai mozgatókra és a helyes értékrend alakítására kell hangsúlyt fektetni.

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése.

- Az állampolgári kompetenciák kialakításában kiemelt a jogait érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő fiatalok képzése.
- A társadalmi kompetenciák fejlesztésében a vállalkozási ismeretek, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggései kapnak hangsúlyt.
- Az értékek formálásában lényeges:
  - a kívánság és a szükséglet fogalmának megismertetése,
  - az egyéni és a társadalmi jogok tiszteletben tartása,
  - a természet értékeinek védelme.

- Fontos, hogy nevelőmunkánk hatására javuljon a tanulóknak a fogyasztás során
  - a tájékozódó képessége,
  - a döntési helyzet felismerése,
  - a döntésre való felkészülés.
- Ismereteket kell kapniuk a tanulóknak a piac, a marketing és a reklám szerepéről, hogy alkalmasabbakká váljanak e területen való eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.
- A középiskola befejezésekor a kritikus fogyasztói magatartás, az ökológiai fogyasztóvédelem, a környezettudatos fogyasztás, fenntartható fogyasztás, a megelőző fogyasztóvédelem fogyasztói kultúra fejlesztése eredményeként értsék ezeket a fogalmakat, és saját életükre alkalmazni tudják.

20.4 A fogyasztóvédelmi nevelés oktatás szinterei

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba beépíthetők:

- technika, - áruismeret
- matematika, - üzleti számítások
- földrajz,- eltérő fogyasztási struktúrák és szokások
- biológia, - egészséges élelmiszerek, egészséges táplálkozás
- kémia - élelmiszerbiztonság, kozmetikumok,
- történelem, társadalomismeret - EU fogyasztói jogok,
- médiaismeret - reklám

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba jól beépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak:

- Természettudományi tantárgyaknál: banki, biztosítási vagy üzemanyag fogyasztási számítások (matematika); mérés, mértékegységek, mérőeszközök (fizika); eltérő fogyasztási struktúrák és szokások (földrajz); génmódosított élelmiszerek, amíg egy élelmiszer a boltba kerül, táplálkozás kiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás (biológia); élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok, vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használata (kémia).
- Társadalomtudományi tantárgyaknál: reklámnyelv. felíratok, a reklám kommunikációs csapdái (magyar); EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet és

fogyasztóvédelem, a reklám története (történelem); a reklám képi nyelve és hatásai (médiaismeret).

- Szakmai tantárgyaknál: áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései; elektronikus kereskedelem, internetes fogyasztói veszélyforrások, telefónia.
- Tanórán kívüli tevékenységek: versenyek, vetélkedők, bemutatók.
- Iskolán kívüli helyszínek: piaci séták, üzletek, pénzintézetek látogatása.

20.5 A fogyasztóvédelmi nevelés módszerei

Készségek fejlesztésével, mint a kritikus gondolkodásmód, az egyéni és csoportos döntéshozatal, a problémamegoldás, járulhatunk hozzá döntően e nevelési terület sikeréhez.

- A tudatos fogyasztóvá nevelés gyakorlatában a szülők lehetnek a pedagógus legfontosabb segítői és viszont.
- Helyi, országos és Európai Unió szabályozások tanulmányozása.
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartások felismerése és elsajátítása).
- Érvelési technikai gyakorlatok a hatékony érdekvényesítés elsajátítására.

21. Egészségnevelési program

21.1 Az egészségnevelési tevékenység általános feladatai

- A rendelkezésre álló módszerekkel elősegíteni a tanulók és a tantestület egészségének védelmét., az egészség fejlesztését.
- Együttműködési formák kialakítása pedagógiai, egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberek, szülők és diákok között.

A gyermekek, fiatalok sok időt töltenek az iskolában, egy olyan fogékony korban, amikor jelentősen befolyásolhatók szokásaik, alakíthatók ismereteik.

Az egészségnevelés területén, az iskolának a prevencióban, a megelőzésben vannak lehetőségei.

21.2 Megelőzés

- *Primer prevenció* a betegségeket előidéző tényezők korai felismerésére és elkerülésére irányuló tevékenységek:
  - egészséges táplálkozás,

- aktív szabadidő eltöltés,
  - egészséges, biztonságos környezet kialakítása,
  - egészségkárosító magatartásformák elkerülése,
- *Másodlagos prevenció* a már meglévő betegségek és hatásainak a feltartóztatását, vagy lassítását kívánja elérni, korai felismerés révén. A szakemberhez irányítás feladatát jelenti ez az intézménynek.
- A tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése érdekében.
  - Tanulóinknak bemutatjuk, gyakoroltatjuk az egészséges életmód megőrzésére szolgáló tevékenységi és viselkedési formákat.
  - Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának tanórai és tanórán kívüli foglalkozásának feladata.

21.3 Az egészségnevelés helyzete az intézményben

Az egészségvédelem és az egészséges életmódra nevelés, mint minden oktatási intézményben, úgy a mi iskolánkban is egyik alapvetően fontos feladat. Több oka is van ennek:

- Az általános személyiségformálás fontos részének tartjuk az egészségnevelést. Folytatjuk az elmúlt években megkezdett ez irányú tevékenységünket, amelyet a korábban elfogadott pedagógiai programban határozunk meg. Erre alapozva fogalmazzuk meg a további tennivalóinkat is.
- Korunk kedvezőtlen jellemzője a család szocializációs szerepének gyengülése. A tanulóink jelentős része él olyan családban, ahol csak az egyik szülő lakik velük. A szülők részben vagy egészben áthárítják a nevelési kérdéseket az iskolára. Emiatt a nevelési-oktatási intézmények, így a mi intézményünk nevelőtestülete is érzékeli, hogy a nevelési feladatokból túl sok hárul rá.
- A pedagógusok jelentős része úgy érzi, hogy a pedagógusképző intézményekben nincs megfelelően felkészítve az egészségneveléssel összefüggő feladatok oktatására. Az iskola költségvetési helyzete miatt hiányoznak az egészségnevelési segédeszközök is.
- A tanulók gyakran tekintik úgy az egészségnevelést, mint moralizálást, vagy olyan ismeretet, amely korukból fakadóan távol áll tőlük, mert elképzelni is nehezen tudják, hogy ártó anyagoktól, helytelen táplálkozástól vagy - életmódtól betegek is lehetnek.

21.4 Egészségnevelési stratégiánk

- A korai gyermekkortól kezdve számos befolyás éri a tanulóink egészségről alkotott fogalmát, de számos hatás éri viselkedésüket, magatartásukat is. Gyakorlati értelemben az egészségi állapotot kedvezően vagy kedvezőtlenül befolyásoló szokásokat nevezzük egészségmagatartásnak. Arra törekszik intézményünk az egészségnevelés keretében, hogy a szélesen értelmezett pozitív egészségmagatartás és az értelmes, kiegyensúlyozott emberi élet összhangját alakítsuk ki a tanulóinkban.
- A szélesen értelmezett pozitív egészségmagatartás és az értelmes, kiegyensúlyozott emberi élet rokon fogalmak. Ezért van nagy jelentősége az egészségmagatartás formálásában az iskolában dolgozó pedagógusok ismereteinek és nevelési gyakorlatának.
- Az egészséget befolyásoló szokások kialakulásában nagyon fontosak a pontos ismeretek, a pozitív beállítódás és a cselekvést támogató környezeti tényezők. A kívánt cselekvés végrehajtásához belső erő is kell. Az akarat fejleszthető, de folyamatosan kell minden évfolyamon a hatékonysága érdekében különböző feladatokat teljesíteni a tanulóknak.
- A kívánt szokások kialakítására szolgáló rendszeres gyakoroltatás a családi ház és az oktatási-nevelési intézményünk összehangolt egészségnevelési tevékenységét igényeli.

21.5 Egészségnevelési tevékenységi területek

Pozitív egészségmagatartás kialakításáért a következő átfogó területekkel foglalkozunk:

- A mozgás, a táplálkozás, az élvezeti szerek és kábítószeres, valamint a gyógyszerek fogyasztásának módja, gyakorisága.
- A higiénés szokások.
- A szabadidős szokások: sport, hobbi, televízió, videó, számítógép, csavargás stb.
- A szexuális magatartás, annak kérdése, vajon szexuális életünket a biztonságra törekvés jellemzi-e.
- Az egészségmagatartás fogalmához tartozik az is, hogy biztonságosan alakítjuk-e ki környezetünket, biztonságra törekszünk-e a napi életünkben, használjuk-e azokat az eszközöket, amelyek a biztonságot növelik vagy sem.
- Egészségügyi hálózathoz, szolgáltatáshoz való viszonyunk.

21.6 Az egészségnevelés átfogó feladatai

21.6.1 Egészségnevelési feladatok

Az intézményi egészségnevelésünknek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ismeretet és ösztönzést érezzenek egy személyes, ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó egészséges életvitelhez.

Ebben a tevékenységben kiemelt szerepük van a biológia szakos pedagógusoknak az ismeretnyújtásban. Feladatuk, hogy az osztályfőnökökkel együtt megértessék az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát, konkrét tevékenységekben alakítsák ki, illetve szilárdítsák meg a helyes beállítódásokat.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola teljes pedagógiai rendszerébe, valamennyi tevékenységébe kell beépülnie. Ezek közé az alábbiak tartoznak.

- A tanulóknak legyen megfelelő ismeretük önmagukról, szervezetük felépítéséről és működéséről, egészségi állapotukról. Ennek alapvető színtere a biológia és egészségtan óra.
- Ismerjék a serdülőkorban és az ifjúkorban bennük lejátszódó élettani folyamatokat és változásokat, a testi higiénia fontosságát. Erre elsősorban a 9. évfolyamon tanulók körében koncentrálnak.
- Rendelkezzenek megfelelő ismeretekkel a leggyakoribb vírusos és bakteriális betegségek kialakulásáról, a gyógyulási folyamatokról.
- A barátság, a párkapcsolatok, a családi életre nevelés, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben kiemelt téma. Az értékek ismerete a kiindulópont a nevelőmunkában. A szülők nevelési tevékenységükben szervezett segítségre szorulnak az iskolától.
- Ezekre a részterületekre valamennyi évfolyamon figyelmet fordítunk, a korosztályoknak megfelelően eltérő tartalommal és mélységben. Ebben fontos szerepet szánunk az évente megszervezésre kerülő előadássorozatnak, amelyet szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalók tematikájából állítunk össze.
- A 9-10. évfolyamosok felvilágosítása a szexuális úton terjedő betegségekről, azok korai és késői szövődményeiről, valamint a nem kívánt terhesség megelőzéséről, a számukra javasolható különböző fogamzásgátló módszerekről összehangolt feladatot igényel a pedagógusok, az iskolaorvos, az ifjúsági védőnő és a szülész-nőgyógyász szakorvos között, iskolai szervezésben is.

- A 11. évfolyamosok körében a korábbi hagyományoknak megfelelően kerül sor az önvizsgálat módszereinek elsajátítására, amelyet az ifjúsági orvos közreműködésével szervezünk.
- A 12. évfolyamosok körében a családi életre nevelés kérdését, a csecsemőápolás alapismereteinek elsajátítását tartjuk fontosnak.
- Személyes krízishelyzetek felismerése az önismereti nevelés része, a kezelési stratégiák ismeretével együtt. Ezzel összefüggésben tudatosítjuk a személyes biztonság, a rizikóvállalás és annak határai kérdéskört.
- A szenvedélybetegségek elkerülése kiemelt fontosságú, ebben változatlanul iskolánk a prevencióra helyezi a hangsúlyt a dohányzás és alkoholfogyasztás visszaszorításában, a kábítószermentes életmódban, a kábítószerpótlók elkerülésében. Gyakran vagyunk már késésben, ezért minden pályázati lehetőséget megragadunk az egészségkárosítás visszaszorítására.
- A szenvedélybetegek felismerésében nélkülözhetetlen a tanulókkal történő személyes foglalkozásban mennyiségi és minőségi előrelépés.
- Folyamatosan kell tudatosítani a tanulóknál, elsősorban tantárgyi keretben, hogy elvileg minden kémiai anyag káros lehet, ha a normálnál nagyobb mennyiségben jut a szervezetbe. Háztartásokban mindazok a kémiai szerek veszélyesek, amelyek már kis mennyiségben a szervezetbe jutva is kiváltanak mérgezési tüneteket.
- Figyelemfelhívásnak folyamatosan kell lenni a gyógyszerek, a mosó-, tisztító-, fehérítő- és mosogatószer, légtisztítók, kozmetikumok, mérgező gyom- és kerti növények, gyomirtáshoz, rovarirtáshoz, barkácsoláshoz, járműápoláshoz használt anyagok használatával kapcsolatban Ismerjék a tanulók a mérgezések általános tüneteit.
- Tapasztalataink igazolják, hogy az elégtelen táplálkozás a fejlődés, növekedés időszakában életre szóló kihatással is járhat. Tudatosítanunk kell a tanulók körében a rendszertelen étkezés, az egyoldalú táplálkozás, divatdiéták követéséből származó veszélyeket.
- Az egészségfejlesztés szemléletének széles körű elsajátítása együttműködést kíván az iskolán kívüli egészségügyi-, prevenció- valamint civil szervezetekkel. Ebben fontos helye van a szűrővizsgálatoknak, a véradásnak, az önvizsgálati tájékoztatóknak.

- Az egészségnevelési terv megvalósításában támaszkodunk az iskolaorvossal, az ifjúsági szakvédőnővel kialakított kapcsolatra, szakmai tevékenységükre. Számítunk az ANTSZ szakembereinek felkészítő tanfolyamaira, előadásaira.

21.6.2 Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Táplálkozási ismeretek bővítése, a helyes étkezési szokások fejlesztése:

Tanulóink étkezése, a fejlődő szervezet igényei miatt, különös gondot igényelnek. Helyes táplálkozással nagyfokú javulást lehetne elérni hosszú távon az érrendszeri és a daganatos betegségek visszaszorításában. Az átlagos magyar étkezési szokások miatt magas a túlsúlyos fiatalok aránya, ez azonban gyakran vetekszik az alultápláltság kérdésével.

Figyelmet fordítunk a helyes táplálkozási ismeretekre, az ételek mennyiségére és minőségére, az elfogyasztás módjára, valamint kezdeményező lépéseket teszünk ezek helyes gyakorlati megvalósulására.

- El kell érniük, hogy tanulóink növekvő számban vegyék igénybe az iskolai étkeztetést. Ezen belül a halmozottan hátrányos helyzetűek körében szeretnénk ezt teljessé tenni.
- A diákönkormányzat és a pedagógusok felkért csoportja időközönként elemezze, hogy az iskolai étkezés étlapja mennyiben felel meg a kornak és a szakmailag elvárhatónak. Megállapításait, javaslatait rendszeresen eljuttatjuk a gazdálkodó szervezet vezetőjéhez.
- Szemléletváltás szükséges az iskolai büfé választékával kapcsolatban. Kezdeményezzük, hogy legyen lehetőségük a tanulóknak és a pedagógusoknak a korszerű étkezési szokásoknak megfelelő reggelit, tízórait venni. Bővüljön a gyümölcs, joghurt, kefir, barnalisztből készült péksütemény, a rostos és szűrt gyümölcslevek választéka.
- Kezdeményezzük, hogy osztályfőnöki órákon dietetikus tartson felvilágosító órákat, esetleg kóstolókkal, mintaétrend bemutatásával.
- A nevelőtestület vállalkozó tagjainak közreműködésével, az alapítványok támogatásával évente szervezünk az egészséges táplálkozás bemutatására szolgáló bemutató programokat az érdeklődő tanulóknak.
- A szülői közösség – téma iránt elkötelezett – tagjainak aktivitására is számítunk, a programok lebonyolításában.

21.7 Mindennapos testmozgás

Az iskolaorvosi szűrővizsgálatok visszajelzéseiből tudjuk, hogy tanulóink közel felénél diagnosztizálható valamilyen tartási rendellenesség, gerincferdülés, statikai lábbetegség. Az elváltozások gyakorisága nem igazolja a testnevelési órák hatékonyságát. Célunk, hogy a tanulóinknak életelemévé váljon a mozgás, mert ez egészséges fejlődésük elengedhetetlen feltétele. Az iskolai testnevelés, és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszhető.

A Köznevelési törvény 27. § alapján azon osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik felmenő rendszerben a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében szervezzük meg, melyből három óra kötelező tanórai testnevelés óra, kettő óra pedig kötelezően választható délutáni sportfoglalkozás keretében való sportolás.

A délutáni sportfoglalkozáson való részvétel kiváltható, ha a tanuló valamely sportegyesület tagjaként vagy amatőr sportolói szerződéssel versenyszerűen sporttevékenységet folytat, rendelkezik az adott tanévre érvényes versenyengedéllyel és erről a sportszervezete igazolást állít ki.

A speciális szakiskolában a Köznevelési tv. szerinti mindennapos testnevelést a nevelés-oktatás kilencedik évfolyamán 2012. szeptember 1-jétől kezdődően felmenő rendszerben megszervezzük. A többi évfolyamon a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény szerinti mindennapos testmozgást kifutó rendszerben tovább működtetjük.

A testnevelés tantárgy tananyagát, követelményét nem változtatjuk meg, csak az egyes témakörök gyakorlására szánt időt növeljük meg.

- A testnevelő tanárok az eddigi gyakorlaton és motiváción változtatva legyenek a mindennapos testmozgás elméleti és gyakorlati megalapozói. A lehetőségeknek és az elvárásoknak megfelelően bővüljön a mozgáslehetőség.
- A testnevelő tanárok ismerik a gerinctartást javító programokat. Az óra eleji bemelegítés kiválóan alkalmas a testtartást javító gyakorlatok elvégzésére, amire minden alkalommal figyelmet fordítunk. Az iskolai tantermek folyamatos megújítása korszerű bútorokkal segíti a helyes testtartás kialakítását és megőrzését.
- A mozgás természetes igénnyé alakításban elengedhetetlen, hogy tanulókat a testnevelés órán sikerélmények ériék, a mozgást örömmel végezzék, aminek érdekében a testnevelés órák tartalmi megújítása is szükséges.

- Minden testnevelési órán és minden egyéb testmozgási alkalommal történjen keringési- és légző-rendszer megfelelő terhelése.
- A testnevelés és a sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesüljenek hatékonyabban a teljes testmozgási programban. Olyan életminőség-sportokkal is megismertetjük a tanulókat, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében.
- Fejleszteni szükséges a testnevelés tárgyi feltételeit, sportpálya korszerűsítéssel, tornacsarnok tervbevitelével, az öltözői és vizesblokk felújításával.
- Évente felmérést kell végezni a tanulók körében a fizikai állóképesség, a fittség megállapítására. Az ebből eredő következtetéseket beépítjük a testnevelési órák tanmenetébe, a tömegsport foglalkozások tervezésébe.

21.8 A tanulók fizikai állapotának mérése

A Nkt. értelmében a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket be kell építeni a helyi tantervbe. Az új szabályozás lehetőséget ad arra, hogy a korábban alkalmazott módszerek szerint folytatódjon a tanulók fizikai állapotának mérése.

Iskolánk a HUNGAROFIT mérési tesztet alkalmazza A tanév elején és végén a tanulók általános fizikai teherbíró képességének minősítéséhez az aerob kapacitás és az általános testi erő mérésére összeállított motorikus próbákon elért teljesítményt mérjük és pontérték alapján értékeljük.

A teszt értékei:

- A diákok fizikai állapotáról a felmérő tanár azonnal értékelhető adatokat kap.
- Az adatokból a tanár következtethet arra, hogy a diákok milyen képességeit kell a tanév során kiemelten fejleszteni.
- Az őszi és tavaszi felmérés eredményeit összehasonlítva lemérhető a diákok fizikai állapotában bekövetkezett változások.
- Az évente végzett felmérések korrekt képet adnak a diákok fejlődésének folyamatáról, valamint összehasonlíthatók az azonos évfolyamok több éven keresztül.

A tesztek eredményeit számítógépes programmal végezzük. Fontosnak tartjuk a mérési eredmények összevetését az országosan feldolgozott adatokkal.

A testnevelő tanárok által elvégzendő feladatok:

- Egészség minőség-ellenőrzés
  - a fizikai állapot mérése, értékelése.
- Egységes minőségbiztosítás
  - a hiányosságok feltárása, illetve ezen képességek szerinti differenciált terheléssel történő felszámolása
  - rendszeres testedzési lehetőség biztosítása.
- Folyamatos visszacsatolás
  - a rendszeres testedzés hatásának elemzése
  - az elért változás nyomon követésének biztosítása a tanár, a diák és a szülő számára egyaránt.

A fizikai állapot mérése nem cél, hanem diagnosztizáló eszköz, kiindulópont a terhelhetőség és egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek fokozatos fejlesztéséhez, az egyénre szabott edzésterv elkészítéséhez.

A vizsgálatot minden olyan egészséges tanuló elvégezheti, aki az iskolai testnevelés alól nem kap teljes felmentést. A könnyített- és gyógy-testnevelésre utalt tanulók általános izomerejének minősítésére csak – szakorvosi vélemény alapján – az orvos által nem tiltott motorikus próbákon elért teljesítmények alapján végezhető el.

A tanulók egészséges életvitelének alakításához, formálásához hasznos információkat nyújtanak a kiegészítő mérések, adatok (testsúly, magasság, mozgékonyág mérése).

Az általános testi erő, erő-állóképesség mérése

- Az alsó végtag dinamikus erejének mérése: helyből távolugrás.
- A kar-, a törzs-, a lábizmok együttes dinamikus erejének mérése: fekvőtámaszban karhajlítás és –nyújtás folyamatosan, kifáradásig.
- A váll- és törzsizmok dinamikus erejének mérése: tömött labdával dobás két kézzel, a fej fölött hátra.
- A hátizmok erő-állóképességének mérése: hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig.
- A hasizmok erő-állóképességének mérése: hanyattfekvésből felülés és visszaereszkedés folyamatosan, kifáradásig.

Az aerob állóképesség mérése - Cooper-teszt

21.9 Személyiségfejlesztés az egészségnevelés tükrében

A társadalomban egyre nagyobb számban megjelenő alternatív örömszerzési forma: a dohányzás, alkohol és drogfogyasztásból adódó problémák mindannak a következményei, hogy a teljes egészségi állapothoz fontos mentális egészségre, annak fejlődésére az elvártnál kevesebb figyelmet fordított a társadalom valamennyi intézménye. Iskolán belüli erőfeszítéseink nem hoztak látványos eredményt. Emiatt ezt a következő években kiemelt feladatnak tekintjük.

- Osztályfőnöki órákon a 9-12. évfolyamokra megtervezett személyiségfejlesztő programok keretében megvalósítjuk, hogy a tanulók objektíven fel tudják mérni saját egészségi állapotukat, ismerjék az egészségkárosító tényezőket, azok veszélyeit.
- Programokat szervezünk, ahol a tanulók alkalmazhatják a megtanult ismereteket, konkrétan tehetnek az egészségért. Ezek hatékonyságát növeljük pedagógusok vagy neves helyi ismert személyek részvételével, amelyben támaszkodunk a szakmai szervezetek javaslataira, és konkrét gyakorlati munkájára.

22. Környezeti nevelés

22.1 Környezeti nevelési program

Az intézményi környezeti nevelési programok akkor szolgálják a diákok érdekeit, ha a közoktatási stratégiai célok elérésével összhangban vannak.

Az élethosszig tartó tanulás kulcskompetenciák fejlesztése révén:

- A környezeti nevelés lehetővé teszi, hogy életközeli helyzetekben gyakorolják a tanulók az adatgyűjtést, elemzést, szóbeli információszerzést, kommunikációt, értő olvasást.
- Oktatási esélyegyenlőtlenségek mérséklésére is szolgál.
- A hagyományostól eltérő óravezetések aktivizálásra, érvényesülésre, fejlesztésre, differenciálásra adnak módot úgy, hogy a diákokat gyors sikerekhez juttatja.
- Szolgálja az oktatás minőségének a fejlesztését, a tanítás tanulás folyamatának módszertani megújulását.
- Pedagógusok szakmai fejlődését is támogatja, hisz a gazdaság dinamikusan fejlődő területe a környezetvédelem.

- Információs, kommunikációs technikák alkalmazását teszi lehetővé és a tárgyi feltételek javítását.

A környezeti nevelési program szakképző iskolákban a szakmai tantárgyak ismeretanyagába beépülve (anyag-és gyártásismeret) és önálló tantárgyként is megjelenik (környezet- és munkavédelem).

A környezeti nevelés az intézmény minden pedagógusának tanórán és tanítási órán kívül is feladata.

Az éves munkatervben az adott évre, időszakra meg kell fogalmazni:

- a környezeti nevelési célokat,
- a környezeti nevelés tartalmait,
- a tevékenységeket, időkeretet, és tanulásszervezési formákat.

A környezeti nevelési programban a Nkt.-ben foglaltakat figyelembe kell venni. A tanulóknak az ingyenes programokban a részvétel kötelező, a nem ingyenesben önkéntes.

A környezeti nevelési program részletes kimunkálása, s a mindennapi testedzés feladatai, a drogkoordinációs feladatok az intézményi egészségnevelési programban vannak részletesen.

22.2 A környezeti szemléletű gondolkodás szükségessége

Intézményünkben a természeti, környezeti, globális nevelés a kozmoszról, az egészről szól. Vagyis a természetről, benne az élő szerves létről és az élettelen szervesetlen létről. Ezen belül megismertetjük a tanulókkal:

- Hogyan keletkezett a világ, az Univerzum, a Naprendszer, a Nap, a bolygók, a Föld.
- Az ember társadalmi létével összefüggésben a gazdaság, a kultúra, a politika összefüggéseit, vagyis az ember társadalmi létét.
- Milyen a belső és külső világunk kapcsolata. Az életöröm és a természet szépségeinek felismerését.
- A természet és a társadalom működésének a törvényszerűségeit.

A műveltségi területek, a szakmai tantárgyak, valamint a kultúra különböző területeinek együttesével az egészre, vagyis valamennyi tanulóra hat.

- Ezen belül nevelőmunkánk kiemelt területe a természet, a társadalom, a család összefüggésének, összekapcsolódásának, egymásra épülésének és egymásra hatásának megismertetése.
- Tanulják meg tanulóink a legfontosabb természeti tényezőket, valamint az egész Földet átfogó folyamatokat a természetben és a társadalomban egyaránt.
- A nevelésünk érzelmre, értelemre, képzeletre és cselekvésre egyaránt hatással van. Építünk a családból hozott értékekre, a civil társadalom helyi szerveivel, az állami intézményekkel kialakított és fejlesztendő kapcsolatokra.
- Feladatunk, hogy a tanulóink tudják rangsorolni a műveltségterületeket a környezeti értékek érvényesíthetősége szempontjából.

Nevelőmunkánk ez irányú alapvető célja: a természet tiszteletének, a környezettudatos *magatartásnak* a kialakítása, a környezetért felelős életvitel elősegítése. Olyan magatartás birtokába juttatni tanulóinkat, hogy mindennapi életüket testi, lelki, szellemi harmóniában valósíthassák meg a természettel, a társadalommal, mindezt iskolatársaikkal, családjukkal, a későbbiekben munkatársaikkal, más emberekkel összhangban.

22.3 Környezeti nevelési stratégiánk

Stratégiánk legfontosabb alapelve, hogy a környezet is, a nevelés is minden egyes embert érint. Környezet alatt komplex módon a természeti, mesterséges és társadalmi környezetet értjük. Ezek –és az ezekkel kapcsolatos kérdések – egymástól elválaszthatatlanok. *Környezeti nevelésünk célja tudatformálás* – a társadalmi környezet olyan javítása, amely nélkül nem képzelhető el a másik kettőben érdemi változás, nem létezhet fenntartható élet. Ennek megvalósításában fontos eszköz, hogy bekapcsolódott iskolánk a *Környezettudatos Iskolai Hálózatba*. Ennek keretében tapasztalatcserék, módszertani anyagok, gazdálkodó szervezeteknél helyszíni tájékozódások is hozzájárulnak a tudatosság és magatartás hatékonyabb formálásához.

A fenntartható fejlődés olyan gondolkodásmód kialakítását igényli a nevelőtestület minden tagjától – mert a maga területén mindenki a környezeti nevelés szereplője -, amely képes a világ kihívásait rendszerben szemlélni. Egyúttal választ is adni úgy, hogy nem szül újabb ellentéteket az ember és a természet között. A fenntartható fejlődés a nevelőmunkában is új fogalom. Ebben a fenntartható és a fejlődés szavak nem külön-külön, hanem csak együtt értelmezhetők. A fogalom nem jelent mást, mint olyan fejlődést, amely mindig elegendő forrást hagy a jövő nemzedékek életfeltételeinek kielégítésére, életminőségének jobbítására.

Intézményünkben arra törekszünk, hogy a környezeti nevelés kiterjedjen egyrészt a természet rendszerszemléletű és a fenntarthatóság szempontjait is magába foglaló tanulmányozására, tehát *ismeretátadásra*. Másrészt az emberi együttélés, illetve az ember-természet kapcsolatának bemutatására, értelmezésére, Megértetni és elfogadtatni tanulóinkkal, hogy ez a kapcsolat nem a természet feletti uralmat jelenti, hanem a *felelősséget világunk épségének és szépségének megőrzéséért*.

Környezeti nevelésünkben ötvöződik az ökológia és a humánökológia, mert meggyőződésünk, hogy csak az *ember biológiai és társas-társadalmi természetének sajátosságaira építve formálható az értékrend és az erkölcs, alakíthatók az életviteli értékek*.

Szükségesnek tartjuk a *tantárgyak közötti integráció* jelentőségét, ebben *építünk a fogalmi alapokra, és jól működő módszereket alkalmazunk*, építve minden pedagógus összehangolt és kreatív tevékenységére. A környezeti nevelés tehát fontos a közoktatás modernizációjában, a tananyag tartalmi fejlesztése, a hatékony tanulási-tanítási módszerek elterjesztése és a jövőre irányuló nevelési törekvések révén.

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos felnőtté váljanak a tanulóink. Ennek érdekében kialakítjuk szemléletünkben és cselekedeteinkben:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt;
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt;
- a természetes és mesterséges környezet értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és érte történő tenni akarást;
- természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését;
- a rendszerszemléletet;
- a tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését;
- egészséges környezetben egészséges életmód igényét, és elsajátítani az ehhez vezető technikákat, módszereket.

22.4 Környezeti nevelés a közismereti tantárgyakban

Az iskolai nevelő-oktató munka nem szorítkozik ugyan a tantárgyak óráira, de a feladat zömét mégiscsak ezek között a keretek között valósítjuk meg. Nem kerülhetjük meg tehát a tantárgyakat és a tanórákat. Környezeti nevelés minden tantárgyban benne lévő ismeretre épít. Rész tudásokat kell összeépíteni egészszé.

- Kétségbevonhatatlan a természettudományi tárgyaknak igen nagy a felelőssége, hiszen a természetre vonatkozó kultúra a környezeti nevelés egyik pillére.
- A társadalomtudományi tárgyak feladata, hogy a társadalomszerveződés, valamint az emberi viselkedés és kultúra irányából közelítsék meg a kérdést. A környezeti válság megoldása nem képzelhető el a jelenlegi társadalmi viszonyok meghaladása nélkül. A korábbi döntések elemzése segíti a jelenben való eligazodást, növeli a jövő iránti felelősséget. Ezek a tantárgyak tehát útmutatást és gyakorlatot adhatnak a környezeti gondok felismeréséhez és megoldásához, a közügyekben való részvételhez.
- Az emberismereti, humán tantárgyak feladatai közé tartozik az is, hogy bemutassák a fogyasztói modell helyett javasolt utakat, a környezeti válság megoldásához szükséges világgépet és erkölcsi értékrendet, valamint a rendelkezésünkre álló – és szükséges - gazdasági és jogi eszközöket.
- A művészeti tárgyak megkülönböztetetten alkalmasak a környezeti kérdéskör érzelmi megközelítésére, keretet adnak a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek átéléséhez, az „érintetlen” természettel vagy a leromlott környezettel kapcsolatos érzések művészi megfogalmazásához. Ezen túl a természet és a kultúra szoros kapcsolatának bemutatásához, a mítoszokban, jelképekben rögzített ökológiai tudás közvetítéséhez. Ezek a tantárgyak hatásosan tudják felhívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, kulturális örökségünk megőrzésének fontosságára.
- A testnevelés tantárgy a környezet és az egészség szoros kapcsolatának megérettetésével, megértetésével, az igények kialakításával teheti a legtöbbet.
- A különböző tantárgyak vonatkozásában általános tennivalóink:
  - Szorgalmazni kell, hogy minden pedagógus tekintse feladatának a környezeti nevelést. Erősíteni kell azt a szemléletet, hogy a környezeti nevelés csak részben természettudomány, emellett és elsősorban látás- és gondolkodásmód.
  - Valamennyi tantárgyba kerüljenek be a szükséges környezeti nevelési ismeretek, készségek, értékek, fejlesztési követelmények.
  - Humán tantárgyak pályázatain, tanulmányi versenyein is jelenjenek meg a környezeti nevelési szempontok.
  - Komplex megközelítés érdekében erősíteni kell a hagyományos tantárgyak

együtműködését.

- Munkaközösségek állítsanak össze környezeti nevelést elősegítő programajánlatot az egyes tantárgyakra vonatkozóan.
- Helyi értékek feltárása.
- Bács-Kiskun megye természeti környezetének: földtanának, földrajzi helyzetének, vízrajzának, növény és állatvilágának, leggyakoribb társulásainak ismerete.
- A régió társadalmi helyzetén belül megismerjék tanulóink a település történetét, népességét, foglalkozási megoszlását.
- Legyen ismeretük a település gazdaságáról, iparáról, kézműiparáról, mezőgazdaságáról régen és most. Ismerjék a gazdaság és a természeti adottságok összhangját.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezzenek a régió kultúrájáról.
- Tájékozottak legyenek pártokról, állami és társadalmi szervezetekről.

22.5 Környezeti nevelés a szakmai tantárgyakban

A környezeti nevelés a szakképzésben azért is különösen fontos, mert a gazdaság különböző területein a termelőmunkát az ebből a rendszerből kikerülők végzik majd, így a környezetterhelés mértéke hatványozottan rajtuk múlik.

Pedagógiai célként, illetve feladatként kitűzhetjük olyan képességek és azok kialakulásának elősegítését a tanulóinkban, amelyek szükségesek az emberek, kultúrájuk és környezetük közötti kölcsönkapcsolatok megértéséhez, a környezetorientált magatartás, felelősségteljes cselekvési készség fejlesztéséhez.

22.5.1 Az alapképzés órakeretében megvalósítandó feladatok

- Az általános és egységes célok mellett, amelyet a „Munka- és környezetvédelem” tantárgy biztosít, árnyaltan, a szakképzési részterületek sajátosságait figyelembe véve kell a célokat és feladatokat kijelölni.
- A célok elérése érdekében minden oktatott tantárgy keretében kell hozzájárulni a környezeti nevelés átfogó és részterületeihez.
- A szemléletformáló, alapozó környezeti ismeretek vonatkozásában minden szakmacsoport tekintse feladatának a környezetbarát szemlélet alakítását. Az értékrendszer és magatartás csak ismereti háttérrel oldható meg.

- A szakmai tantárgyak keretein belül lehetőség van a technika, a technológia és környezet kapcsolatának bemutatására. Ezen belül hangsúlyt fordítunk a környezetbarát anyagok, gépek megismertetésére, azok megfelelő módon történő gyakorlati felhasználására.
- Tanulóiban tudatosítjuk a megújuló és meg nem újuló energiaforrásokat, azok környezeti hatásait. Tudatosítjuk, hogy az egyén energiafelhasználásának a kultúrája mennyire hat a környezetre.
- Általánosan elfogadott magatartássá tesszük, hogy a negatív környezeti hatású eljárások – bármely szakterületről legyen is szó – szakmai szempontból sem elfogadhatóak.
- Az emberi tevékenység velejárója a környezetet és élővilágát veszélyeztető hulladék. Megismertetjük a tanulókat a választott szakmájukkal kapcsolatos veszélyes hulladékok fajtáit, környezetkárosító hatását, de kezelésük és ártalmatlanításuk módját is.

22.5.2 Az alapképzésen kívüli környezeti nevelési feladatok

Az intézmény és közvetlen környezete, mint munkahelyünk tekintetében törekszünk a környezetbarát iskola megteremtésére, hogy jellemző legyen a tisztaság és a zöld területek védelme és karbantartása. Ennek érdekében sokféle teendőtől választhatnak osztályközösségek, egyének.

- A szelektív hulladékgyűjtés kialakítása, megszervezése, gazdasági előnyének tudatosítása.
- Pályázatok, kiállítás-rendezés, kérdőíves felmérés, környezetvédelmi jeles napokról megemlékezés, iskolazöldítés, Zöld Nap, Zöld Hét.
- Látogatások: szemétkelőlőben, szennyvízkezelőnél, nemzeti parkban, botanikus kertben, vadas-parkban.

23. A középiskolai oktatás kiterjesztése, átalakulása

A közoktatás fejlesztésének legnagyobb feladata a középiskolai oktatás kiterjesztése. Ez közvetlenül érinti az intézményünket.

Az alsó-középfokú oktatáson belül biztosítjuk az átjárhatóságot. Az oktatás alapvető követelményei azonosak. Ezzel együtt nem tekinthetünk el a tagintézményeinkbe felvett tanulók felkészültségét és tanulási képességét figyelembe vevő differenciált oktatástól. Az adaptált tantervek alapján megvalósuló tantervi programok közötti eltérések a képzési szint

lezárásához közeledve fognak növekedni. Differenciált oktatással segítjük a tanulásban lemaradók felzárkózását.

A középiskola záró szakaszában lehetővé tesszük, hogy a tanulók pályaválasztási szándékuknak megfelelően a nyújtott programválasztékból merítsenek felsőfokú továbbtanulásuk elősegítéséhez. Egyúttal biztosítjuk a munkába állás feltételeihez a megfelelő képzést.

23.1 Tantárgyi struktúra, órakeret, óratervek

A tantárgy- és órafelosztás, a közismereti tantárgyak tantervei és a különböző szakmacsoportok szakmai programjai a tagintézmények Helyi tanterveiben találhatóak.

23.1.1 Szakiskolai oktatás

Előrehozott szakképzés

Az előrehozott szakiskolai szakképzésben, a képzési idő 3 év, amelyből kb. 1/3-ad részt az általános műveltséget megalapozó pedagógiai szakasz követelményeire épülő, a szakképzés gyakorlásához szükséges elméleti és gyakorlati tudáselemek átadására fordítunk. A képzés 2/3-ad részében szakképzés történik. Az 1/9. évfolyamon a gyakorlati képzés iskolai tanműhelyben, a későbbiekben gazdálkodó szervezetnél tanulószerveződéssel is történhet. Az előrehozott szakképzésben végzetek részére nincs mód arra, hogy szakiskola 9, 10. évfolyamán vagy szakközépiskolában beszámítással folytathassák tanulmányaikat.

A közismereti tantárgyakat a kerettanterv ajánlásainak megfelelően a valós világ jelenségeinek bonyolultsága felől közelítjük a feldolgozandó témát és a tudományterületek csak eszközök a jelenségek megértéséhez. A kompetencia területek témakörei, témái a valóság problémáit és ezek felismeréséhez, megértéséhez, kezeléséhez szükséges tudásokat, képességeket is a mindennapi élet kontextusába helyezzük, ezzel kiemelve a társadalmilag releváns, alkalmazható tudás fontosságát. Vagyis a feldolgozásra kiválasztott tartalmakat és a tanulásszervezés eljárásait egyaránt alárendeljük az adott kulcskompetencia és az azon belül kiemelt kompetenciák fejlesztésének.

Ennek megfelelően a közismereti tantárgyak tanulói teljesítmények értékelésére csak a „kiválóan megfelelt” és a „megfelelt” minősítéseket alkalmazzuk. Ha a tanuló hiányzásai miatt (a Házirendben szabályozott módon) nem értékelhető, akkor az „értékelhetetlen” minősítést kapja, ami évfolyamisméltléssel jár.

A képzés szakmai tananyagait az SZVK-re alapozva a kiadott Központi Programok alapján határoztuk meg. A bizonyítványokba a tananyagegységek kerülnek, értékelésükre a szokásos ötjegyű skálát alkalmazzuk.

Duális szakképzés

A duális szakiskolai szakképzésben, a képzési idő 3 év, amelyből a képzési idő 33%-át az általános műveltséget megalapozó civilizációs ismeretek (anyanyelvi, természettudományos, történelem-szociális-állampolgári, tanulási, művészeti, matematikai, idegen-nyelvi és digitális kompetenciafejlesztés) átadására fordítunk. A képzési idő 66%-a részében szakképzés történik. Az 1/9. évfolyamon a gyakorlati képzés iskolai tanműhelyben és szervezett külső (vállalati) tanműhelyekben tanulószereződéssel egyaránt megvalósítható, a későbbiekben (2/10. és 3/11. évfolyamok) gazdálkodó szervezetnél tanulószereződéssel történhet. A duális szakképzésben végzettek esetében nincs mód arra, hogy szakközépiskolában beszámítással folytathassák tanulmányaikat.

A közismereti témaköröket a kerettantervi ajánlásnak megfelelően a társadalmak valós jelenségeinek bonyolultsága felől közelítjük és a tudományterületek csak eszközök a jelenségek megértéséhez. A kompetencia területek témaköreit, témáit, a valóság problémáit és ezek felismeréséhez, megértéséhez, kezeléséhez szükséges tudásokat, képességeket is a mindennapi élet kontextusába helyezzük, ezzel kiemelve a társadalmilag releváns, alkalmazható tudás fontosságát. Vagyis a feldolgozásra kiválasztott tartalmakat és a tanulásszervezés eljárásait egyaránt alárendeljük az adott kulcskompetencia és az azon belül kiemelt kompetenciák fejlesztésének.

Az általános műveltséget megalapozó civilizációs ismeretek témaköreiből a tanulói teljesítmények értékelése az ötjegyű skála értékeivel (1-2-3-4-5) történik.

A képzéseink szakmai tananyagait az Szakmai és Vizsgakövetelményekre (SZVK) alapozva, a kiadott Központi Szakmai Kerettantervek alapján határoztuk meg. A bizonyítványokba a tananyagegységekhez kapcsolt tantárgyak kerülnek, értékelésükre a szokásos ötjegyű skálát alkalmazzuk.

23.1.1.1 „Korszerű képzési struktúra stabilizálása a KEMU Szakképző Iskola Kandó Kálmán Intézményegységében” című TÁMOP-2.2.5.A-12/1 projekt

A Kandó tagintézmény 2012. szeptemberében sikeresen pályázott a „Szakképző intézmények felkészülésének támogatása a rövidebb képzési idejű szakképzés bevezetésére” projektre.

Iskolánk céljai között régóta szerepel, hogy a szakképzésünk megfeleljen a munkaerő piaci igényeknek. Célunk, hogy minél jobban ki tudjuk szolgálni térségünk jelentős gazdasági szereplőit.

Az oktatott műszaki szakmacsoportjainkban tanműhelyeink megfelelnek az oktatás, vizsgáztatás követelményeinek. Természetesen időközben törekedtünk az új kapcsolatok kialakítására, elmondhatjuk, hogy minden oktatott műszaki szakmacsoportban van vállalati kapcsolatunk. A vállaltok többségében rendelkezésre áll tanműhely is. A gyakorlati alapképzést az 1/9-es évfolyamon iskolai tanműhelyekben oldjuk meg. Az új törvényi szabályozásnak megfelelően a mechatronikus karbantartók és a szerszámkészítők már az 1/9-es évfolyamtól tanuló szerződés alapján a Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. tanműhelyében kapják a gyakorlati képzést.

A projekt keretében vállaltuk, hogy a duális szakképzésben már a 2012/2013-as tanévben bevezetjük az új OKJ szerinti, korszerűsített tartalommal bíró SZVK-k alapján a szakképzést.

Az következő táblázat a pályázattal érintett projektbe bevont szakképesítéseket és a tanulók 2012. szeptemberi létszámadatait mutatja.

Szakmacsoport	Szakképesítés száma:	Szakképesítés megnevezése:	Létszám
Gépészet	34 521 03	Gépi forgácsoló	13
	34 521 06	Hegesztő	39
	34 521 10	Szerszámkészítő	18
Elektrotechnika-elektronika	34 523 01	Mechatronikus karbantartó	31
	34 522 04	Villanyszerelő	13
Könnyűipar	34 542 06	Női szabó	27
Faipar	34 543 02	Asztalos	33
Összesen:			174 fő

Pályázatunknak a „Korszerű képzési struktúra stabilizálása a KEMU Szakképző Iskola Kandó Kálmán Intézményegységében” címet adtuk. Jelezve ezzel, hogy a duális képzés bevezetésének érdekében már tettünk lépéseket.

A projektben tervezett tevékenységek közül a legfontosabb a szakképzési tantervi ajánlások és a szakiskolai közismereti program iskolai adaptációja. A feladatok közül kiemelkedő helyen a közismereti tanárok felkészülése, felkészítése szerepel. Megoldást kell találni arra, hogy hogyan lehet a csökkentett közismereti óraszám mellett szakmai tantárgyi integrációval és módszertani váltással biztosítani a tanulók azon kompetencia szintjét, amely biztosítja a szakmatanulást. Ennek a kiemelt, megoldásra váró feladatnak a súlya magyarázza azt, hogy a megvalósítók között szép számmal vannak közismereti tanárok.

A szakiskolai képzésbe érkező tanulók alulmotiváltsága, a tanórákon mutatott passzív magatartása szükségessé teszi új módszerek bevezetését. A projektben nagy hangsúlyt fektetünk a módszertani változtatásra. A közismereti órákon kooperatív és projekt módszerek alkalmazásával kell erősíteni a tanulók motivációját. Ezért fontos tevékenység a jó gyakorlatok munkaközösségeken, tantestületen belüli terjesztése, belső továbbképzésekkel, gyakornok pedagógusok mentorálásával.

A megszerzett ismereteket, tapasztalatokat partnereinknek is átadjuk. Partnereink a gyakorlati helyet biztosító vállalkozások, illetve más szakképzési intézmények.

A szakmai megvalósításhoz 12 munkacsoport hoztunk létre. 7 munkacsoport a 7 szakképesítéshez kötődik, 5 munkacsoport főleg közismeretes tanárokból áll.

A szakmai munkacsoportok a hegesztő 3 fővel, gépi forgácsoló 3 fővel, szerszámkészítő 2 fővel, mechatronikus karbantartó 3 fővel, villanszerelő 3 fővel, női szabó 5 fővel, asztalos 6 fővel szakképesítésekhez kapcsolódóan alakul meg.

A közismereti munkacsoportok közül kettő a természetismeret munkacsoport 3 és 4 fővel, matematika, fizika, biológia, földrajz, informatika, testnevelés szakos kollégák alkotják. A másik közismereti csoportot humán szakosok 5 fővel, magyar kommunikáció, társadalom ismeret tanárok alkotják. A harmadik csoport 6 fővel az idegen nyelvi kommunikáció tanáraiból áll. Az osztályfőnöki, osztályközösség építő munkacsoport lesz 5 fővel.

A munkacsoportok feladata a szakmai dokumentációk elkészítése, olyan módon hogy vegyék figyelembe a tanulók előképzettségét, a szakmai tantervi ajánlásokat, a szakiskolai közismereti program ajánlásait és az iskolai lehetőségeket. A munka során szeretnénk kihasználni azt az előnyt, amit évről-évre az OKM eredményei mutatnak, miszerint tanulóink eredménye jobb az elvárt értéknél, vagyis jelentős az iskolai hozzáadott érték.

A projektől várt eredmények:

A végzett tanulók munkaerő piaci értéke a képzés átalakítása révén nő. Az iskola a képzési tartalmak aktualizálásával versenyképesebb tudást ad, amit a gazdaság igényeihez alakít a duális képző partnerei révén.

Megerősödik az iskola és a gyakorlati oktatást végző gazdálkodók kapcsolata, rendszeressé válik a szakmai elméleti és gyakorlati tananyagok összehangolása.

A humán erőforrás fejlesztés eszköze is ez a projekt, hiszen a szakmai megvalósítók egymásra vannak utalva feladataik elvégzése közben, megismerik egymás munkáját. Javul a belső kommunikáció. A szervezet ezáltal erősödik, összehangoltabb lesz.

Korszerű pedagógiai módszerek kerülnek bevezetésre, ennek érdekében pedagógusok továbbképzése történik. Az új módszerek alkalmazásával növelhető a tanulók motiváltsága, tanórai aktivitása.

Összességében elmondhatjuk, hogy a projekt megvalósításával szakiskolai képzéseink eredményessége és hatékonysága nő, tagintézményünk megújul, tanáraink újabb oktatási módszerekkel gyarapodnak, végzett tanulóink értékesebbek lesznek a munkaerő piacon.

23.1.2 Szakközépiskolai oktatás

Közismereti tantárgyak

A szakközépiskolai közismereti oktatást az eltérő szakmacsoportokban csaknem azonos szerkezettel és tartalommal tervezzük megvalósítani. Kiemelt figyelmet kívánunk fordítani a nyelvoktatásra, ezért annak óraszámát a 4 évfolyamon megnöveljük. A matematika óraszámát a 11.-12., a történelem óraszámát a 11. évfolyamon növeljük, ezzel is segíteni kívánjuk a sikeres érettségi vizsgát.

A természettudományos - fizika-kémia-biológia-földrajz-informatika - tantárgyak közül az informatika óraszámát a 9. évfolyamon, a fizika óraszámát a 9. és a 10. évfolyamon növeljük. Ezen tantárgyak: biológia, fizika, földrajz, informatika, valamint a szakmai alapozó tantárgyak, művészettörténet közül fog kikerülni döntően a szabadon választott érettségi tantárgy, melyre a 11.-12. évfolyamon a kötelező 2-2 órán felül további 1-1 órát biztosítunk.

A közismereti tantárgyaknál átvesszük a kerettantervi szabályozást, helyi tantervet nem készítünk. Ott, ahol óratervünk a kerettantervhez képest megnövelt óraszámot tartalmaz, azt a tanultak elmélyítésére használjuk fel. Tapasztalatunk szerint a szakközépiskolánkba felvett tanulók képessége az utóbbi időben csökkenő tendenciát mutat. Demográfiai tényezők mellett ennek oka lehet az is, hogy mind nagyobb arányban kívánnak érettségit szerezni. Ezért indokolt a gyakorlással történő tananyag-elmélyítés.

Szakközépiskolai szakmai orientáció és szakmai alapozás

Szakközépiskolánkban műszaki szakterületen a gépészeti, elektronikai-elektrotechnikai, informatika, mechatronikai faipari és ruhaipari szakmacsoportokban folyik képzés. A 9.-10. osztályos szakmai orientációs és a 11.-12. osztályos szakmai alapozó képzés óraszámait megnöveltük (ld. helyi szakmai program). Az elméleti és a gyakorlati tantárgyak kerettantervi minimumát megemeltük a szakmacsoportba tartozó érettségi utáni szakképesítés SZVK-ben megkövetelt szakmai minimumra, azért, hogy a tanulók élhessenek a szakmai ismereteik beszámításának lehetőségével. A 2 éves szakképzés ideje ezzel a beszámítással 1 évesre csökken. A tanulók a sikeres érettségi vizsga után a beszámítással élve a 2/14. évfolyamon folytathatják tanulmányaikat. A műszaki szakterületen a szakképző évfolyamra való felvételkor előnyt élveznek azok a tanulók, akik szakmai alapozó tantárgyból tettek sikeres érettségi vizsgát.

A szakközépiskolára vonatkozó óraterveket és helyi tanterveket pedagógiai programunkhoz mellékeljük. Az óratervek tartalmazzák a tervezett csoportbontásokat és a szabadon felhasználható órákat. A köznevelési törvény biztosította órakeretből az óratervekben fel nem használt óramennyiségből biztosítjuk a tanórán kívüli sport- és szakköri foglalkozásokat, tehetséggondozást, konzultációt, továbbá a felzárkóztatást.

Művészeti szakközépiskola

Iskolánk képző- és iparművészeti tagozatán párhuzamos oktatás keretében folyik a képzés.

A tanulók az első évben, a 9. évfolyamon alapképzésben részesülnek. A közismereti tantárgyakon kívül magas óraszámú tanulás mellett művészettörténetet, ábrázoló geometriát, betűírást, képzőművészeti alapismereteket és rajzot. Az alapképzés után dönthetnek a tanulók arról, hogy milyen speciális szakirányban akarnak továbbtanulni.

A tanuló, érdeklődésének megfelelően több szakot is megjelölhet, de az iskola nem tudja biztosítani, hogy mindenki az első helyen megjelölt szakon folytathassa a tanulmányait. Figyelembe vesszük, hogy a négy szak létszámarányos legyen. A szak kiválasztásában előnyt élveznek azok, akik a 9. évfolyam végén szakmai tantárgyakból jól teljesítenek.

A tagozat pedagógiai programja az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott központi tantárgyi programot és a művésztanárok által kidolgozott helyi pedagógiai programot tartalmazza. Ez nagy hangsúlyt helyez a kreativitás fejlesztésére, és a továbbtanulásra történő felkészítésre.

A képző- és iparművészeti tagozaton a kerettanterv „Rajz és vizuális kultúra” tantárgyát külön nem oktatjuk, tananyagát a szakmai tantárgyak integráltan tartalmazzák. A többi közismereti tantárgy óraterve, tanterve, – beleértve a szabadon tervezhető és választható órákat is – a 9-12. évfolyamokon minden tekintetben megegyezik iskolánk nem művészeti osztályaira vonatkozókkal. A 13. évfolyamon közismereti tantárgyak közül csak a testnevelés és szakmai tartalommal bővített idegen nyelv tantárgy oktatása folyik.

A képző és iparművészeti tagozat szakmai programja 9-13. évfolyamon - a Művészeti Szakközépiskolák Szövetségének szakmai ajánlását figyelembe véve - megegyezik az Emberi Erőforrások Minisztériuma Központi Tantárgyi Programjaival. Központi program készült Általános Vizuális Alapismeretektől, amely felöleli a művészettörténet, a betűrajz, az ábrázoló geometria, a rajz-festés, rajz-mintázás szakmai tantárgyakat. A grafikus, a festő, a szobrász, a keramikus, a textilműves és a játék- és animációs filmkészítő szakmai tanterveket is a központi tantárgyi program tartalmazza.

A képző- és iparművészeti tagozat óratervét a melléklet tartalmazza.

Érettségihez kötött szakképzést tagintézményünk az alapító okiratban foglalt szakmákban folytat.

A kerettantervi szabályozás a megjelölt szakmákat nem érinti. A képzés a szakmára vonatkozó központi programok és vizsgakövetelmények figyelembevételével folyik.

A törvényi szabályozás szerint a 10 osztályos végzettségre épülő szakképző évfolyamok heti 6 órás közismereti képzését az iskola helyi tantervében határoztuk meg, mert a szakképzés központi programjai ezt nem tartalmazzák.

Az új előírásoknak megfelelően az óratervbe beépítettük a közismereti tantárgyakat. A kötelezően előírt „társadalomismeret és etika”, a testnevelés és osztályfőnöki órák mellett a szakmai tartalommal kiegészített idegen nyelv és matematika (szakmai számítások) tantárgyakat oktatjuk ebben a tantárgycsoportban.

A mellékletként csatolt szakképző évfolyami óratervek tartalmazzák azt is, hogy az egyes szakmánál milyen óraszám, mely tantárgyaknál élünk a 10. évfolyam szakmai alapozás óráinak beszámítási lehetőségével. A szakmai tantárgyaknál élünk a tananyag és óraszámok évfolyamok közötti átcsoportosításával.

A két tannyelvű képzés, a nyelvi előkészítő 9. évfolyam és a 10-13. évfolyam két tannyelvű szakközépiskolai képzés részleteit szintén a helyi tanterv tartalmazza.

24. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának általános elvei

Az adott tantárgyak ismeretanyagának elsajátítása érdekében fontos feladatot töltenek be a tankönyvek.

Intézményünkben a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, térkép) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az emberi erőforrás miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított.

Az iskola tagintézményeinek helyi tanterve alapján az intézményi munkaközösségek határozzák meg az adott évfolyam adott tantárgyához szükséges taneszközöket. Kiválasztásánál – a tanári szabadság megsértése nélkül – a következő **elveket** kell figyelembe venni, döntéseiknél a munkaközösségeknek:

- A tankönyvek tartalma összhangban legyen az adott tantárgy vagy szaktárgy képzési tartalmával, illetve vizsgakövetelményével.

- Csak a tankönyvjegyzéken szereplő minősített kötetekből taníthatnak a pedagógusok. Cél, hogy a diákok csak jó minőségű tankönyvből tanuljanak.
- Egyaránt jól tanítható és tanulható legyen, világos és érthető kifejezésekkel, a lényeges fogalmak kiemelésével, közérthető nyelvezettel. Tartalmazzon a mindennapi életből vett példákat, különböző nehézségi szintű feladatokat.
- Összefoglaló, rendszerező táblázatok, illusztrációk vagy fotók, fejezetek utáni ellenőrző kérdések, valamint irodalomjegyzék segítsék az átlagos képességű, de a kiváló tanulókat is.
- A szakkönyvek legyenek lehetőleg hosszútávra alkalmazhatók, típusfeladatok megoldását tartalmazzák, speciális ismeretekkel kiegészíthetők.
- Nem elhanyagolható szempont a tankönyvek vásárlásánál azok strapabírósága, azonos tartalmuk esetén elfogadhatóbb árú.
- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tanterveinek, használatában a viszonylagos állandóságra törekszünk (váltásra csak az oktatás minőségét javító esetben kerül sor), a több tanéven át használható eszközöket előnyben részesítjük.
- A 2013/2014. tanévtől módosul a tankönyvekkel való ellátás rendje a köznevelési törvény és a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 16/2013.(II.28.) EMMI rendelet alapján.

25. Az órarendkészítés szempontjai

Iskolánk órarendjének elkészítését befolyásolja a tanteremhiány, idegen nyelvi és informatikai tantárgyakban a bontott órák. Ezzel együtt törekszünk az alábbi szempontok érvényesítésére:

- Az órarend készítésénél elsődleges szempont a tanulók érdekeinek figyelembe vétele. Napi terhelésük a tantárgyak nehézségétől függően alakuljon.
- Az osztályok tanóráit a hét napjaira egyenletesen osztjuk el. Az elméleti órákat egyműszakos délelőtti oktatásban teljesítjük. A napi 6-7-órától csak nagyon indokolt esetben szabad eltérni.
- Törekedünk arra, hogy egy tantárgy tanórái ne egymást követő napokon, hanem egyenletesen, mindkét héten legyenek. Ahol kívánatos – rajz, idegen nyelv, mérési gyakorlat – biztosítjuk a dupla órát.
- A fizika, az informatika, a biológia, a kémia, az idegen nyelvi órák tanterembeosztásánál törekszünk azoknak szaktantermekben történő megtartására.

Testnevelés óránál biztosítjuk, hogy azok részben tornateremben, részben sportpályán legyenek.

- Lehetőség szerint állandó tantermet biztosítunk valamennyi 9. és 12. évfolyamos osztálynak. A tanteremkiosztásnál elsődleges szempont az osztályok „vándorlásának” minimalizálása.
- A tanév előkészítésekor a tantermet nem igénylő gyakorlatokat a kéthetes órarendi ciklus napjaira egyenletesen osztjuk el. Biztosítjuk, hogy az iskolában elméleti oktatáson lévő osztályok száma egyforma legyen. A többszakmás osztályokat – közös óráik számától függően – egynél több osztálynak számítjuk.
- Az előzetes tantárgyfelosztás alapján biztosítjuk, hogy a szakelméleti tanárok esetében a gyakorlati napok beosztása miatt ne legyen teljesíthetetlen aszimmetria az A és B hetek között.
- Törekszünk arra, hogy a pedagógusoknak egymást követő 3 órájuk után legyen 1 „lyukasórájuk”. Napi leterhelésüknél az egyenletes óraelosztást tartjuk szem előtt.
- Figyelembe vesszük a pedagógusok szociális helyzetét, lehetőség szerint biztosítjuk a továbbtanulók, kisgyermeket nevelők, a pedagógus munkakörben dolgozó közoktatási szakértők esetében a szabadnapot.

26. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

26.1 Felvétel az intézménybe

- A kilencedik évfolyamra az általános iskolában elért tanulmányi eredmény és a felvételi vizsga eredménye alapján vesszük fel a diákokat.
- A további évfolyamokra (a képzés közben) az iskolába az iskolavezetés (a tagintézmény-vezetők) javaslatára, az igazgató döntésével, egyedi elbírálás szerint lehet bekerülni. Eltérő tantárgyi struktúra esetén az átvétel feltétele a különböző vizsgán való megfelelés.

26.1.1 Felvételi - alkalmassági követelmények (Kandó tagintézmény)

26.1.1.1 Szakiskola

A szakiskolai képzésre jelentkezők maximálisan 100 pontot szerezhhetnek.

Általános iskolai hozott pontok: 50 pont

Pályaalkalmassági elbeszélgetés: 50 pont

A pályalkalmassági elbeszélgetésen a duális képzésben részt vevő gazdálkodók is részt vehetnek.

A hozott pontszám számítása 7. osztály évvégi és 8. osztály félévi jegyek alapján:

- magyar nyelv és irodalom osztályzatok átlaga	10 pont
- történelem	10 pont
- matematika	10 pont
- fizika	10 pont
- idegen nyelv	10 pont
Összesen:	50 pont

26.1.1.2 Szakközépiskola

A *szakközépiskolai osztályokba* jelentkezők maximálisan 150 pontot szerezhhetnek.

Ebből 50 pont az általános iskolából hozott pontszámból, további 100 pont a központi írásbeli felvételi vizsgán érhető el. A hozott pontszám kiszámítása a 7.oszt. év végi és a 8.oszt.első félévi eredménye alapján történik:

- magyar nyelv és irodalom osztályzatok átlaga	10 pont
- történelem	10 pont
- matematika	10 pont
- fizika	10 pont
- idegen nyelv	10 pont
	50 pont
Központi írásbeli felvételi vizsga	100 pont

Elérhető pontszám: 150 pont

A lehetőségeket és követelményeket az érintett tanulókkal és szülőkkel általános iskolai szülői értekezleteken, meghívás alapján, illetve iskolánk nyílt pályaválasztási napjain november első és második hetének keddi és csütörtöki napjain ismertetjük meg.

26.1.1.3 Művészeti szakközépiskolai szakmacsoport

A jelentkező tanulók felvételére a központi írásbeli felvételi vizsgán és a felvételi-alkalmassági vizsgán szerzett pontszámai alapján kerül sor.

Így a tanulók maximálisan 200 pontot szerezhhetnek az alábbiak szerint:

100 pont	központi írásbeli felvételi vizsga
25 pont	rajz feladat (csendélet)
25 pont	kreatív feladat
25 pont	a szín vagy mintázási feladat,
25 pont	önálló, tehetségét bizonyító anyag(mappa), minimum 10 db rajz

A felvételi-alkalmassági vizsga:

1. Először a rajzfeladat (csendélet) azután a kreatív feladat_(rajzi v. szín feladat megadott témára), majd a szín vagy mintázási feladat megoldása történik.
2. Ezzel egyidőben a tehetségüket bizonyító - minimum 10 db - anyagukat (mappa) értékelik a művésztanárok, melyek lehetőség szerint különböző technikával, különböző témákban készült önálló, otthon készült munkák legyenek.

26.1.2 Felvételi - alkalmassági követelmények (Gáspár tagintézmény)

26.1.2.1 Szakiskola

Nincs külön felvételi vizsga. A felvételi pontokat a hozott pontok alapján számítjuk ki. A hozott pontok kiszámítása: a 7. osztály év végi és a 8. osztály első félévi eredménye alapján történik az alábbi tantárgyakból: matematika, magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv, (+ kémia a fodrász szakmára jelentkezőknél).

A felvétel feltétele: egészségügyi alkalmasság.

26.1.2.2. Szakközépiskola

A közlekedési, az építészeti és az egyéb szolgáltatás képzésnél: egészségügyi alkalmasság és sikeres felvételi eredmény a felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgán.

A felvételi pontok számítása: felvételi eredmények: 50% + hozott pontok 50%

A hozott pontok kiszámítása a 7. osztály év végi és a 8. osztály első félévi eredménye alapján történik az alábbi tantárgyakból: matematika, magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv, fizika.

A rendészeti képzésnél: egészségügyi alkalmasság (szemüvegesség, színtévesztés, asztma, cukorbetegség, csökkent hallásképesség a szakirányú továbbtanulásnál kizáró ok), sikeres felvételi eredmény a felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgán és a testnevelés alkalmassági vizsgán.

A felvételi pontok számítása: felvételi eredmények: 50% + testnevelés alkalmassági vizsga 25% + hozott pontok 25%

A hozott pontok kiszámítása a 7. osztály év végi és a 8. osztály első félévi eredménye alapján történik az alábbi tantárgyakból: matematika, magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv, fizika, testnevelés.

Az alkalmassági vizsga követelményei: kötélmászás, 600m futás, 4x10 m ingafutás, hanyattfekvésből felülés hajlított térdekkkel, négyütemű fekvőtámasz

26.1.3 Jelentkezés szakiskolai és szakmai évfolyamokra

- A 10. évfolyam második felében a tanulónak írásban kell jelentkeznie a 1/11. szakképzési évfolyamra
- A 12. évfolyam második félévében a tanulónak írásban kell jelentkeznie a 1/13. vagy beszámítással a 2/14. szakképzési évfolyamra.

Szakképzési évfolyamra jelentkezőket az utolsó előtti évfolyam év végi, valamint az utolsó évfolyam félévi tanulmányi eredménye alapján rangsoroljuk. Előnyben részesülnek azok a tanulók, akik saját iskolánkban a választott szakmacsoportban fejezték be a szakiskolai vagy szakközépiskolai képzést az érettségi utáni szakképzésnél azok, akik szakirányú szakmai alapismeretek érettségi vizsgával rendelkeznek.. Más iskolából jelentkezők a szabad férőhelyekre felvehetőek, de ilyen esetekben vizsgálni kell, hogy a korábbi alapozó tárgyak beszámítása miatt egyes tantárgyakból van-e szükség különbözeti vizsga letételére.

Valamennyi képzési formára jelentkező tanuló felvételének elbírálásakor a közismereti és a készség tantárgyak eredményei mellett fokozottan figyelembe kell venni a magatartás és a szorgalom érdemjegyeit is.

Szakközépiskola és a szakiskola 9. évfolyamára felvett tanulóknak tanulmányaik megkezdése előtt egészségügyi alkalmassági vizsgán kell megjelenniük az ifjúsági orvosnál, majd a szakképző évfolyamot megelőzően időszakos alkalmassági vizsgán. Jogszabályi, munkabiztonsági előírások döntenek egy-egy szakmánál az egészségügyi alkalmasság kritériumairól.

26.2 A magasabb évfolyamra lépés feltételei

- A tanuló az tagintézmény magasabb évfolyamába, illetve szakképzési évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.
- Az adott tanév tantárgyi követelményeinek való – legalább elégséges szintű – megfelelés. A tantárgyi osztályzatot az éves munka alapján, a tantárgyi érdemjegyek (vagy szóbeli értékelés) figyelembe vételével, illetve eredményes osztályozóvizsga alapján kapja a tanuló.
- Ha a tanuló a tanév végén elégtelen osztályzatot szerez, de az augusztusi javítóvizsgán legalább elégséges osztályzatot kap.
- A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie, ha pl. magántanulói státuszban van (A javítóvizsga feltételeit és követelményeit a mellékletek tartalmazzák).
- az intézmény igazgatója/tagintézmény-vezetője, felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól.
- A szakképző évfolyamhoz kapcsolódó nyári gyakorlat teljesítése.
- A képző- és iparművészeti tagozat 10. évfolyamának végén az a tanuló, aki rajzból vagy szakmai gyakorlatból elégtelen osztályzatot kap, csak más szakmacsoportos osztályban folytathatja tanulmányait.

26.3 Az évfolyamismérlés feltételei

- Ha a tanuló a tanév végén elégtelen osztályzatot szerez és a javítóvizsgán nem jelenik meg, vagy nem felel meg
- Ha mulasztása meghaladta a 250 órát, és a tantestület nem engedélyezi osztályozó vizsgák letételét.
- A tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő kérésére az igazgató engedélyezheti az évfolyam sikeres elvégzése esetén is az évfolyamismérlést.

26.4 Jogorvoslati lehetőség

A tanuló értékelése, évközi érdemjegyeinek megállapítása, a tanuló minősítése, félévi és év végi osztályzatai ellen csak az értékelési eljárások megsértése esetén lehet jogorvoslattal élni. Az eljárás megindítására akkor van lehetőség, ha a pedagógus intézkedése ellentétes a Pedagógiai Programban foglaltakkal, ha a tanulói jogviszonyra vonatkozó rendelkezésekbe ütközik. A félévi és az év végi osztályzat megtámadható, ha annak megállapítását a helyi

tantervbe ütköző módon megíratott dolgozatra kapott érdemjegy befolyásolta. Ezt az alapelvet érvényesítjük a tanulmányok alatti vizsgákon is, ezeken a vizsgákon elért eredmények csak abban az esetben semmisíthetők meg, amennyiben az tagintézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetően a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

26.5 Kedvezmények, mentességek érvényesítése

Valamennyi, tanulmányok alatti vizsgára érvényes, hogy a mentességre a vonatkozó törvény alapján jogosult tanulóknál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői bizottság szakvéleményei alapján kapott, és azt a tanulmányok során az tagintézmény megadta.

Az írásbeli vizsgarésznél:

- írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb 60 perccel megnöveljük,
- lehetővé tesszük, hogy az iskolai tanulmányok során használt segédeszközt használja,
- engedélyezzük, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen,
- felmentjük egy kötelező vizsgatárgy alól,
- felmentjük egy vizsgarész értékelése alól.

A szóbeli vizsgarésznél:

- Szóbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb húsz perccel megnöveljük,
- lehetővé tesszük, hogy az iskolai tanulmányok során használt segédeszközt használja,
- engedélyezzük, hogy a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen, az így elkészült írásbeli dolgozatát kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa

A gyakorlati vizsgarésznél/szakmáknál mentesség nincs, csak előnyben részesítés. A tanuló a gyakorlati vizsgáját szóbeli vizsgával *nem* pótolhatja.

A speciális szakiskolában az OKJ szerinti vizsgáztatásnál lehetőség van az egyes vizsgarészeknél gyógypedagógus segítségének igénybevételére, amennyiben a tanuló fogyatékosága indokolttá teszi.(pl. súlyos diszgráfia stb.)

27. Tárgyi és személyi feltételek, finanszírozás

27.1 Az oktatás óra- és teremszükséglete

A 18 éves életkor, illetve érettségi utánra kitolódó szakképzés jelentősen megnyújtja az iskolánkba járó tanulók képzési idejét. A szakközépiskolai tanulók aránya nőtt. A szakközépiskola súlyának növekedése és a meghosszabbodott képzési idő a közismereti óraszámokat is növeli, a szakmai elméleti és gyakorlati órák volumene számottevően nem változott.

27.2 Személyi feltételek

A szakképzés 1998 óta folyamatban lévő átalakulása mind a közismereti órák, mind a szakmai elméleti és gyakorlati órák számának állandó változását vonta maga után.

Természetesen változott a nevelőtestület szak szerinti összetétele is. Az állandó változást aránylag fájdalommentesen, az új tanári státuszok betöltését elfogadható színvonalon sikerült megvalósítani.

Nőtt az egyetemet végzett és a szakvizsgával rendelkező tanárok száma, ezzel összefüggésben csökkent a főiskolai végzettséggel rendelkezők aránya. A szakmai tanárok körében lényeges változással nem kell számolnunk.

27.3 Órakeret, finanszírozás

A köznevelésről szóló törvény és a szakképzési törvény intézkedik a felhasználható órakeretről. A kerettanterv 35 – a 10. évfolyamon 36 – órát engedélyez, ebből 4 óra szabadon felhasználható. Osztályonként 57 óra használható fel.

Óraterveink tartalmazzák a programunk szerint tervezett csoportbontásokat. Az óratervi órák összesítő táblázatában pedig szakmacsoportonként szerepel a tényleges órarendi felhasználás és a számított óraszám egyenlege. A táblázatból kiolvasható, hogy milyen típusú évfolyamokon mennyi óra áll iskolánk rendelkezésére. A szabad órakeretből fedezzük a tanórán kívüli sport- és szakköri foglalkozásokat, tehetséggondozást, konzultációt, továbbá a 9. osztályosok felzárkóztatását.

Valószínűnek tartjuk, hogy továbbra is fennmarad az igény olyan szakképzésre, ahol egy osztályon belül több, de kis tanulólétszámú szakmacsoportban folyik oktatás. A szabad órakeretből néhány órát erre kívánunk fordítani. Többletórát fog igényelni a szabadon

választott érettségi tantárgy csoportbontása, az emelt szintű érettségire történő felkészítés miatt.

A törvény a fentieken kívül biztosít még órát hátrányos helyzetű tanulók egyéni foglalkozásokra, illetve versenyfelkészítésre, tehetséggondozásra. Ilyen órák megtartásáról – a felmerülő igények megismerése után – minden év szeptemberében dönt az iskola vezetése.

Összefoglalva: Pedagógiai programunkban a törvényben biztosított órakeret felett többletóra felhasználását nem tervezzük, olyan tartalmi és egyéb megoldásokat nem kívánunk megfogalmazni, amelyek megvalósítása a fenntartóra/működtetőre többletkötelezettséget róna.

28. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

28.1 A pedagógiai program érvényességi ideje

- Az iskola és kollégium 2008. július 1-től szervezi meg a nevelő és oktató munkáját a pedagógiai program alapján.
- A pedagógiai program részét alkotó helyi tanterv 2008. július 1-től került bevezetésre a 9. évfolyamtól felmenő rendszerben.
- A pedagógiai programban az iskola fogyasztóvédelmi-, egészségnevelési-, környezeti nevelési program, már nem új elem, évente ismétlődő feladat.
- A 2007/2008-as tanévben a szakiskolai fejlesztési program A,B,C komponense felmenő rendszerben, minden szakmacsoportban bevezetésre került.
- A 2006 – 2011-ig terjedő időszakban tartott az SZFP II program kiteljesítése a Kandó tagintézményben
- Jelen módosítás oka a törvényi változás: A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény, A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény, a 2012. évi CLXXXVIII. törvény a köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről, és azok kötelező előírásai.

28.2 A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

- A pedagógiai programban megfogalmazott célok, feladatok megvalósulását az iskolai és kollégiumi nevelőtestület évente az ellenőrzés, mérés, értékelés, minőségfejlesztés részeként felülvizsgálja, kijelöli a további teendőket,- éves munkaterv elkészítése.

- 2013-2014-es tanévben a többször módosított program kerül bevezetésre, új program készítés a jogi és egyéb szabályozás változásainak megfelelő időben.
- Az új szakmák, előrehozott és duális képzések esetében egyelőre a központi programot vesszük át és a helyi tantervünket a későbbiekben is arra kívánjuk alapozni.

28.3 A pedagógiai program módosítása

A módosítást kezdeményezheti:

- az intézmény igazgatója
- a nevelőtestület bármely tagja,
- a nevelőtestület szakmai közösségei
- a fenntartó.

A szülők, tanulók szervezetei az iskola igazgatójának tett javaslat alapján kezdeményezhetik.

A módosítást a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető/igazgató jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított, jóváhagyott pedagógiai programot a következő tanév első napjától kell bevezetni.

28.4 A program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya megtekinthető:

- a fenntartónál,
- az intézmény igazgatójánál,
- a tagintézmény- vezetőknél,
- a tagintézmények könyvtáraiban,
- a tanári és nevelői szobákban,
- egy példányban az irattárban elhelyezve,
- az iskola és a tagintézmények honlapján, elektronikus rögzítés útján.

29. Pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

A pedagógiai programot az intézményi diákönkormányzat 2013. szeptember 25-én tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kecskemét, 2013. szeptember 25.

.....
A intézményi diákönkormányzat vezetője

A pedagógiai programot a szülői közösség iskolai vezetősége 2013. szeptember 25-én tartott ülésén véleményezte, elfogadásra javasolta.

Kecskemét, 2013. szeptember 25.

.....
Szülői Közösség iskolai képviselője

A pedagógiai programot a nevelőtestület 2013. szeptember 25-én megtartott ülésén elfogadta.

Kecskemét, 2013. szeptember 25.

.....
Igazgató